

พร้อมเจกเอกสารผลงานของโรงเรียนจากผลงานที่ได้จัดทำและมีการแสดงบนเวทีการฟ้อนรำ เกี่ยวข้าวครกมอง การฟ้อนมันแก้วเงินล้าน ในกิจกรรมครั้งนี้ก่อให้เกิดความเสียหายที่จะเข้าร่วมงาน ทั้งก่อความเดือดร้อนและเยาชัน ผู้ที่สนใจ นักวิชาการวันละ 500 คน (เอกสารอ้างอิงในตอบรับการ เข้าร่วมงานวิชาการคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม)

ความคาดหวัง การดำเนินกิจกรรมจัดนิทรรศการและการแสดงบนเวที จะ เป็นการสร้างพัฒนารูปแบบใหม่ให้ครู ผู้ที่สนใจ เยาวชน ได้มีความสุขใจ เรียนรู้เรื่องของ ท้องถิ่นตนเอง และจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระบบ ที่ จัดการเรียนรู้ในห้องเรียน ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการสอนนำเด็กนักเรียน ได้เรียนรู้นอก ห้องเรียนด้วยวิธีสร้างความรู้ หลาย ๆ แบบ จากครูและนักเรียน ได้เรียนรู้ร่วมกัน เพื่อปฏิรูป การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากเรื่องใกล้ตัวของครูและนักเรียนนำมาเป็นหลักสูตร ในโรงเรียนต่อไป

การจัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม

สื่อที่ได้รับการเผยแพร่ คือ

คู่มือยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นพิมพ์จำนวน 60 เล่ม เผยแพร่ให้โรงเรียน ต่าง ๆ 30 เล่ม และผู้สนใจในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 30 เล่ม

เอกสารสรุปความเป็นมาของโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เผยแพร่ ไปยัง 40 โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1-3 ได้เข้าร่วมโครงการ

เอกสารแผ่นพับประกอบโครงการ ในกิจกรรมรายงานประชุมความก้าวหน้า ระยะ 6 เดือน วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 เพื่อเผยแพร่ให้โรงเรียนต่าง ๆ ที่เข้าร่วม ประชุมในโครงการ ๆ และผู้สนใจ เผยแพร่จำนวน 120 แผ่น

ข่าวยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 จัดทำโดยผู้สื่อข่าวร่วมกับโครงการยุววิจัย สถาบัตย์ไลน์เคเบิล ทีวี จังหวัด มหาสารคาม เผยแพร่ในรายการการศึกษา เวลา 19.00 น. – 19.30 น. ของสถานีโทรทัศน์ ท้องถิ่น สถาบัตย์ไลน์ เคเบิล ทีวี พร่าวางในเขตอำเภอเมือง อำเภอศรีดัง อำเภอหนองบอน อำเภอแก่งค่า ชื่นชม นาเชือก วารปีปทุม นาดูน พยัคฆ์ภูมิพิสัย กันทร์วิชัย โภสุมพิสัย ของจังหวัด มหาสารคาม

ข่าวyuวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม วันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2552 จัดทำโดยผู้สื่อข่าวที่วิท้องถิ่นสถาายน์ เคเบิล ทีวี ร่วมมือกับโครงการyuวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม เพยแพร่ข่าวในรายการข่าวการศึกษา เวลา 19.00 น. – 19.30 น. ของสถานีโทรทัศน์ท้องถิ่น สถาายน์ เคเบิล ทีวี แพร่ภาพในเขตอำเภอเมืองอำเภอ ภูดัง อำเภอระน้อ อำเภอแกคด ชื่นชม นาเชือก วาปีปุทุม นาดูน พยัคฆ์ภูมิพิสัย กันทร์วิชัย โภสุนพิสัย ของจังหวัดมหาสารคาม

ข่าวการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2553 จัดทำโดยผู้สื่อข่าวสถาายน์เคเบิล ทีวี จังหวัดมหาสารคาม ร่วมกับโครงการyuวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม นำเสนอรายการข่าวการศึกษา เวลา 19.00 น. – 19.30 น. ของสถานีโทรทัศน์ท้องถิ่นสถาายน์เคเบิล ทีวี แพร่ภาพในจังหวัดมหาสารคาม

สารคดีโครงการyuวิจัย โรงเรียนบรนือ เรื่อง “มันแกรนล้าน” จัดทำโดยทีมyuวิจัยและครุที่ปรึกษา ร่วมกับทีมประสานงานจังหวัดมหาสารคาม เพยแพร่ให้กับโรงเรียน 20 โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ในกิจกรรมการจัดปิดประชุมโครงการyuวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2553

สารคดีโครงการyuวิจัยประวัติศาสตร์ โรงเรียนชื่นชมวิทยาการ เรื่อง “กะหล่ำปลีเงินล้านกับวิถีชีวิตของชาวชื่นชม” จัดทำโดยทีมyuวิจัยและครุที่ปรึกษาร่วมกับทีมประสานงานจังหวัดมหาสารคาม เพยแพร่ให้กับโรงเรียน 20 โรงเรียน ที่เข้าร่วมโครงการในกิจกรรมการจัดปิดประชุมโครงการyuวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2553

สรุปบทเรียนและข้อค้นพบในโครงการyuวิจัยประวัติศาสตร์นี้ข้อค้นพบทำให้เกิดองค์ความรู้วิธีการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีกระบวนการจัดการความรู้จากเครือข่ายทางสังคมภายในโรงเรียน และภายนอกด้วยกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ เช่น การแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ การปฏิบัติและยอมรับนักเรียนนี้ข้อค้นพบการศึกษาวิถีชุมชนในโครงการ พบความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเป็นพลังพัฒนาชุมชนในอนาคตด้วยการรักษาท้องถิ่นตนเอง และการขยายผลของโครงการด้วยวิธีการใช้เครือข่ายทางสังคมภายใน และภายนอกประสานกัน ทำกิจกรรม เช่น การจัดกิจกรรมนิทรรศการกับสถาบันการศึกษาหลายแห่ง และการผลิตสื่อหลากหลายรูปแบบ เช่น เอกสาร แผ่นผับ สารคดี ข่าวการศึกษา ส่งผลให้การศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีแนวโน้มไม่เป็นประวัติศาสตร์ที่ขาดบันทึกไว้เฉพาะท้องถิ่นตนเอง แต่เป็นความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากการจัดการความรู้จากการใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยมีความร่วมมือ

ของโรงเรียนชุมชน และองค์กรทางสังคมจัดกระบวนการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นให้ได้เรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบ

บทที่ 6

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตั้งแต่ วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2553 ใช้วิธีการศึกษากระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ผสมผสานกับการเน้นประวัติศาสตร์บอกเล่า (oral History) โดยการศึกษาอบรมและการพัฒนาความรู้ความสามารถ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของนักเรียนครูที่ปรึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ และทีมประสานงานระดับจังหวัดที่ศูนย์เบี่ยงเบนลูกหลานชาวอีสาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้วยวัตถุประสงค์ของโครงการ

- เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนของจังหวัดมหาสารคาม ทำวิจัยในแนวประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสร้างความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนความสัมพันธ์ของคนในชุมชนและการเปลี่ยนแปลงชุมชนในท้องถิ่นของตนเองที่จะสะท้อนผ่านการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
- เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ให้กวางข่าวของออกไปยังสถานศึกษาและชุมชนต่าง ๆ ในจังหวัดมหาสารคาม
- เพื่อร่วมรวมและสังเคราะห์ชุดความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม เพื่อเผยแพร่เป็นประโยชน์สำหรับสถานบันการศึกษา ส่วนราชการ และบุคคลทั่วไป
- เพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานบันการศึกษาในแต่ละพื้นที่ ให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการวิจัยให้กับเยาวชนและด้านการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

สรุปผลการศึกษา

จากจุดมุ่งหมายของการศึกษาดังกล่าวสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

- การส่งเสริมสนับสนุนเยาวชนของจังหวัดมหาสารคาม ทำวิจัยในแนวประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สร้างความรู้ เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน และการเปลี่ยนแปลงชุมชนในท้องถิ่นของตนเอง ผ่านการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีวิธีการดำเนินการสนับสนุนให้เยาวชนจังหวัดมหาสารคามเข้าร่วมโครงการ คือ

1.1 การได้ก่อรุ่มเป้าหมายทีมยุววิจัย และครุที่ปรึกษาเกิดจากการทำงานแบบมีส่วนร่วมจากการประสานพลังกันระหว่างเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1-2-3 กับทีมประสานงานจังหวัดของโครงการจัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์โครงการจัดประชุมกลุ่มภายในเขตการศึกษาและจัดประชุมกลุ่มย่อยตามโรงเรียนที่ให้ความสนใจ เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักรในการจัดการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นให้โรงเรียนส่งโครงการเข้ามาพิจารณาได้ก่อรุ่มเป้าหมาย 20 โรงเรียน 21 โครงการ ในระยะที่ 1 และเริ่มดำเนินงานพัฒนาโจทย์วิจัยระยะที่ 2 จำนวน 19 โครงการรวมจำนวนโครงการสองระยะ จำนวน 40 โครงการ

1.2 การทำงานร่วมกันแบบมีส่วนร่วมปรึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันได้ข้อเสนอโครงการเกิดจากการทำงานแบบมีส่วนร่วม ได้ทีมยุววิจัยจำนวน 100 คน และครุที่ปรึกษาจำนวน 55 คน แล้วทีมประสานงานจังหวัดได้จัดเวทีการประชุมเชิงปฏิบัติการให้ยุววิจัยได้เล่าเรื่องที่ตนเองสนใจนำไปสู่การพัฒนาโจทย์และคำนวณการวิจัยจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหนุนเสริมให้เกิดการเรียนรู้วิธีศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นด้วยการวิจัยร่วมกับครุที่ปรึกษาเป็นพี่เลี้ยงแนะนำ ทำให้ข้อเสนอโครงการชัดเจนมีความสมบูรณ์

2. การดำเนินงานจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากโจทย์วิจัยตามแผนงาน ได้โครงการหลากหลาย 40 โครงการด้วยการพัฒนาโจทย์วิจัยจากโรงเรียนเดิมที่เข้าร่วมโครงการจากระยะที่ 1 หลังจากได้ชุดโครงการแล้วได้ดำเนินแนวทางการพัฒนาชุดโครงการจากทีมประสานงานจังหวัดได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างยุววิจัย และครุที่ปรึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่วิจัยและจัดการประชุมคณะกรรมการเรียนจากประชุมกลุ่มย่อยในชุมชนจากทีมประสานงานจังหวัด ครุที่ปรึกษา ยุววิจัย และประชุมชุมชนได้รับรู้ข้อมูลของชุมชนตนเอง และการจัดประชุมคณะกรรมการเรียนของโครงการให้สมบูรณ์ชัดเจนด้วยข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาร่วมคณะกรรมการเรียนร่วมกับทีมประสานงานระดับประเทศ สถาบันรัฐวิสาหกิจ และวิทยากรจากเครือข่าย โครงการยุววิจัยในแต่ละภาคมาสนับสนุนเสริมพลังให้โครงการบรรลุตามจุดมุ่งหมาย

3. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ให้กวางขวางออกไปยังสถานศึกษา และชุมชนต่าง ๆ ในจังหวัดมหาสารคาม การดำเนินงานโครงการครุที่ปรึกษาได้เข้าร่วมโครงการจำนวน 55 คน และทีมยุววิจัย 100 คนได้ให้ข้อคิดเห็นที่เกิดประโยชน์และเกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเองหลังจากได้เข้าร่วมโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม นำความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไปเผยแพร่คือ

3.1 ครูทุกคนมีความต้องการจะปฏิรูปการจัดการศึกษาในโรงเรียนตนเอง โดยจะนำความรู้ครอบแนวคิดประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไปจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษารายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เน้นการเรียนรู้นักเรียนโดยนักเรียนได้ศึกษาจากเรื่องที่นักเรียนสนใจที่มีอยู่ในชุมชนตนเอง โดยความร่วมมือของเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

3.2 ครูที่ปรึกษามีทักษะกระบวนการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

หลังจากได้เข้ารับการประชุมชี้แจงการดำเนินงานของโครงการเริ่มพัฒนาโครงการฯ ใจที่วิจัยระหว่างครูที่ปรึกษากับทีมยุววิจัย นำไปวางแผนงานของชุดโครงการในโรงเรียนแต่ละโรงเรียน หลังจากโรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมโครงการ นำผลการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลากลับมาประชุมกับทีมประสานงานในจังหวัดในเวทีลูกคบที่เรียนรายงานผลการดำเนินงานระยะเวลา 6 เดือนและลูกคบที่เรียนการสรุปผลการดำเนินงานโครงการโดยทีมประสานงานระดับประเทศ สถาบันรวมจิตติและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยเข้าร่วมการลูกคบที่เรียนร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีศิลป์ สีบัวณะและอาจารย์ทม. เกตุวงศ์ ได้ให้ข้อเสนอแนะโครงการของโรงเรียนเป็นกรณีตัวอย่างในเรื่องการประกอบอาชีพ ความเชื่อสถานที่สำคัญ คุณตรี และทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้ทีมยุววิจัยและครูที่ปรึกษาได้ปรับแก้ไขงานของตนเองให้มีแนวทางวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จัดทำให้ผลงานวิจัยสมบูรณ์และใช้เป็นตัวอย่างของการจัดการเรียนการสอนในแต่ละสถานศึกษาต่อไป

3.3 ครูที่ปรึกษามีบทบาทได้สร้างความตระหนักให้ทีมยุววิจัยเกิดความภูมิใจในท้องถิ่นตนเอง ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาตามไปลงพื้นที่เก็บข้อมูล เพื่อให้ข้อคิดเห็นในการตั้งค่าสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ให้ทีมยุววิจัยเก็บข้อมูลได้ตรงความประเด็นที่ต้องการในแต่ละชุดโครงการซึ่งโครงการแต่ละโรงเรียนจะมีการเก็บข้อมูลตามบริบทของแต่ละชุมชนและบริบทระหว่างครูที่ปรึกษากับยุววิจัยจะวางแผนงานร่วมกัน

3.4 ครูที่ปรึกษาต้องการให้มีการอบรมให้แนวทางการทำวิจัยที่ถูกต้องในสาขาวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพราะครูที่ปรึกษานำงาท่านไม่ได้มีความรู้ในด้านการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ไม่ได้มีวุฒิสาขาวิชาประวัติศาสตร์เมื่อเข้ามาร่วมโครงการฯ การดำเนินการประชุมอบรมให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์หลายครั้งจึงเข้าใจ และตัวครูมีภาระงานมากในโรงเรียนต้องทำงานเสนอนโยบายของโรงเรียน แต่ต้องการให้มีโครงการนี้อีกเพื่อขยายจำนวนสมาชิกยุววิจัยในโรงเรียน ได้ทุกระดับชั้นเรียน (เวทีลูกคบที่เรียนบทบาทครูที่ปรึกษาสรุป

โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ห้องถิน จังหวัดมหาสารคาม วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2553 ห้องประชุมวิญญาณุคุวานันท์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม)

3.5 ครูที่ปรึกษามีกระบวนการช่วยตั้งคำถามและช่วยส่งเสริมการเก็บข้อมูลกับทีมยุววิจัยตั้งคำถามร่วมกับทีมยุววิจัยตั้งแต่การลงพื้นที่เก็บข้อมูลการวิจัยตรวจสอบแก้ไขคำถามจากทีมยุววิจัยที่ยุววิจัยนำมาปรึกษาและครูช่วยตั้งคำถามเสริมในคำถามบางประเด็นให้ ทีมยุววิจัยทำงานในแต่ละเรื่องได้ชัดเจน ช่วยแนะนำผู้ให้สัมภาษณ์ได้ตอบคำถามทีมยุววิจัย ถ้าการสัมภาษณ์ของเด็กนักเรียนได้ตอบกับผู้ให้สัมภาษณ์มีปัญหา ครูกับนักเรียนช่วยกันตั้งคำถามลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามร่วมกัน ในระยะแรก ๆ ของการดำเนินงานและเมื่อนักเรียนเข้าใจวิธีการเก็บแล้วครูที่ปรึกษา จะให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเองเป็นทีมในบางครั้ง

3.6 การนำโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ห้องถินไปปรับใช้ในการเรียนการสอน

1.) เปิดเป็นชั้นเรียนประวัติศาสตร์ห้องถินแต่ละโรงเรียน ขยายการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ห้องถิน ให้เกิดขึ้นในโรงเรียนตนเองอย่างเป็นรูปธรรม เปิดเป็นชั้นเรียนประวัติศาสตร์ห้องถินในโรงเรียน แต่ละโรงเรียนมีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสามารถเปิดเป็นชั้นเรียน ให้นักเรียนได้สมัครเป็นสมาชิกควรเพิ่มเติมชั้นเรียนประวัติศาสตร์ห้องถินให้มีโดยเฉพาะไม่ควรไปรวมกลุ่มกับชั้นเรียนสังคมศึกษา”

2.) เขียนเป็นหลักสูตรการเรียนรู้ห้องถินในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน

3.) บูรณาการใช้วิธีการวิจัยกับรายวิชาอื่น ๆ เพื่อกระบวนการเรียนรู้จากการทำโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ห้องถิน เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาสามารถใช้วิธีการสอนนี้ได้ร่วมกับวิชาอื่น ๆ เช่น วิชาชีววิทยา ภาษาไทย ฯลฯ

4.) สร้างเครื่องข่ายไปกับโรงเรียนอื่น ๆ ในจังหวัดมหาสารคามด้วยการมีโรงเรียนแคนนำเป็นสถานที่แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ห้องถิน ซึ่งในโครงการนี้มีหลายโรงเรียนได้รับเงินทุนสนับสนุน ให้เป็นโรงเรียนแคนกลางจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ห้องถิน แต่ละเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม คือ โรงเรียนนาดูนประชาสรรค์ โรงเรียนบราบือ และโรงเรียนเขวาไร์ศึกษา

5.) ครูแต่ละกลุ่มสาระวิชาการเรียนรู้ควรส่งเสริมเลือกเรื่องประวัติศาสตร์ห้องถินในการทำวิจัยหรือทำโครงการ

6.) จัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในโรงเรียนhexwa ไว้ ซึ่งเป็นโครงการร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหาราชการ เขต 3 เพื่อให้ โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเขตสามได้มีศูนย์แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยมีครูที่ ปรึกษาเป็นหัวหน้าศูนย์ คือ อาจารย์สุธีรา เรืองสุวรรณ ครูที่ปรึกษาของโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โรงเรียนhexwa คือ ศึกษา เป็นผู้ประสานงานกับฝ่ายรับผิดชอบของ โครงการศูนย์แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดมหาสารคาม

7.) จัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในโรงเรียนนาดูน ประชาสัมพันธ์ในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 จังหวัดมหาสารคาม โดยมีอาจารย์ พยนต์ บุญเพ็ง ครูที่ปรึกษาในโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม เป็นครูผู้ ประสานงานกับฝ่ายรับผิดชอบการตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมของท้องถิ่น ของเขตพื้นที่ การศึกษาหาราชการเขต 2 โดยคุณครูพยนต์ ได้ให้เหตุผลว่า “โรงเรียนนาดูนประชาสัมพันธ์ เป็นโรงเรียนที่มีประชาศูนย์สถานโบราณวัฒน์ที่สำคัญเป็นที่สักการะของผู้ที่ศรัทธา เลื่อมใส จากทุกภาคของประเทศไทยได้มารามาไว้ ทำให้หลายองค์กรสนับสนุนให้ โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมของตัวแทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหาราชการ เขต 2

3.7 กิจกรรมการเรียนรู้ของครูและนักเรียนมีรูปแบบการเรียนรู้นอกชั้นเรียน ที่ สนับสนุนต่อพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ให้มีการปฏิรูปการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ซึ่งโครงการนี้พบวิธีการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ 4 รูปแบบ คือ เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง เรียนรู้แบบมีความสุข มีความร่วมมือ และการเรียนรู้แบบพึงตนเอง กิจกรรมการเรียนรู้แบบนี้ ทำให้โรงเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการจัดการเรียนการ สอน ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเกต การแก้ไขปัญญา การร่วมมือกัน ในการทำงานกลุ่ม และเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะพึงประสงค์ คือ เป็นคน เกี้ยวกู้คนอื่น และอยู่ร่วมกับคนอื่น ได้ในสังคมปัจจุบัน

4. การรวมรวมการสังเคราะห์ชุดความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม มีข้อค้นพบจากทีมยุววิจัยกับครูที่ปรึกษา ได้ศึกษาเรียนรู้เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 6 ประเภท คือ

4.1 อาชีพ

- วิถีชีวิตริบ้านบ้านหนองอิหมัน โรงเรียนประชาพัฒนา
- เครื่องปั้นดินเผาบ้านเมืองคำโรงเรียนเมืองคำ

- ความหายไปไหน โรงเรียนกอกหนองผือ
- กะหลាปเลิงล้านกับวิชีวิตชาวชื่นชม โรงเรียนชื่นชม
- มันแกะเงินล้าน โรงเรียนบรรือ
- สื่อการสอนบ้านแพง โรงเรียนเขว่าไร่ศึกษา
- แป้งเด่นยวบกมจีน โรงเรียนสารตามพิทยาคม
- ไช่ใหม่ไช่ชีวิต โรงเรียนเหล่ายาวิทยาการ
- ย้อนรอยกระดิบข้าวสู่กระติกน้ำแข็ง โรงเรียนบ้านแม่นใหญ่
- ชีวิตใหม่กับไฟเศรษฐกิจ โรงเรียนบ้านคงน้อย
- ชาวไร่ อ้อยชุมชนโคงล่ำ โรงเรียนโคงล่ำ

4.2 ต้านทานและสถานที่สำคัญ

- ย้อนรอยพระพุทธบาทจำลองบ้านกุดแคน
- โสกนกเต็น
- วัดกำพีสูวิชุมชน
- บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์แห่งนาดูน
- ประเพณีสรงน้ำพระยืนกันทร์วิชัย
- ประวัติชุมชนบ้านหนองเขื่อนช้าง
- บ้านโนนเมือง เมืองเก่าขอนแก่น
- พระแหงนาดูน

4.3 ความเชื่อ พิธีกรรม

- ดอนปู่ตาชาวบ้านหนองโน
- ดอนปู่ตาบ้านลาด
- บุญเลี้ยงบ้านชาวอีสาน
- ต้านทานความเชื่อเจ้าพ่อศรีนครเดา
- ต้านทานความเชื่อเจ้าพ่อบุญจันทร์
- พิชิบวงสรวงพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์
- ย้อนรอยพระพุทธบาทจำลอง

4.4 ครูประชญ์ห้องถิน

- ประชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรมทอผ้าพื้นเมือง
- หมออสุตรพื้นบ้าน

- ### - หมอยาพื้นบ้าน

4.5 គណទី គិតថ្លែង ការផែនដែង

- មួនរួយឲ្យបានរាយក្រឹងការិយាល័យ
 - ដើរការិយាល័យទៅក្នុងក្រុងការិយាល័យ
 - មួនរួយឲ្យបានរាយក្រឹងការិយាល័យ
 - សរសើរការិយាល័យ

4.6 ทรัพยากรัฐธรรมชาติ

- ใบyanangชาวบ้านหนองโน
 - สมุนไพรไก่ตัวชาวบ้าน
 - แก่งเลิงงานกับวิธีชีวิตชาวบ้านเม่นใหญ่
 - หอยเชอร์รี่คัตตี้ข้าวหวานบ้านลาด
 - อ่างเก็บน้ำวังแสงกับชุมชนบ้านวังแสง
 - ชุมชนบ้านกุดแคนกับลำห้วยคำพู
 - บ้านร้อยนาเกลือบบึงมือ

จากผลการสังเคราะห์ชุดโครงการประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีข้อค้นพบจากชุดประวัติศาสตร์ท้องถิ่นทั้ง 6 หัวเรื่อง พบว่า

คนภายนอกหมู่บ้าน เช่น ดอนปู่ตาบ้านลาด ปู่ตาบ้านหนองโน เจ้าพ่อศรีนกรเตา เจ้าพ่อนุญ จันทร์ ประเพณีบุญเลี้ยงบ้าน

2. ลักษณะร่วมการประพฤติตนของคนในชุมชนจากโครงการที่ศึกษา เช่น วิถีชีวิตชาวนาบ้านหนองอิหมัน สมุนไพรไกลีตัว ชุมชนชาวไร่ อ้อยโภคถ้ำ ยืดถืออีตสิบสอง คงสิบสี่ เป็นประเพณีสำคัญของสังคมอีสาน ซึ่งทุกหมู่บ้านได้สืบทอดประเพณีทั้ง 12 เดือน จากเรื่องวิถีชีวิตชาวนาบ้านหนองอิหมัน ชาวไร่ อ้อยชุมชนโภคถ้ำ ข้อยร้อยกระติบข่าวสู่ กระติกน้ำแข็ง ฯลฯ จากการนับถือ ประเพณี 12 เดือน ทำให้คนในชุมชนจาก 20 หมู่บ้านได้ จัดทำบุญประเพณีขึ้นมาในแต่ละท้องถิ่น เช่น บุญเลี้ยงบ้าน พิธีบูชาผีปู่ตา เป็นประเพณีเฉพาะ ท้องถิ่นอีสาน เชื่อมโยงคนปรับตัวไปตามการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจในครัวเรือนการในบ้าน ขอร้องผีปู่ตาทำให้พบความสุข ข้าวกล้าสมบูรณ์ และบางหมู่บ้านมีการทำจากประเพณีอาชีพ ที่ทำ เช่น ประเพณีกะหล่ำปลีเงินล้าน ประเพณีมันแก้วเงินล้าน หรือการฝึกฟ้อนรำจากอาชีพ เช่น การฟ้อนเกี่ยวข้าวครกมอง ถือเป็นจัดทำประเพณีประจำท้องถิ่นได้เผยแพร่อาชีพของคน ในหมู่บ้านให้คนหลาย ๆ แห่งมาที่บ้าน ทำให้อาชีพที่ทำมีเงินรายได้ส่วนรวมสร้างเศรษฐกิจ และการอนุรักษ์อาชีพกับประเพณีให้คงอยู่กันไว้

3. การเปลี่ยนแปลงมิติเวลาตามกรอบแนวคิดประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

จากการศึกษาชุดโครงการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นทั้ง 40 โครงการ ซึ่งทีมยุววิจัย และครุฑ์ที่ปรึกษาได้นำเสนอ มิติเวลาในแต่ละเรื่องมีมิติเวลาแตกต่างกันพระบูรบพากย์ในของหมู่บ้าน มี การเปลี่ยนแปลงเกิดจากเหตุการณ์ปัจจัยภายนอกในหมู่บ้าน มีการเปลี่ยนแปลงโดยมี ประชาราชเพิ่มมากขึ้น เกิดจากเหตุการณ์ได้เกิดความสัมพันธ์กับคนภายนอกท้องถิ่นเดียว กันด้วย การแต่งงาน การขยายองค์ความรู้ที่ตนเองมี เพยแพร่ไปหมู่บ้านอื่น ๆ หรือเหตุการณ์ของ หมู่บ้านเกิดการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกมี มีถนน ไฟฟ้า สถานบันการศึกษาตามนโยบาย การพัฒนาของรัฐ สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้มิติเวลาในแต่หมู่บ้านแตกต่างกัน ฉะนั้นมิติเวลาทาง ประวัติศาสตร์ที่นำเสนอ จึงเป็นมิติเวลาของชาวบ้านบอกเล่า สองคดีองก์กับผลการศึกษาของ ยงยุทธ ชูแวน (2551 : 239) ทวีศิลป์ สืบวัฒนา จากคู่มือยุววิจัย (สกว).2551 และศรีศักกร วัลลิโภดม (2552 : 35) ที่กล่าวว่าประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ ประวัติศาสตร์ชาวบ้าน

4. การปรับตัวของคนในชุมชนจากชุดโครงการ 40 ชุด โครงการได้พับการปรับตัว ของคน ปรับตัวไปตามสถานการณ์ เพราะหมู่บ้านบางแห่งทีมยุววิจัย และครุฑ์ที่ปรึกษาได้เก็บ ข้อมูลภาคสนาม ในชุดความรู้ได้เสนอแนวทางการปรับตัวจากการใช้กฎหมายในหมู่บ้าน ตกลงร่วมกัน เช่น ห้ามไม่ให้ตัดไม้ที่ดอนปู่ตาชาวบ้าน เชื่อปฎิบัติตามบรรพบุรุษ เป็นกลุ่มฯ

ให้ชาวบ้านรักษาป่าไม้ร่วมกัน ซึ่งความเชื่อเรื่องผีสาง นำไปปรับใช้กับการทำเป็นกฎหมายบ้านเมือง หรือเป็นประเพณีที่พระมหากษัตริย์ได้เข้าร่วมกับประชาชน ประชาชนถือว่าเป็นประเพณีของท้องถิ่น ทำให้พระมหากษัตริย์ยอมรับ เช่น การทำพิธีจากบ่อน้ำศักดิ์สิทธินาคูน พระมหากษัตริย์นำม้ำไปใช้ในพิธีงานงาน ให้คนปรับตัวมีความกล้า ไม่กลัวทุจริตต่อแผ่นดิน

5. การขยายผลการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

5.1. การจัดเวทีขับเคลื่อนขยายผลการวิจัยโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม การจัดเวทีขับเคลื่อนเพื่อขยายผลการวิจัยจากโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคามเริ่มต้นกิจกรรมการขับเคลื่อนในรูปแบบต่าง ๆ ร่วมกับชุมชนท้องถิ่นและเครือข่ายงานด้านเด็กและเยาวชนในจังหวัดมหาสารคาม เช่น

- ร่วมกิจกรรมกับชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่ที่เป็นพื้นที่ทำวิจัยของโครงการต่าง ๆ ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีบทบาทนำผลงานไปเผยแพร่ได้ตามโอกาส เช่น จัดนิทรรศนาทางวิชาการ ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 – 3 มีกิจกรรมการแข่งขันทักษะทางวิชาการ

- โครงการ Child Watch ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและสภาคเฉียงและเยาวชนจังหวัดมหาสารคาม จัดกิจกรรมประชุมสัมมนาระดับภาค ระดับจังหวัด ที่เป็นเครือข่ายโครงการยุววิจัยร่วมกับสถานบันมมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จัดงานครบรอบ 80 ปี ได้เชิญโรงเรียนเครือข่ายยุววิจัยมาร่วมเสนอผลงาน และจัดแสดงนิทรรศน์ในวันที่ 7 – 9 ขันคม พ.ศ. 2553

- การจัดโครงการ “สื่อสร้างสรรค์หลากหลายรูปแบบ” ร่วมกับทีวีท้องถิ่น สายดิจิตอล เน็ตเวิร์ก ทีวีมหาสารคาม ขยายผลโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคามสู่การทำสื่อในรูปแบบสารคดี หรือ ข่าวยุววิจัยในรายการข่าวการศึกษา

- การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่นในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัดมหาสารคาม

6. บทเรียนและข้อค้นพบโครงการยุววิจัยฯ

6.1 ข้อค้นพบที่ทำให้โครงการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เกิดจาก

- การจัดการความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นด้วยเครือข่ายทางสังคม โดยทีมประสานงานจังหวัด ร่วมกับทีมประสานงานระดับประเทศ สถาบันรวมจิตติ และ

สำนักงานสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้จัดกิจกรรมการจัดการความรู้ ให้กับบุคลากร และความรู้ที่ปรึกษา โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมาให้แนวคิดการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ทำให้ได้กรณีตัวอย่างงานให้โรงเรียน ที่มีปัญหาการทำโครงการ ได้ศึกษาเป็นตัวอย่าง เช่น ตัวอย่างจากเรื่องเจ้าพ่อศรีนครเตา ได้เผยแพร่ให้โรงเรียน 19 แห่ง ได้ใช้เป็นกรณีแก่ไขปัญหาเชิงพื้นที่ เพราะมีตัวอย่างได้ทำตาม ผลลัพธ์โรงเรียน 19 แห่ง ได้ดำเนินโครงการสำเร็จ

6.2 ข้อค้นพบโดยรวมจากการศึกษาวิธีชุมชนผ่านโครงการประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ทำให้ครุที่ปรึกษา และบุคลากรเกิดความภูมิใจในท้องถิ่นชุมชนของตนเองเกิดจากการได้เรียนรู้เรื่องราว ที่ตนเองสนใจผ่านการบอกเล่าจากผู้ให้ข้อมูลในแต่ละหมู่บ้าน ทำให้เกิดความตระหนักว่า ควรศึกษาเรื่องราวของตนเองให้เข้าใจ และอนุรักษ์สิ่งที่ได้ศึกษาไว้ให้เผยแพร่ ต่อไปในโอกาสต่าง ๆ ที่มีการจัดเวทีวิชาการ ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และนอกจากนี้ทำให้เกิดความสัมพันธ์กับคนในชุมชนหลายวัย ได้ผูกพันกันระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก ๆ บุคลากร เป็นการพัฒนาเยาวชนให้รู้เท่ารู้ทันข้อมูลของชุมชนและข้อมูล โลกภายนอกนำมายังโรงเรียน ใช้กับชีวิตตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

อภิปรายผลการศึกษา

จากการวิจัยชุดโครงการบุคลากร ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 40 โครงการ มีข้อควรเพิ่มเติม คือ

1. ควรให้สำนักงานเขตพื้นที่ แบ่งเขตบังคับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ควรมีการจัดอบรมครุทุก ๆ คน เพราะประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาเรื่อง คน ซึ่งเรื่องเกี่ยวกับคนมีในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกกลุ่มวิชาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไม่ควรจัดอบรมให้เฉพาะครุสาระสังคมศึกษา เพราะการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจะสร้าง ความตระหนักให้ครุรู้จักรากเหง้าตนเองถึงจะเชื่อมโยงไปสอนให้นักเรียนรู้จัคตโนม เข้าใจเรื่องราวที่มีในแต่ละหมู่บ้าน เกิดความรัก ภูมิใจเกิดขึ้น เพราะครุมีวิธีการสอนที่เป็นประวัติศาสตร์บอกเล่าความคู่กับผลการวิจัย โดยผ่านกระบวนการอบรม

2. การเปลี่ยนแปลงในระบบสถานศึกษาควรมีการอนุรักษ์ และพัฒนาสถานที่เป็นแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนเป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เช่นกระทรวงวัฒนธรรม

3. การเปลี่ยนแปลงในชุมชนความมีการเชิดชูเกียรติประชุมช้าบ้าน แต่ละสาขาวิชา ได้เป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งครูภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถเป็นวิทยากร เข้าไปสอนในสถานศึกษา เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่องใกล้ตัวจากครู ในท้องถิ่นที่มีความรู้ เลพะสาขาวิชาในหมู่บ้านของตน

ปัญหาในการศึกษาของครูที่ปรึกษาและยุววิจัย

การศึกษาครั้งนี้พบปัญหาอุปสรรค ดังนี้

1. การให้ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านยังให้ข้อมูลไม่ชัดเจนและไม่ตรงกัน ข้อมูลบางอย่างยังไม่มีเอกสารยืนยัน
2. เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องมีน้อยมาก
3. การศึกษาเป็นการได้ข้อมูลจากคำบอกเล่าเป็นเพียงนามธรรม อาจทำให้ความเป็นจริงคลาดเคลื่อนและไม่ละเอียดเท่าที่ควร
4. ผู้ศึกษามีเวลาไม่ยามากที่จะลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล
5. ผู้ศึกษามีความรู้น้อยมากในงานวิจัย ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้งานวิจัยล่าช้าและขาดความสมบูรณ์
6. ยุววิจัยและครูที่ปรึกษามีภาระงานมาก เพราะโรงเรียนมีกิจกรรมหลายอย่าง เช่น ผู้บริหารต้องการพัฒนาโรงเรียน เป็นโรงเรียนในฝัน และบางโรงเรียนต้องเตรียมผลงานไว้ให้องค์กรภายนอกมาประเมินโรงเรียน สิ่งเหล่านี้ทำให้การทำการนี้ล่าช้า และขาดความต่อเนื่อง จึงทำให้การส่งรายงานให้กับทีมประสานงาน ไม่เป็นไปตามเวลาที่นัดหมายกันไว้
7. ยุววิจัยและครูที่ปรึกษานางโรงเรียน ไม่มีความชำนาญ เรื่อง การถ่ายทำวีดีทัศน์ เพื่อจัดทำสื่อให้กับโครงการยุววิจัยได้ตามต้องการ เช่น บางโรงเรียนอยากทำสื่อสารดี แต่ไม่มีความรู้ ต้องการให้โครงการช่วยเหลือให้การอบรมในการทำสื่อของแต่ละโรงเรียนในโอกาสต่อไป

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อ สกอ.

จากการดำเนินงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคามในระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 จนถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2553 ทีมผู้ประสานงานได้ทบทวนบทเรียนเพื่อนำมาเป็นข้อเสนอแนะการดำเนินงานในโครงการนี้ต่อไป

1. การติดต่อประสานงานกับนักเรียนและครุที่ปรึกษาครัวใช้วิธีการหลากหลายรูปแบบโดยใช้วิธีประสานงานด้วยการสร้างความเข้าใจ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การให้กำลังใจในลักษณะของกلامยามมิตรทางวิชาการ อย่างใกล้ชิดด้วยสื่อโทรศัพท์และไปร่วมฝึกปฏิบัติเก็บข้อมูลภาคสนามร่วมกันกับทีมประสานงานและให้โอกาสโรงเรียนที่ร่วมโครงการได้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบสนทนากลุ่มอย่างในการจัดกิจกรรมที่พื้นที่วิจัยร่วมกับผู้ปกครองผู้นำชุมชนในแต่ละชุมชน

2. การประสานงานให้ยุววิจัย และครุที่ปรึกษา ดำเนินงานวิจัยตรงตามแนวทางของการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัย ในประเด็นนี้ทีมประสานงานจะต้องพยายามคิดตามประสานงานอย่างใกล้ชิดตามข้อเสนอแนะของทีมประเทศจากสถาบันรามจิตติที่จะเข้ามาสนับสนุนเสริม

3. การประสานงานควรตระหนักถึงปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานอีกปัจจัยหนึ่งคือ ปัจจัยของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้นำชุมชนควรประสานงานด้วยความละเอียดอ่อนและสร้างความเข้าใจร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน เมื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันได้แล้ว จะได้รับเครื่องช่วยปัจจัยสนับสนุนให้ยุววิจัยมีกำลังใจเรียนรู้อย่างมีความสุข

4. การประสานงานมีระดับจังหวัดที่จัดกิจกรรมหนุนเสริมโครงการ เช่น การจัดกิจกรรมการประชุม และการจัดกิจกรรมปิดโครงการ ควรได้รับงบสนับสนุนในการจัด เพราะจะได้ข้อมูลในส่วนนี้เติมเต็มให้รายงานของโครงการยุววิจัยเต็ล่องเรียน มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เนื่องจากแต่ละโรงเรียนต้องการให้มีกิจกรรมหนุนเสริมเพิ่มจำนวนวันการจัดมากกว่านี้

บรรณาธิการ

บรรณานุกรม

กาญจนา ทองทั่ว. ลีลาวิจัยไทยบ้าน อดุนทรีย์ ประสบการณ์ คนทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น.

หน้า 61-63. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2550.

กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสารเพื่อโลกสวย : บทเรียนจากการสื่อสาร เพื่อจัดการ

สิ่งแวดล้อมในชุมชน กรุงเทพฯ : บริษัทเซเว่น พลีนต์กรุ๊ปจำกัด, 2549.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. การคัดซึ่งอนาคต กรุงเทพฯ : บริษัทชักเชลมีเดียจำกัด, 2546.

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. สารานุกรมฉบับที่ 2 ภูมภาคพันธ์ พ.ศ. 2544.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ อักษรไทย 2544.

เขว่าไร่ศึกษา, โรงเรียน. โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสื่อถอดรหัสบ้านแพง, 2552.

โคงก่อ, โรงเรียน. โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมชนบ้านกุดแคนกับคำห่วยคำพู.

เรื่องความ. 2552. หน้า 18

โคงก่อ, โรงเรียน. โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นย้อนรอยพระพุทธบาทจำลอง. 2552.

โคงล่ำ, โรงเรียน. โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชาวไร่ อ้อยชุมชนโคงล่ำ, 2552.

โคงล่ำ, โรงเรียน. โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโสกนกเต็น, 2552.

นาดูนประชาสรรค์, โรงเรียน. โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบ่อหน้าศักดิ์สิทธิ์แห่งนาดูน, 2552.

ทีมประสานงาน โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดลำปาง. เอกสารประกอบ

โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดลำปาง เอกสารลำดับที่ 1 เส้นทางการ

เรียนรู้...ยุวประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อนักวิจัยน้อย...คุณครู...ชุมชน...ลำปางของเรา

“รวมเกล็ดนำ เรื่องเล่า การเรียนรู้วิจัย และข้อคิดของคุณครูผู้ใจดี”. ลำปาง :

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2551.

ทีมยุววิจัย 20 โรงเรียนในโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม อดุ

นพเรียนกิจกรรมกลุ่ม ณ ห้องประชุม 100 ที่นั่ง อาคารกิจการพัฒนานักศึกษา

มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม. วันที่ 14 พฤษภาคม 2552.

ทิศนา แ xenon. ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี

ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2545.

ทวีศิลป์ สืบวัฒนาและทม เกตุวงศ์. การประชุมโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ณ ห้องประชุม 100 ที่นั่ง อาคารกิจการพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, วันที่ 14 พฤศจิกายน 2552.

ทวีศิลป์ สืบวัฒนา. การประชุมปิดโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ณ ห้องประชุมวิญญาณวนนันท์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. วันที่ 29 มีนาคม 2552

ประชาพัฒนา, โรงเรียน. โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นวิชีวิชาชานนาขันหนอง อิหมัน, 2552.

เม่นไหญ, โรงเรียน. โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นย้อนรอยกรุงศรีฯ ข้าวสู่กรุงศรี น้ำแข็ง, 2552.

พนม พงษ์ไพบูลย “ครุกับการปฏิรูปการศึกษา” ในวารสารวิชาการฉบับที่ 2 กุมภาพันธ พ.ศ. 2544. หน้า 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพอักษรไทย. 2544.

พยง ภาริเทพ. การจัดเวลาที่สวยงามลุ่ม การพัฒนาโครงการยุววิจัยจังหวัดมหาสารคาม ณ ห้องประชุมช่องแก้ว อาคาร 7 คณะครุศาสตร์ วันที่ 14 ธันวาคม, 2551

พยคณภูมิพิสัยวิทยาคาร, โรงเรียน. โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นดำเนินความเชื่อเจ้า พ่อบุญจันทร์, เรียงความ. 2552 หน้า 31

ยงยุทธ ชูแวน. คริ่งศตวรรษแห่งการค้นหาและเส้นทางสู่อนาคตประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2551.

ศรีศักร วัลลิโภค. “ประวัติศาสตร์ชาวบ้านคือประวัติศาสตร์ของชุมชน” ในวารสาร ประชามวิจัยปีที่ 15 ฉบับที่ 87 กันยายน – ตุลาคม พ.ศ. 2552 หน้า 35 กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว) 2552.

ศรีศักร วัลลิโภค. พัฒนาการทางสังคม วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : ออมรินทร์, 2544.

ศรีศักร วัลลิโภค. ทัศนะนอกรีต สังคมวัฒนธรรมในวิถีการอนุรักษ์. กรุงเทพฯ : ออมรินทร์, 2543.

สารคามพิทยาคม, โรงเรียน. โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแปงเส็นยวบวนมจัน, 2552.

สารคามพิทยาคม, โรงเรียน. โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสรงน้ำพระยีนกันทร์วิชัย, 2552.

สุเทพ สุนทร geleสช. หมู่บ้านอีสานยุคสองคราเมียน สังคมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. พิมพ์ ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มดิชน, 2548.

สีลาการณ์ บัวสาย “ความสำคัญและบทบาทของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในปัจจุบัน” ในวารสาร
ประชาคมวิจัย ปีที่ 15 ฉบับที่ 87 กันยายน – ตุลาคม พ.ศ. 2552 หน้า 6 กรุงเทพฯ :
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกอ) 2552.

สุรพล ชัยภพ. การพัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนจังหวัด
นครราชสีมา. หน้า 90-94. มหาสารคาม : สถาบันวิจัยศิลป์วัฒนธรรมภาคอีสาน
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

เหล่าชาววิทยาการ, โรงเรียน. โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นวัดกำพีสูวีชุมชน, 2552.
เหล่าชาววิทยาการ, โรงเรียน. โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไยใหม่ชีวิต, 2552.

อมรวิชช์ นนารทธรพ. การประชุมพัฒนาติดตามผลการดำเนินงานโครงการยุววิจัย. ณ ห้อง
ประชุม 100 ที่นั่ง อาคารกิจการพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,
วันที่ 14 พฤษภาคม 2552.

อมรวิชช์ นนารทธรพ. เด็กไทยในมิติวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : องค์การสังเคราะห์
ทหารผ่านศึก 2549.

อมรวิชช์ นนารทธรพ. เอกสารประกอบคำบรรยายการติดตามประวัติศาสตร์ท้องถิ่น. สถาบัน
รามจิตติ, 2552.

บุคคลนุกรม

แก้วตา สุวรรณศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียน
บ้านคงน้อย เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2552.

จากรุณี ดวงชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียนโตกก่อ
พิทยาคม เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2552.

จากรุพร สุตตะสาร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียนบ้าน
เหล่าฯ เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2552.

จันทร์เพ็ญ นภจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียน
มหาชัยพิทยาคาร เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2552.

ทวี พิมพ์สิน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียนสารคาม-
พิทยาคม เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2552.

นิลวรรณ พนิชนาพันธุ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่
โรงเรียนบรรบอ เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2552.

นรินทร์ จันทร์ล้อย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียน
บ้านบ่อใหญ่ เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2552.

บุญชนะ ทาโภชี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียนบ้าน
เม่นใหญ่ เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2552.

บุญนา สืบสิงห์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียนบ้าน
วังแสง เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2552.

เบญจมาศ ไชยเกตุ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียน
ประชาพัฒนา เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2552.

ประคง พิมพา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียนบ้าน
กอกหนองผึ้ง เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2552.

พยงค์ การิเทพ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียนบ้าน
เม็กคำ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2552.

มารศรี วงศ์ช่าง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียนชื่นชม
วิทยาคาร เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2552.

รุจิรา วงศ์แก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนพุ่ง-นารี เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2552.

วรรณรัตน์ ไสโศก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนบ้านหนองโนอีคำ เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2552.

วันเพ็ญ วงศ์ว่องไว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนบ้านโคลกถ้ำม่ำ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2552.

วิรัตน์ ปักการะนา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนนาดูนประชาสรรศ์ เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2552.

เวียงจาม อินทะวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนบ้านคลาด เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2552.

สุธิรา เรืองสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนเขว่าไร่ศึกษา เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2552.

อภิสิทธิ์ กิจเจริญสิน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ดร.ประพสสุข ฤทธิเดช เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนพยัคฆ์ภูมิวิทยาคาร เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2552.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์ข้อมูลบริบทโรงเรียนก่อรุ่มเป้าหมาย

แบบสัมภาษณ์
ข้อมูลบริบทโรงเรียนก่อนลุ่มเป้าหมาย

- คำชี้แจง** 1. ให้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริง
 2. กาเครื่องหมาย ในช่องว่างที่กำหนดให้

ชื่อ.....สกุล.....
 ตำแหน่ง ครูที่ปรึกษาทีมยุววิจัย ผู้ใหญ่บ้าน
 ครูผู้สอน ผู้อาชุโส ผู้อำนวยการโรงเรียน
 บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

1. โรงเรียนของท่านมีประวัติความเป็นมาและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นอย่างไร

.....

2. กิจกรรมของโครงการได้นำงที่ประสบผลสำเร็จและโรงเรียนมีอุปสรรคปัญหาอะไรในการดำเนินกิจกรรมของแต่ละโครงการ

.....

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้pubอุปสรรคและปัญหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาใดบ้าง

.....

4. แหล่งเรียนรู้ของชุมชนที่ใช้ประโยชน์ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่อยู่ภายในชุมชนและภายนอกชุมชน ประเภทใดบ้าง

.....

5. มีหน่วยงานและองค์กรใดบ้างเข้ามาร่วมส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนของท่าน

.....

6. โรงเรียนของท่านเชิญวิทยากรภูมิปัญญาใดบ้างมาให้การอบรมกับนักเรียนเป็นประจำ

.....

7. สภาพชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่มีลักษณะลักษณะใดบ้าง ไร้ ประชาชนประกอบอาชีพอะไร

.....

8. โรงเรียนของท่านต้องการพัฒนาการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการสอนอย่างไร

.....

9. โรงเรียนของท่านมีการวางแผนงานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมการพัฒนาโรงเรียนด้วยวิธีใดบ้าง

.....

10. โรงเรียนของท่านมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเกิดขึ้นในโรงเรียนของท่านในสาขาวิชาใดบ้าง และมีกระบวนการจัดการทำอย่างไร

ภาคผนวก ข

บทความ

ยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้

ผู้เรียนเป็นสำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประสารสุข ฤทธิเดช¹

เส้นทางการปฏิรูปของการศึกษาไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 43 ว่า บุคคลมีสิทธิเสนอ กันในการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อ่าย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่ต้องเก็บค่าใช้จ่ายและมาตรา 81 ระบุไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คุณธรรม จัดให้มีกิจกรรมทางการศึกษาและกิจกรรมทางวัฒนธรรม จัดให้มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ดังกล่าวมานำไปสู่การจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 22 หลักการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาหลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง และเรียนอย่างมีความสุข โดยเฉพาะเรื่องการจัดการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งถือเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและการจัดการการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นสาระกลุ่มวิชาที่ต้องปลูกฝังให้เยาวชนไทยได้เรียนรู้ในสังคมปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 2)

ปัจจุบันปัญหาเด็กและเยาวชนได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นทั้งในเรื่องความรุนแรง เรื่องเพศ นิสัยการบริโภค การถูกลบneื่องทางวัฒนธรรมอันดิจิทัล ที่มีมาในอดีต สาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ การได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ ในทางที่ไม่เหมาะสม เกิดการเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติ กระทิ่งเด็กและเยาวชนบางกลุ่ม เกิดการหลงลืมรากเหง้าประวัติศาสตร์ชุมชนของตนเอง ขาดการสืบสานประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่น เพราะขาดความภูมิใจในที่มาของตนเอง วิธีการแก้ไขปัญหาการศึกษาสามารถสร้างกระเพื่องกับปัญหาสังคมที่อาจเกิดขึ้นในเด็กและเยาวชนได้ โดยใน

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประเทศไทยมีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม มีการจัดการเรียนรู้ที่ดีทั้งในระดับครอบครัว และระบบสถาบันการศึกษา เด็กและเยาวชนจะมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจและรับมือแรงประท้วงทางวัฒนธรรมได้อย่างมั่นคง

การปฏิรูปการศึกษาที่ได้ดำเนินการมาตั้งแต่พุทธศักราช 2542 การจัดการศึกษาของไทยมีความพยายามจะปฏิรูปการเรียนรู้ ในระดับโรงเรียน มีความพยายามในการจัดทำหลักสูตร และการเรียนการสอนทางด้านประวัติศาสตร์ ได้ให้ชุมชนท้องถิ่นจัดการศึกษาเรียนรู้ของนักเรียนในพื้นที่ของตนมากขึ้น โดยคาดหวังว่าบ้านนักเรียนจะได้เรียนรู้เรื่องใกล้ตัว มองเห็นเรื่องราวและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับท้องถิ่นของตน เกิดความสำนึกรักและผูกพันในแผ่นดินถิ่นเกิด รวมทั้งช่วยกระชับความสัมพันธ์ของคนในชุมชน และคนจากรุ่นสู่รุ่นในลักษณะที่ชื่นชมกันและกันมากขึ้น ทั้งเด็กที่เคารพความรู้ของผู้ใหญ่ ที่มีความสุขเมื่อได้ถ่ายทอดให้ลูกหลานในชุมชนฟัง (สีลาการณ์ บัวสาย. 2552 : 6)

สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของเยาวชน

สภาพปัจจุบันการพัฒนาประเทศไทยระดับบัณฑุรัตน์ระดับล่าง เกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ความผันผวนทางการเมือง ความผูกพันทางวัฒนธรรม ทำให้รัฐต้องปรับปรุงการจัดการศึกษา เรื่องการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ให้สนองตอบต่อความต้องการของชีวิต และสังคมให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เพราะสภาพปัจจุบันการจัดหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน ไม่บรรลุเป้าหมายที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปการเรียนการสอน ในระบบโรงเรียนพบว่าทุกระดับการศึกษาไทยเรียนแต่ละวิชา รู้เฉพาะในหนังสือและถูกกำหนดด้วยตารางสอน และห้องเรียน การพัฒนาคนจึงไม่เอื้อให้คนมีคุณสมบัติ มองกว้างคิดไกล ไฟล์สูงมุ่งทำงาน และเชี่ยวชาญ ชีวิตการจัดการเรียนการสอนไม่เน้นให้ผู้เรียน ได้คิดวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นและแสดงความรู้ด้วยตนเองได้ ทำให้ผู้เรียนขาดคุณสมบัติช่างสังสัย และไฟห้องค์คำตอบ เน้นการสอนหนังสือมากกว่าการสอนคน นอกจากนี้ยังขาดการเชื่อมโยงความรู้ที่มีในท้องถิ่นกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ (อมรวิชช์ นครทรรพ. 2549 : 30)

จากการปฏิบัติการเรียนการสอนในโรงเรียนดังกล่าวมา มีสภาพปัจจุบ้านไม่เอื้อต่อการส่งเสริมการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพราะโรงเรียนไม่สร้างบรรยายกาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ขาดความสัมพันธ์กับชีวิตชุมชนห่างไกลจากธรรมชาติ ครอบครัวและชุมชน ไม่มีโอกาสสร่วมคิด ร่วมสร้างกระบวนการเรียนรู้ตลอดระยะเวลาในโรงเรียน

ขาดการอบรมให้เป็นผู้พากเพียร เรียนรู้สู่งานยืดมั่น ในความสุจริตทั้งกาย วาจาและใจ จึงทำให้ คุณธรรม จริยธรรมและสุนทรียภาพไม่เกิดแก่ผู้เรียน นอกจากนี้พฤติกรรมของครู ครุยังมีอำนาจ สูงสุดในชั้นเรียน สำคัญว่าตนเอง รู้มากที่สุด ถูกที่สุด ผู้เรียนมีหน้าที่รับ และทำตามครูนักจัด กระบวนการเรียนรู้เป็นทุกข์ เน้นเนื้อหาสาระการสอน และคะแนนสอบเป็นสิ่งที่พิพากษา ความสำเร็จของผู้เรียน การเรียนเน้นการท่องเนื้อหาขาดการคิด ปฏิบัติแบบวิทยาศาสตร์ และ ไม่ได้รับการปลูกฝังให้ภูมิใจในศิลปวัฒธรรมของท้องถิ่นและชาติ

ยุทธิจักรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตามในสภาพปัจจุบัน มีโรงเรียนหลายแห่ง ได้พัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ได้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research Based Learning) ในโครงการยุทธิจักรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม โดยมีโรงเรียนเข้าร่วม โครงการ 20 โรงเรียน มีนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 100 คน และครูที่ปรึกษา 55 คน มีวิธีการ เรียนรู้ให้ครู นักเรียน กับชุมชนมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกันช่วยให้ผู้เรียนตั้งคำถาม จัดระเบียบ ข้อมูลจากเรื่องที่สนใจ เช่น ประเพณี ครุภูมิปัญญา อาชีพ ตำนาน และประวัติศาสตร์ชุมชนการ ตั้งถิ่นฐาน บุคลลสำคัญที่เป็นต้นแบบที่ดี เพื่อหาคำตอบเรื่องเหล่านี้ นำมาสรุปและเชื่อมโยง เรื่องราวการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากอดีตถึงปัจจุบัน และมองเห็นแนวโน้มในอนาคต ซึ่ง กระบวนการเรียนรู้นี้ สามารถปรับใช้ได้กับกลุ่มสาระวิชาอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี เพราะสาระสำคัญ ของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นเรื่องทุ่มชนท้องถิ่นที่คนอยู่ร่วมกัน เป็นมิติในเรื่องแบบ องค์รวม และศรีศักร วัลลิโภดม.(2552 : 35) ได้ให้ข้อคิดเห็นสนับสนุนการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นว่า “ทำให้คนในท้องถิ่นรู้จักตนเองว่าเขาเป็นใครมาจากไหน แล้วในปัจจุบันเป็นอย่างไร อยู่ในตำแหน่งใดของบ้านเมือง” และในปัจจุบันโรงเรียนหลายแห่ง ได้ริเริ่มการจัดการเรียนรู้ผู้เรียน เป็นสำคัญ จากการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษาของตนเอง ด้วยการเข้าร่วม โครงการยุทธิจักรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม เกิดจากความร่วมมือของสำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกอ.) สถาบันรวมจิตติ กับ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้ ประสานงานไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ให้เข้าร่วมโครงการตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ถึง วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2553

วัตถุประสงค์ของโครงการยุทธิจักรประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพื่อศึกษาการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและ

ครูที่ปรึกษาที่ได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ห้องถินในจังหวัดมหาสารคาม การนำเสนอที่ความในครั้งนี้ ผู้เขียนได้สังเคราะห์แนวทางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดกับทีมยุววิจัยทั้ง 20 โรงเรียนร่วมกับครูที่ปรึกษาจำนวน 55 คน จากกิจกรรมนำเสนอผลงานและตอบบทเรียนของโครงการ แต่ละโรงเรียน ผ่านข้อคิดเห็นเติมเต็มข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ห้องถิน ผลการวิจัยเรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีประเด็นค้นพบรูปแบบการจัดกิจกรรมเรียนรู้ จากประวัติศาสตร์ห้องถิน โดยผู้เรียนเป็นสำคัญ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดกิจกรรมการศึกษาประวัติศาสตร์ห้องถิน ที่เกิดขึ้นกับทีมยุววิจัย ในแต่ละโรงเรียน ร่วมกับครูที่ปรึกษา ได้ดำเนินกิจกรรมการสืบค้นข้อมูลค้นหาโดยการตั้งคำถาม คำตอบจากเรื่องที่นักเรียนสนใจ จากผู้ให้ข้อมูล ผู้เฒ่าผู้แก่ ผู้นำชุมชน ประสบชีวิตที่อาชัยยุ่งในแต่ละหมู่บ้าน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นผู้เสริมแรงทุกกิจกรรม การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมี 4 รูปแบบ คือ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง แบบมีความสุข แบบความร่วมมือ และเรียนรู้แบบพึงตนเอง

การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

วิธีการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เป็นวิธีเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีความสนใจจะศึกษาเรื่องใดในห้องถินของตนเอง หรือเรื่องจากห้องถินอื่น ๆ ซึ่งทีมยุววิจัยประวัติศาสตร์ห้องถินจากโรงเรียน 20 โรงเรียน ได้เรียนรู้กับครูที่ปรึกษาโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการสำรวจหาความรู้ ยุววิจัยกับครูที่ปรึกษาเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตจริง บทบาทของครูที่ปรึกษาได้ให้คำปรึกษา ครูดูบทบาทจากการให้ท่องเนื้อหาปรับบทบาทส่งเสริมให้ยุววิจัยเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกชั้นเรียน ที่กลุ่มยุววิจัยทำจริง ๆ การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง นักเรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง แล้วครูที่ปรึกษาให้คำแนะนำเรียนรู้ ร่วมกับทีมยุววิจัยพ้องกับผลการศึกษาของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546 : 70) “ได้นำเสนอ เรื่องการคิดเชิงอนาคต เมื่อได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ทีมยุววิจัยพนศักดิ์ภาพของตนเอง ด้วยการสนทนากับผู้เฒ่าผู้แก่ ผู้รู้เรื่องสาขาวิชาเฉพาะเช่น “เรื่องมันแกะเจินล้านบะบือ” ทำให้นักเรียนมีความรู้ รักการเรียนอย่างเรียนรู้ มีทักษะคิดที่ดีดังที่ยุววิจัยโรงเรียนอื่น ๆ กล่าวว่า “ถึงแม้ว่าตอนนี้พวกราจะยังไม่เข้าใจถึงความหมาย และความสำคัญของงานวิจัยมากนัก แต่สิ่งที่พวกราเข้าใจและได้รับ ไม่ใช่จะเป็นเรื่องของการทำงาน การนำไปใช้ในชีวิต มันหมายความว่า

กว่าคิดเอาไว้ประสบการณ์จริงที่ไม่มีในห้องเรียน” (เรียงความของทีมยุววิจัยประวัติศาสตร์ห้องถิน จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2553 : 90)

การเรียนรู้แบบมีความสุข

การเรียนรู้แบบมีความสุข จากการอบรมของโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ห้องถิน จังหวัดมหาสารคาม ได้ข้อค้นพบว่านักเรียนที่ร่วมตัวกันเป็นทีมยุววิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ประสานงานระดับจังหวัด และระดับประเทศจากสถานบันรวมจิตติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว) และผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ห้องถิน ได้ร่วมกันจัดสภาพของการเรียนการสอนในบรรยายการที่ผ่อนคลาย เป็นอิสระ ยอมรับความแตกต่างของบุคคล และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ให้เต็มศักยภาพ ซึ่งการเรียนรู้แบบมีความสุขจะต้องเรียนรู้ภายในบรรยายการในการทำงานด้วยการยอมรับของเพื่อน ๆ การได้รับคำชมเชยดังคำบอกเล่า จากข้อคิดของยุววิจัย

“ได้รับการยอมรับจากเพื่อนทีมยุววิจัยที่ร่วมเก็บข้อมูลช่วยกัน ได้รับการชมเชย การเสริมแรง กล้าเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคกล้าเรียนรู้ และมองสิ่งที่อยู่รอบตัวอย่างสร้างสรรค์” นอกจากนี้ “ดิฉันและเพื่อน ๆ ได้ศึกษาเรื่องโสกนกเต็น ดิฉันและเพื่อน ๆ ดีใจมาก มีความสุขเมื่อรวมกลุ่มนำทีมยุววิจัยไปสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตำนานโสกนกเต็น จากคำบอกเล่าของหลวงปู่ และจากผู้เฒ่าผู้แก่ตลอดจนท่านผู้รู้ทั้งหลาย ดิฉันและเพื่อน ๆ ตั้งใจไว้จะทำเรื่องนี้ให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ และเพื่อน ๆ ประทับใจ และได้ประสบการณ์ต่าง ๆ มากมายถึงแม้ว่ามีอุปสรรคปัญหา เพราะดิฉันและเพื่อน ๆ มีครูที่ปรึกษาครูพี่เลี้ยงคุณครูป้าต้องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามดูแลอย่างใกล้ชิด พากเราจะไม่กังวลอะไรและการทำงานเต็มไปด้วยความสนุกสนาน” (เรียงความเรื่องเมื่อฉันได้ศึกษาประวัติศาสตร์ห้องถินของทีมยุววิจัย โรงเรียนโภคลัม อำเภอรอบรื่น ในโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ห้องถินจังหวัดมหาสารคาม. 2553 : 100)

กิจกรรมที่นักเรียนได้เล่าประสบการณ์จากการเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นบรรยายการเรียนรู้ที่น่าสนุก น่าสนใจ ชวนติดตาม มีความแปลกใหม่ไม่น่าเบื่อ เป็นบทเรียนที่เติมเต็มให้นักเรียนให้ทำความรู้จากธรรมชาติข่ายความรู้ไปสู่โลกกว้าง เหมือนกับหัวใจการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งหวังให้สังคมได้คุณค่า เก่ง มีความสุขและรักสังคม รักสิ่งแวดล้อม ได้คุณช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2544 : 2) ดังเรื่องโสกนกเต็นที่ทีมยุววิจัยได้บอกเล่าบันทึกไว้นักเรียนได้ประสบการณ์มากมายและมีความสุขกับการค้นหาคำตอบ

การเรียนรู้แบบความร่วมมือ

รูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือในโครงการนี้ มีรูปแบบเกิดจากกระบวนการกรุ่น ผู้เรียนร่วมมือกัน โดยถือว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และจะต้องพึ่งพา กันเพื่อความสำเร็จร่วมกันทุกคน ในกลุ่มหันหน้าเข้าหากัน มีความใกล้ชิดกันปรึกษากัน และนำ ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ร่วมกัน กระบวนการทำงานแบบกลุ่มได้สร้างความร่วมมือให้เกิดแก่ทีม ยุววิจัยจาก 20 โรงเรียน มีพฤติกรรมเหมือนกัน

“ในการเข้าทำงาน โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ทีมงาน รวมทั้ง ครูที่ปรึกษาต่างก็ได้พบปัญหาและอุปสรรคมาอย่างทั้งนี้ เพราะเป็นมือใหม่ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในงานวิจัย และปัญหาด้านการเรียน และกิจกรรมอื่น ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นมีมาก ทำให้ ทีมยุววิจัยทุกกลุ่มต้องรับผิดชอบมากขึ้น ประกอบกับช่วงเวลาที่เป็นช่วงปลายเทอม พากเราก็ต้อง เร่งทำงานส่งคุณครูเช่นกัน อีกทั้งมีเวลาว่างไม่ตรงกัน จึงทำให้ไม่มีเวลาในการคุยกันเรื่องงานกัน พากเราหาทางออกด้วยการคุยกันหลังเลิกเรียน ใช้เวลา 45 นาที ที่จะคุยเรื่องงานก่อนแยกกันกลับบ้านถึงแม้ว่าตอนนี้พากเรา จะยังไม่เข้าใจความหมายและความสำคัญของงานวิจัยมากนัก แต่สิ่งที่ เราได้รับเราเข้าใจในเรื่องของการทำงาน การนำไปใช้ในชีวิต มั่นใจมากจากประสบการณ์จริง ที่ ไม่มีในห้องเรียน ได้พบปะผู้คนที่ให้ความรู้กับพากเรา เราไม่รู้จัก เราได้ดูบันทึก ได้ถอดเทปเรา ได้รับทราบเรื่องราวจากหมู่บ้านของเราหลาย ๆ เรื่อง เช่น ตำนานเจ้าพ่อศรีนครา ความหายไป ไหน ข้อมูลน่าเกลือบนบีอ หัวใจพุกบ้าวบ้านกุดแคน” (เรื่องความของทีมยุววิจัยโครงการ ยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม. 2553 : 110)

รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มยุววิจัยมีบรรยากาศของกลุ่มเป็นนักเรียนที่มี ความสนใจ ศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเหมือนกัน ไม่ได้แบ่งแยกกันนักเรียน เก่ง ปานกลาง และนักเรียนกลุ่มอ่อน เพราะทุกคนที่รวมกลุ่มนี้ศักยภาพแตกต่างกัน แต่มีหน้าที่ศึกษาเท่าเทียมกัน คือ ทุกคนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน แก้ไขปัญหาร่วมกัน ทำให้ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจากการ เรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น เดียวกับ ทิศนา แรมนณี (2545 : 269) ได้สรุปผลการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่ ผู้เรียนจะได้รับ คือ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระด้วยตนเอง และด้วยความร่วมมือ และ ช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เกิดกระบวนการประสานสัมพันธ์ ทักษะการคิด ทักษะการแลกเปลี่ยน

ความรู้ และทักษะการแก้ไขปัญหา ซึ่งทักษะที่กลุ่มสาระชีววิทยาได้รับจากบรรณาการเรียนรู้แบบร่วมมือชัดเจนมากที่สุด คือ กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการแก้ไขปัญหา

การเรียนรู้แบบพึงตนเอง

รูปแบบบรรณาการเรียนรู้แบบพึงตนเอง เป็นการเรียนรู้จากความสนใจของตนเอง เกิดความสนใจความสมัครใจของผู้เรียน โดยครูเป็นผู้จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนศึกษาวิเคราะห์ ประเมิน และปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อนำไปปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสม พร้อมจะนำไปใช้การเรียนรู้ครั้งต่อไป โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดความคิดข้อนกลับไปมา เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ หรือศึกษาเรื่องที่สนใจแล้วไม่เข้าใจ แต่เมื่อได้เรียนรู้แล้วสามารถจะวางแผนศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่ตนเองสนใจได้ จากผลการเข้าร่วมโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท่องถิ่น ทีมยุววิจัยทั้ง 20 โรงเรียนจะหันความคิดเห็นตรงกัน ไม่เข้าใจการทำวิจัยการทำวิจัยริ่มต้นด้วยความ “เบื้อง” ไม่ชอบประวัติศาสตร์ท่องถิ่น ได้บรรยายความรู้สึกเหมือนกัน

“ครั้งแรกที่พากเราได้ยินชื่อโครงการ “ยุววิจัย” ที่ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามจัดขึ้น พากเรามีความรู้สึกเฉย ๆ และค่อนข้างไม่ชอบ มาวันหนึ่งครูที่ปรึกษาของกลุ่มยุววิจัยได้มามพดคุยขอให้ช่วยในเรื่องการตัดต่อวีดีโอด และการจัดภาพ ด้วยความเกรงใจคุณครู จึงตอบตกลงทั้งที่มีความขัดแย้งกับความรู้สึกของตนเอง ไม่ชอบเรียนประวัติศาสตร์ท่องถิ่น และเวลาผ่านไปได้ร่วมงานกับครูที่ปรึกษาและเพื่อน ๆ ในกลุ่ม ได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูล พนجهอกับคนที่ไม่รู้จัก ไม่เคยเห็นหน้า ได้สัมผัสนั้นตอนการปลูกมันแก้ว การทอผ้าไห่ม การปืนหมอ การรื้องสารภูณฑ์และได้นำผลการศึกษาไปนำเสนอ ให้เพื่อน ๆ กลุ่มอื่น ๆ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีคุณครูนักประวัติศาสตร์ นาพุดเรื่องการศึกษาประวัติศาสตร์ท่องถิ่นในเวลา 2 ชั่วโมงเต็ม ฟังแล้วสนุกไม่เบื่อ และพากเราเริ่มสนใจที่จะศึกษาประวัติศาสตร์ท่องถิ่น ในรูปแบบการทำวิจัย อย่างนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการได้ฟัง ได้เรียนรู้วิธีการเก็บข้อมูลนำข้อมูลมาเสนอ ทำให้กล้ามพูดกล้าแสดงออก โครงการนี้ให้ประโยชน์มาก เพราะทำให้การทำวิจัยที่จากการเบื้อง เกิดการเปลี่ยนแปลงมาทำวิจัยที่ไม่ใช่เรื่องน่าเบื่อ เพราะพากเราได้พบเพื่อนใหม่ ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์แนวคิดกับกลุ่มเพื่อน ๆ ต่างโรงเรียน ได้รู้จักมองโลกในมุมต่าง ๆ รู้อีต รู้การเปลี่ยนแปลง รู้จักตั้งโจทย์และวิเคราะห์ปัญหา จากการที่ครูกระตุ้นให้ฝึกการตั้งคำถามหาคำตอบนำไปใช้กับการเรียนกลุ่มสาระวิชาอื่น ๆ ได้ด้วย (เวทีถอดบทเรียนทีมยุววิจัยในโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท่องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2553)

จากการบรรยายการเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ด้วยความไม่สนใจจะเข้าร่วมโครงการ แต่เมื่อได้ฟิกปฏิบัติจริงนอกชั้นเรียน มีกิจกรรมขั้นตอนแสวงหาความรู้ด้วยคำถามที่ตั้งไว้ แล้วค้นหาคำตอบ ทำให้ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้แบบพิ่งตนเอง คือ นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ฝึกการสังเกต ฝึกการพูด การแสดงออกเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษา พ.ศ. 2551 ระบุว่าให้ผู้เรียนมีความคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ ต้องอาศัยความสามารถทุกสาระกลุ่ม วิชา และต้องใช้เวลานาน โดยหลักสูตรทุกช่วงชั้นกำหนดให้ผู้เรียนมีมาตรฐานการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์ ซึ่งโครงการยุววิจัยได้ส่งเสริมให้นักเรียนเลือกศึกษาประเด็นเรื่องที่ตนเองสนใจ ส่งผลถึงการฝึกทักษะให้นักเรียนได้คิดหาคำตอบ จากโจทย์namaเรียนเรียงเป็นผลงาน และถูกประเมินผลงานด้วยการนำเสนอข้อมูลที่ค้นพบ มีผู้เชี่ยวชาญมาให้ข้อเสนอแนะ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนค้นหาศักยภาพของตนเอง ได้นำสิ่งที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาขั้นสูงในโอกาสต่อไป เมื่อกับภาระงาน แก้วเทพ (2549 : 50) กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่งเกิดจากการสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน ผ่านสื่อพื้นบ้านของแต่ละชุมชนที่ยังคงดำเนินอยู่ เช่น นิทานพื้นบ้าน ตำนาน แตกต่างกันไปในแต่ละชุมชน

รูปแบบการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ จากข้อค้นพบในโครงการนี้ สะท้อนภาพให้เห็นการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ได้สร้างข้อสรุปในกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกิจกรรมการเรียนสู่รูปแบบคือ เรียนรู้แบบประสบการณ์จริง มีความสุข มีความร่วมมือ และการเรียนรู้แบบพิ่งตนเอง เกิดจากมีผู้สนับสนุนกิจกรรมของผู้เรียน คือ ครูที่ปรึกษา ครูประจำบ้าน ครูพี่เลี้ยงของโครงการ ครูผู้เชี่ยวชาญสาขาประวัติศาสตร์ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เชื่อมโยงแบบองค์รวมพหุภาคีทางการศึกษา มาช่วยเดินเต็มให้นักเรียนเกิดทักษะปฏิบัติจริงนอกห้องเรียน โดยมิติเวลาที่ใช้ศึกษาขั้นอยู่กับบริบทของแต่ละโรงเรียน จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากแหล่งความรู้ในชุมชนช่วงใด จึงควรใช้ทรัพยากรที่มีในแต่ละห้องถิ่นมาสร้างเป็นหลักสูตรของสถานศึกษาแต่ละโรงเรียนในโอกาสต่อไป นอกจากนี้ หลังจากนักเรียน และครูที่ปรึกษาได้เรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและครูที่ปรึกษาที่ได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

นักเรียนและครูที่ปรึกษาที่ได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเกิดผลสะท้อนให้นักเรียนและครูได้เกิดความสำนึกร่วมกันที่จะศึกษาเรื่องของห้องถิ่นข้อค้นพบคือ

เกิดความภูมิใจในชุมชน

จากทีมยุววิจัยได้ศึกษาเรื่องต่าง ๆ ในหมู่บ้านของตนเอง โดยใช้วิธีการศึกษาแบบประวัติศาสตร์ บอกเล่า เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เฒ่าผู้แก่ ได้พบประสบทนาภกับกลุ่มยุววิจัย และครูที่ปรึกษา ทำให้เกิดความใกล้ชิด สร้างความอบอุ่นกับผู้เฒ่าผู้แก่ ที่ไม่ถูกทอดทิ้งหรือมองคนแก่ ไม่สามารถช่วยเหลือทำประโยชน์ได้แล้ว แต่ทีมยุววิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากคนหลายคน ที่ไม่รู้จัก ระยะต่อมาก็ได้สร้างความสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างนักเรียนกับผู้สูงอายุ ทำให้ยุววิจัยเกิดความสำนึกรู้ภูมิใจในชุมชนตนเอง มีของดีหลายประการ ที่ทำให้คนได้เข้ามามีส่วนร่วมกัน คือ การสร้างเครื่องข่ายทางสังคม ทรัพยากร ระบบความรู้ และวัฒนธรรม ซึ่งครีศักร วัลลิโภดม กล่าวสรุปว่า “การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือเรื่องราวใด ๆ ก็ตามควรให้คนในชุมชนเป็นผู้ศึกษา ทำให้คนเกิดความตระหนักรู้ภูมิใจในท้องถิ่นตนเอง” (ครีศักร วัลลิโภดม. 2552 : 35)

ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน

สืบเนื่องจากโครงการนี้ใช้วิธีศึกษา การจัดการเรียนรู้นอกชั้นเรียน โดยใช้กระบวนการวิจัย ให้นักเรียนลงพื้นที่เก็บข้อมูล จากเรื่องแต่ละโรงเรียนที่เลือกเป็นหัวข้อ โจทย์วิจัย ได้สร้างองค์ความรู้ด้วยความสัมพันธ์ของนักเรียนกับผู้สูงอายุทั้ง เพศหญิง และเพศชาย เกิดสานสัมพันธ์ระหว่างการทำวิจัย ของคนในชุมชนหลาย ๆ แห่ง พ้องกับข้อคิดเห็นของสีลารณ์ บัวสาย กล่าวว่า “พลังของคนในชุมชนจะทำให้กระบวนการพัฒนาท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นสืบสานงานต่อ กันจากรุ่นสู่รุ่น โดยจะไม่ได้ยินเสียงบ่นประเกท” ลูกหลานไม่เห็นหัวฟ่อแม่ ปูยา ตาย ก็จะลดลงไป (สีลารณ์ บัวสาย. 2552 : 6) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและครูที่ปรึกษา มาจากบทบาทของทีมยุววิจัย ครูที่ปรึกษา ครูพี่เลี้ยงของโครงการ ได้จัดกิจกรรมแบบหลากหลายรูปแบบ

อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” เป็นกรณีที่ศึกษาจากโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม มีจุดมุ่งหมายการศึกษา การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและครูที่ปรึกษา ได้พบบรรยายการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จากเรื่องที่นักเรียนสนใจ หลายประเภท เช่น อาชีพ “เรื่องมันแก้วเงินล้าน

บริบือและทรัพยากรธรรมชาติ เรื่อง โสกนกเต็น ฯลฯ สิ่งที่ค้นพบคือรูปแบบการจัดการการศึกษา ในระบบที่ใช้แหล่งเรียนรู้ของชุมชน เป็นสื่อการเรียนการสอนนอกชั้นเรียน ผ่านกระบวนการวิจัย ค้นหาคำตอบโดยฝึกการตั้งคำถาม มีครูที่ปรึกษาและครูพี่เลี้ยง ผู้ประสานงานโครงการ เป็นผู้ให้ คำแนะนำปรึกษา การเก็บข้อมูลจากภาคสนาม ผู้สูงอายุ ผู้เฒ่าผู้แก่" ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ และบรรยายกาศของรูปแบบการสอนมีสีรุ้งแบบคือ การเรียนแบบ ประสบการณ์จริง มีความสุข แบบร่วมมือ และการเรียนรู้แบบพัฒนาองค์ความรู้ รูปแบบการเรียนรู้ ดังกล่าว เป็นการสร้างข้อสรุปจากการเก็บข้อมูลของนักเรียน เป็นประสบการณ์จริง ที่นักเรียน สะท้อนความคิดเห็น จากการเขียนเรียงความ และการนำเสนอผลงานของที่เรียน และมี ผู้เชี่ยวชาญมาเติมเต็มข้อมูล นำไปปรับปรุงงานแต่ละโครงการให้สมบูรณ์ ซึ่งปรากฏการณ์การ เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท่องถิ่น ได้เกิดผลโดยตรงได้ฝึกให้นักเรียนตั้งโจทย์ ตั้งคำถาม ค้นหาคำตอบ ด้วยตนเองในรูปแบบกลุ่มร่วมมือ เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์การอยู่ร่วมกันการช่วยเหลือกัน กลุ่มคน อื่น การสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ ความใกล้ชิดความอบอุ่นระหว่างเยาวชนกับคนใน ชุมชน ด้วยการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท่องถิ่นจากเรื่องที่นักเรียนสนใจในท้องถิ่นตนเองและท้องถิ่น อื่น ๆ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษารังนี้ทำให้เกิดผลต่อนักเรียน นักเรียนตระหนักในคุณค่าภูมิใจใน ท้องถิ่นตนเองว่า มีคลังความรู้เรื่อง ดี ๆ ยังมีอยู่ในแต่ละหมู่บ้านโดยผ่านการบอกเล่า จากผู้รู้ เนพะสาขา อาชีพ และผู้เฒ่าผู้แก่ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ระหว่างเยาวชนกับ ผู้สูงอายุ เป็นการจัดการศึกษาในระบบที่มีรั้วครอบครัว รั้วชุมชน รั้วสถาบันศึกษา จัดบรรยายกาศ การเรียนรู้ให้กับนักเรียน ในแต่ละโรงเรียน เกิดความร่วมมือกันสร้างพลังชุมชน เพื่อเตรียมคน พัฒนาหมู่บ้านตนเอง นักเรียนมีความตระหนัก ความภูมิใจในท้องถิ่นตนเอง และการพัฒนา ของผู้เฒ่าผู้แก่และสะท้อนความคิดเห็น บอกเล่าผ่าน โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท่องถิ่น เป็น การสะท้อนภาพการปฏิรูปการศึกษาของสังคมไทย ที่สนองตอบต่อนโยบายของพระราชนูญติ การศึกษาไทย ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2542 และหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษา พ.ศ. 2551 ที่ สรุปว่าต้องการให้คนในสังคมเป็นคนดี เก่ง มีความสุข รักท้องถิ่น รักคนอื่น จะทำให้สังคมของ เรามีทรัพยากร คนที่มีคุณภาพในอนาคต โดยการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้ได้สังเคราะห์จากชุด โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สถาบันรวมจิตติ และมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

บรรณาธิการ

กาญจนา แก้วเทพ (2549) สื่อสารเพื่อโลกสวย : บทเรียนจากการสื่อสาร เพื่อจัดการสิ่งแวดล้อม ในชุมชน. บริษัทเซเว่น พลีนติ้งกรุ๊ปจำกัด กรุงเทพฯ.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546) การคิดเชิงอนาคต. บริษัทชัคเซลมีเดีย จำกัดกรุงเทพฯ.

กรรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. วารสารวิชาการฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544. โรงพิมพ์ อักษรไทยกรุงเทพฯ.

พนม พงษ์ไพบูลย์ “ครุภัณฑ์การปฏิรูปการศึกษา” ในวารสารวิชาการฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544. หน้า 2. โรงพิมพ์อักษรไทยกรุงเทพฯ.

พิศนา แรมณี (2545) ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.

ศรีศักร วัลลิโภค. “ประวัติศาสตร์ชาวบ้านคือประวัติศาสตร์ของชุมชน” ในวารสารประชาคม วิจัยปีที่ 15 ฉบับที่ 87 กันยายน – ตุลาคม พ.ศ. 2552 หน้า 35 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กรุงเทพฯ.

ศีลารณ์ บัวสาย “ความสำคัญและบทบาทของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในปัจจุบัน” ในวารสารประชาคมวิจัย ปีที่ 15 ฉบับที่ 87 กันยายน – ตุลาคม พ.ศ. 2552 หน้า 6 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กรุงเทพฯ.

อมรวิชช์ นครทรรพ. (2549) เด็กไทยในมิติวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3 องค์การสังเคราะห์ทثار ผ่านศึก กรุงเทพฯ.

ข้อมูลภาคสนาม

1. ชุดโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม จาก 20 โรงเรียน เอกสาร เรื่องการเขียนเรียงความ 2553 : หน้า 90, 100, 110
2. กิจกรรมการตอบบทเรียนในโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2553 ณ ห้องประชุมวิญญาณุคุวนันท์ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ภาคผนวก ค

คู่มือยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

ผู้เสนอโครงการ : ดร.ประสารสุข ฤทธิเดช
 หน่วยงานร่วมโครงการ : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 ระยะเวลาดำเนินงาน : 9 เดือน (1 พฤษภาคม 2552 ถึง 31 มกราคม 2553)

ความเป็นมา

ปัจจุบันปัญหาเด็กและเยาวชนในปัจจุบันได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งในเรื่องเพศ ความรุนแรง นิสัยการบริโภค การถูกลบเลื่อนทางวัฒนธรรมอันดึงงานที่มีมาในอดีต สาเหตุสำคัญประการหนึ่ง คือ การได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ ในทางที่ไม่เหมาะสมเกิดการเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติ กระทั่งเด็กและเยาวชนบางกลุ่มเกิดอาการหลงลืมรากเหง้า ประวัติศาสตร์ชุมชนของตนเอง ขาดการสืบสานประเพณีที่ดึงงานของท้องถิ่น เพราะขาดความภาคภูมิใจในที่มาของตนเอง

การศึกษา สามารถสร้างกระเพื้องกันปัญหาสังคมที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน ได้ โดยในประเทศไทยมีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม มีการจัดการเรียนรู้ที่ดี ทั้งในระดับครอบครัว และระบบสถาบันการศึกษา เด็กและเยาวชนมักจะมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ และรับมือ แรงปะทะทางวัฒนธรรม ได้อย่างมั่นคงในแวดวงการศึกษาไทยเองก็มีความพยายามที่จะปฏิรูปการเรียนรู้ในระดับโรงเรียน อาทิ ความพยายามในการจัดทำหลักสูตรและการเรียนการสอนทางด้านประวัติศาสตร์ ความริเริ่มในการให้ชุมชนท้องถิ่น ได้เข้าร่วมในการจัดการศึกษาเรียนรู้ของนักเรียน ในพื้นที่ของตนเองมากขึ้น โดยคาดหวังว่า นักเรียนจะได้เรียนรู้เรื่องใกล้ตัว มองเห็นเรื่องราวและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับท้องถิ่นของตน กระทั่งเกิดสำนึกรักและผูกพันในแผ่นดินถิ่นเกิด รวมทั้งช่วยกระชับความสัมพันธ์ของคนในชุมชนและคนจากรุ่นสูงรุ่น

การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research Based Learning) จะช่วยสร้างโอกาสให้ครูนักเรียน และชุมชน มีโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถตั้งคำถาม จัดระเบียบข้อมูล ค้นหาคำอธิบาย สรุปและเชื่อมโยงเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จากอดีต ปัจจุบัน และมองเห็นแนวโน้มในอนาคต ซึ่งกระบวนการเรียนรู้นี้ สามารถนำไปปรับใช้ได้กับทุกกลุ่มสาระวิชา ได้เป็นอย่างดี เพราะสาระสำคัญของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น กือ การศึกษา

ประวัติศาสตร์สังคม (Social History) ของท้องถิ่น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำความเข้าใจอย่างใกล้ชิดและลึกซึ้งต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (สุเทพ สุนทรเกสัช, 2540) ที่เกิดขึ้นและสัมพันธ์กับคน โดยมองว่า อดีตเป็นอย่างไร ปัจจุบันเป็นเช่นไร และอะไรที่ทำให้เป็นเช่นนั้น โดยที่อดีตอาจเป็นการย้อนหลังเพียงความทรงจำของคนในช่วง 100 ปี

ที่โรงเรียนนาคูนประชาสรรค์ อำเภอนาคูน จังหวัดมหาสารคาม มีหลักสูตรรายวิชาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ประจำปี ในระดับช่วงชั้นที่ 4 เด็ก ๆ ลูกหลานที่เรียนสารการเรียนรู้นี้ ได้รู้จักและเข้าใจความเป็นมาของชุมชน สามารถคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ เกิดความภาคภูมิใจ และต่อมาได้กล้ายเป็นผู้ร่วมอนุรักษ์และสืบสานมรดกประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่นเป็นอย่างดี (วิรัตน์ ปักการะนา : เวทีเสวนาคุณ 2551) ขณะที่โรงเรียนบ้านเม็กคำ ได้ให้นักเรียนศึกษาดำเนิน ประวัติของคุ้งน้ำ วังน้ำต่างๆ ในลำห้วยลำชู ลำน้ำเล็กๆ ที่ไหลผ่านหมู่บ้าน ผลจากการจัดการเรียนรู้ นักเรียนเกิดความสนุกและมีความสุข สามารถสื่อสาร และสังเคราะห์องค์ความรู้ ตลอดจนตระหนักรในความสำคัญของลำน้ำและเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และทำนุบำรุงลำน้ำมากขึ้น (พยองค์ การเทพ : เวทีเสวนาคุณ 2551)

อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาหลักสูตรการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้จัดการเรียนรู้ ให้กับนักเรียนก็ยังไม่สามารถตอบสนองในเรื่องการสืบสานความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โรงเรียนนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ค่อนข้างน้อย (ณัฐกรณ์ ราชมูล : เวทีเสวนาคุณ 2551) นอกจากนี้ การจัดการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นยังมีปัญหาในเรื่องการถ่ายทอดและปลูกฝังให้ผู้เรียนได้เลิ่งเห็นถึงความสำคัญ มีความรักและความเป็นเจ้าของ ความรู้สึกภาคภูมิใจ ในกระบวนการเรียนรู้จักตนเอง เช่น ประเพณี ครุภูมิปัญญาท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ความเป็นมา ดำเนิน ที่ดึงมาของชุมชน ตนเองทั้ง ๆ ที่ในแต่ละชุมชนท้องถิ่นมีความเป็นมา ทั้งด้านประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประวัติความเป็นมาชุมชน บุคคลสำคัญที่เป็นต้นแบบที่ดีและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ และสร้างชื่อเสียงให้กับท้องถิ่นได้

ขณะนักวิจัยเลิ่งเห็นความสำคัญของเรื่องดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการวิจัยนี้ เพื่อสนับสนุนให้เด็กนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ได้มีโอกาสเรียนการวิจัยโดยใช้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นเครื่องมือ มีครุภูมิปัญญาท้องถิ่น โครงการเรียนรู้ และมีขณะนักวิจัยเป็นผู้หนุนเสริมและเติมกระบวนการให้เกิดความสมบูรณ์ โดยคาดหวังว่า กระบวนการเรียนรู้นี้จะช่วยสร้างภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรม และเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียน ครู และชุมชน ได้

ร่วมกันรื้อฟื้นสร้าง และสืบต่อประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่สร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ต่อไป

วัตถุประสงค์

- เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนของจังหวัดมหาสารคามทำวิจัยในแนวประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น สร้างความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนความสัมพันธ์ของคนในชุมชนและการเปลี่ยนแปลงชุมชนในท้องถิ่นของตนเอง สะท้อนผ่านการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
- เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นให้กับวงกว้างของภาคีไปยังสถานศึกษาและชุมชนต่าง ๆ ในจังหวัดมหาสารคาม
- เพื่อร่วมรวมและสังเคราะห์ชุดความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม เพื่อเผยแพร่เป็นประโยชน์สำหรับสถาบันการศึกษา ส่วนราชการ และบุคคลทั่วไป
- เพื่อส่งเสริมบทบาทของสถาบันการศึกษาในแต่ละพื้นที่ให้เป็นกลไกในการสนับสนุน การวิจัยให้กับเยาวชนและด้านการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

เป้าหมายการดำเนินโครงการ

- กลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมข้ายุคอาสา จำนวน 20 โรงเรียน (โรงเรียนละ 1 โครงการเป็นอย่างน้อย) ในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1-3 ตลอดจนองค์กรเอกชน ชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม
- พัฒนาโครงการวิจัยภายนอก ให้ชุดโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจะต้องผ่านกระบวนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
- มีการประชุม สมมนา อบรม และพัฒนานักวิจัย / บุคลากรของโครงการเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยและการพัฒนาสื่อเพื่อการเผยแพร่องค์ความรู้จากการวิจัย อย่างน้อย 2 ครั้ง
- มีการประชุมเพื่อตอบบทเรียนแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ในชุดโครงการวิจัย อย่างน้อย 2 ครั้ง

ขอบเขตของการศึกษา

- ครอบคลุมการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของความสัมพันธ์ทางสังคม และวิถีชีวิต โดยมองผ่านเรื่องราวต่างๆ ของท้องถิ่น อาทิ ความเป็นมาของ

ชุมชน ดำเนินการท้องถิ่น ตระกูลและเครือญาติ บุคคลสำคัญ สถานที่ ประเพณี ภูมิปัญญา เทศกาลสำคัญ ที่มีความสำคัญต่อชุมชน

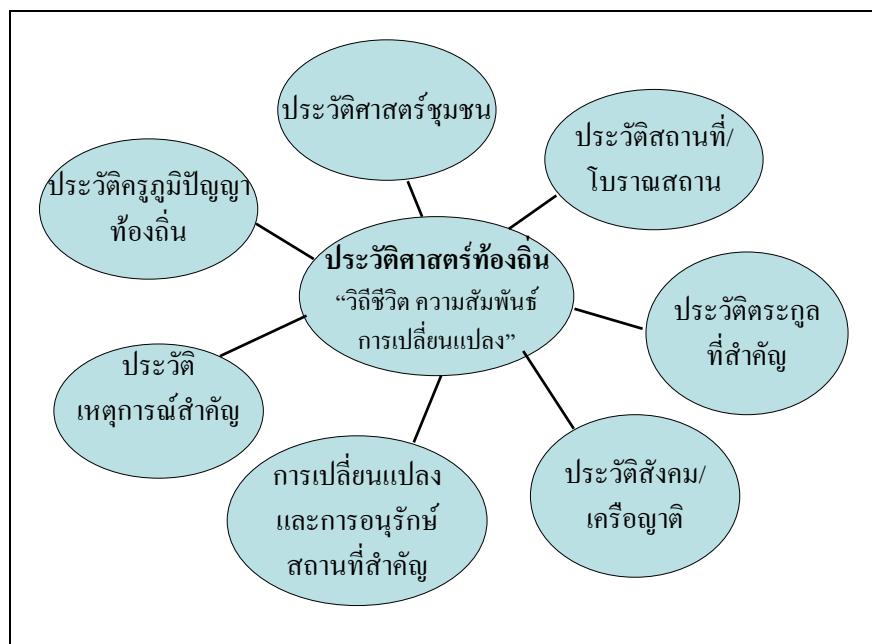
2. กระบวนการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ และการถอดบทเรียนในการศึกษาวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างเยาวชน ครู ครุภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน นักวิจัย นักวิชาการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. กระบวนการสังเคราะห์สาระเชิงประวัติศาสตร์ในมิติอคติ ปัจจุบันแนวโน้มในอนาคต ระหว่างนักวิจัยและนักวิชาการด้านประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. กระบวนการการนำเสนอชุดความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ของเยาวชน การตรวจสอบเพิ่มเติมข้อมูลจากเวทีถอดบทเรียน องค์ความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและการเผยแพร่ ข้อมูลจากบทความและจัดทำสารคดีจากการวิจัย

กรอบประเด็นการวิจัย

ยุกวิจัยดำเนินงานวิจัยภายใต้กรอบประเด็นการวิจัยเพื่อการสืบค้น เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในมิติต่างๆ ดังแผนภาพนี้

ยุทธศาสตร์ และกลไกการวิจัย

1. เป็นการวิจัยและพัฒนา ที่มุ่งเน้นกระบวนการที่มีส่วนร่วม ตั้งแต่กระบวนการกำหนด ปัญหา ประเมินสภาพปัจจุบัน จุดอ่อน จุดแข็ง กำหนดแผนปฏิการวิจัยที่สอดคล้อง เนماะสมกับ

วิถีชีวิตในเชิงวัฒนธรรมในหมู่เยาวชนในแต่ละพื้นที่และใช้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นเครื่องมือในการสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ทั้งในระบบการศึกษาและชีวิตประจำวัน

2. เป็นการวิจัยที่มีทีมงาน ประกอบด้วย นักวิจัย ครู นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้รู้และครู ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน สร้างกลไกการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายเพื่อความต่อเนื่องของกระบวนการเรียนรู้

3. ใช้โรงเรียน ชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงาน ทุกขั้นตอนของการศึกษาจะดำเนินถึงความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพจริงของบริบทพื้นที่ และความเป็นไปได้

4. การจัดประชุม เป็นการประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนเป้าหมาย ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงาน ความต้องการ การวางแผนและกำหนดโครงการที่จะดำเนินการร่วมกัน ให้มีความเหมาะสมสมกับหลักวิชาการสอดคล้องกับความต้องการ ตลอดจนผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในปัจจุบันและอนาคต

5. การปฏิบัติจริง เป็นการนำประเด็นที่มีข้อตกลงร่วมกันลงสู่การปฏิบัติ ตามบทบาทและหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงการประสานเพื่อทำความเข้าใจในลักษณะการทำงานเป็นทีมอย่างใกล้ชิด

กลุ่มเป้าหมาย / พื้นที่เป้าหมาย

โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมขยายโอกาส จำนวน 20 โรงเรียน ในพื้นที่ 13 อำเภอของจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ อำเภอเมือง กันทรลวชัย โภสุมพิสัย เสี้ยงยืน นาเชือก บรรบือ พยัคฆ์ภูมิพิสัย วาปีปทุม นาดูน แกดคำ ยังสีสุราษ กุดรัง และกิ่งอำเภอชื่นชม

ระยะเวลาดำเนินการ และแผนงาน

9 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2552 – 31 มกราคม 2553 โดยแบ่งการทำงานออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ประชาสัมพันธ์ พัฒนาและพิจารณาข้อเสนอโครงการย่อย

(ช่วง 2 เดือนแรก พ.ค – มิ.ย 2552)

1. ประชาสัมพันธ์โครงการ ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. เปิดรับข้อเสนอโครงการจากโรงเรียนเป้าหมาย โดยรับจากนักเรียน เรื่องเล่าจากเด็กหรือชุมชน

3. จัดประชุมเพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการ นำเรื่องเล่ามาพัฒนาสู่โจทย์การวิจัย

4. ทำสัญญาโครงการระดับโรงเรียน 20 โรงเรียน ประกอบด้วยโครงการย่อย 40

– 60 โครงการ

ระยะที่ 2 ดำเนินงานของยุววิจัย (ช่วง 5 เดือน กรกฎาคม – พฤศจิกายน 2552)

โครงการย่อยเริ่มดำเนินการตามโจทย์

1. ทีมประสานงานจัดเวทีสนับสนุนการทำงานโครงการย่อย 2 ครั้ง เน้นการเสริมพัฒนาศักยภาพนักวิจัยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภายใต้การสนับสนุนของครู โรงเรียน ชุมชน และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องระหว่างโครงการย่อยและทีมประสานงาน

2. ทีมประสานงานติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงาน และร่วมกับทีมงานระดับโรงเรียนในการนิเทศเยี่ยมเยือน ทำงานเป็นพี่เลี้ยง ส่งเสริมการเรียนรู้ และจัดการความรู้ร่วมกับทีมยุววิจัย

3. จัดเวทีนำเสนอผลงานวิจัยของเด็ก นิทรรศการเสนอผลงาน

ระยะที่ 3 จัดอบรมที่เรียนและสรุปบทเรียน ประมวลผลลัพธ์และข้อค้นพบต่างๆ

(2 เดือนสุดท้าย ธันวาคม – มกราคม)

1. เวทีจัดอบรมที่เรียนสำหรับ 20 โรงเรียน

2. โครงการย่อยส่งผลการศึกษาต่อทีมประสานงาน (เรื่องเล่าประวัติศาสตร์ จัดทำเอกสารสรุปผลการศึกษา และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น)

3. ทีมประสานงานวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดทำสื่อ พร้อมจัดส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

กระบวนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้จะประยุกต์ใช้กระบวนการเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ผสมผสานกับการเน้นประวัติศาสตร์บุกเบิก (Oral history) การศึกษาอบรมและการพัฒนาความรู้ ความสามารถโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู โรงเรียน เบทพื้นที่การศึกษา ชุมชนและมหาวิทยาลัย โดยมีวิธีการทำงาน ดังนี้

1. ทีมวิจัยจัดตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงาน

2. เกี่ยน โครงการเสนอขออนุมัติจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกอ.)

3. เวทีประชุมเตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจและกำหนดกรอบเงื่อนไขในการ

ดำเนินงานร่วมกันระหว่างครู โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา ชุมชน นักวิจัย นักวิชาการและมหาวิทยาลัย

4. ประชาสัมพันธ์โครงการไปยังหน่วยงานและโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง
5. คัดเลือกโรงเรียนที่มีความเหมาะสมเข้าร่วมโครงการ
6. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียน ชุมชนและสรุปบทเรียน วิเคราะห์ ยอดองค์ความรู้ และจัดทำแผนการดำเนินงาน
7. ร่วมกันกำหนดกิจกรรม โครงการในการดำเนิน (แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ)
8. ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการวิจัย
9. การดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของทีมยุววิจัย
10. ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานและรายงานผลการดำเนินงาน ปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการที่เหมาะสม (กิจกรรมนิเทศ)
11. ประเมินผลโดยรวมของการดำเนินงานวิจัย
12. การผลิตสื่อสารคดี และสิ่งพิมพ์จากโครงการเพื่อการเผยแพร่และขับเคลื่อนต่อไป
13. จัดเวทีสรุปผล สังเคราะห์ จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์และสะท้อนผลการดำเนินงานวิจัย

การกิจและบทบาทของทีมประสานงาน (ระดับจังหวัด)

1. วางแผนปฏิบัติการของสำนักงานทีมประสานงานชุด โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้เป้าหมายของชุด โครงการบรรลุผลสำเร็จ
2. ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตามประสานงานพัฒนาโครงการวิจัยภายใต้ชุด โครงการและการกำกับติดตามการดำเนินงานของโครงการที่ได้รับการพัฒนาขึ้น เช่น การพัฒนาโจทย์วิจัยสำหรับนักเรียน ร่วมกับครูที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ การจัดเวทีทดสอบบทเรียน และเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ การจัดเวทีติดตามความก้าวหน้าของโครงการ การวิจัยแต่ละโครงการ เป็นต้น
3. จัดให้มีการพัฒนา / อบรมนักวิจัยในชุด โครงการ เพื่อให้โครงการวิจัยบรรลุผลตามเป้าหมาย
4. ประสาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเข้าร่วมกิจกรรมของชุด โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นทีมอื่นๆตามความเหมาะสม

5. จัดกิจกรรมขับเคลื่อนขยายผลจากการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

6. สังเคราะห์และประเมินวัสดุความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ตลอดจนชุดความรู้กระบวนการเรียนรู้ด้วยการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และการจัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และยกระดับการจัดการความรู้จากโครงการ

การกิจและบทบาทของทีมประสานงาน (ระดับโรงเรียน)

1. โครงการวิจัยระดับโรงเรียน ประกอบด้วยทีมวิจัยอยู่ 3 – 4 ทีม แต่ละทีมประกอบด้วยนักเรียน 2-5 คน ครูที่ปรึกษา 1 คน วางแผนปฏิบัติการประสานงานทีมวิจัยในโครงการระดับโรงเรียน เพื่อพัฒนาการตั้ง โจทย์วิจัยและแนวคิดกระบวนการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และประสานงานกับทีมประสานงานชุด โครงการการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากจังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้เป้าหมายของชุด โครงการบรรลุผล

2. ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของโครงการและสรุปรายงานความก้าวหน้าของโครงการทุก 3 เดือน

3. เข้าร่วมกิจกรรมประชุมสัมมนา / อบรมนักวิจัยในชุด โครงการเพื่อให้การดำเนินงานโครงการวิจัยบรรลุผลเป้าหมายของชุด โครงการ ผลงานจากนักเรียนสังเคราะห์โดยครูที่ปรึกษา หรือจากทีมวิจัย เช่น กระบวนการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น การเขียนสารคดี การผลิตสื่อเผยแพร่ เป็นต้น

4. ร่วมกิจกรรมขับเคลื่อนขยายผลจากการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ในรูปแบบต่างๆ

5. ประเมินชุดความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และชุดความรู้กระบวนการเรียนรู้ด้วยการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

แนวทางการเสนอโครงการวิจัยระดับโรงเรียน

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดทำโครงการเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการทำงาน ได้โรงเรียนละไม่เกิน 15,000 บาท โดยแต่ละโรงเรียนสามารถทำโครงการได้ 1-3 โครงการ ทีมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น – ตอนปลายเป็นคณะนักวิจัย (ทีมละ 3-5 คน) และครูเป็นที่ปรึกษาอย่างน้อย โครงการละ 1 คน

2. โครงการที่เสนอควรกำหนดระยะเวลาในการทำวิจัย 3-6 เดือน

3. ประเด็นการวิจัย ควรมีโจทย์วิจัย ทั้งในส่วนของนักเรียน (ยุววิจัย) และในส่วนครู (ที่ปรึกษา)

- โจทย์วิจัยสำหรับนักเรียน คือ เรื่องราวประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่อยู่กับปัญหาปัจจุบัน โดยเน้นให้เด็กนักเรียนเป็นคนตั้งโจทย์วิจัยตามความสนใจของตนเอง กระบวนการทำงานเน้นประวัติศาสตร์รับอุปกรณ์ (Oral history) โดยการสัมภาษณ์เรื่องราวจากตัวบุคคลเป็นหลัก

- โจทย์วิจัยสำหรับครูปรึกษา คือ วิธีการจัดการการเรียนรู้ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในโรงเรียน

4. ประกาศรับข้อเสนอโครงการ เพื่อพิจารณาสนับสนุนการวิจัยจะแจ้งผ่านทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามทุกเขต

5. ระยะเวลาการรับข้อเสนอโครงการ และพิจารณาให้ทุนสนับสนุนโครงการดำเนินการ ในช่วงเดือนที่ 1-2 หลังรับการอนุมัติ

แนวปฏิบัติของทีมยุววิจัยโรงเรียน

กิจกรรม	วัน เดือน ปี
1. ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทีมยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	19 มิถุนายน 2552
2. ส่งโครงการวิจัย	20-30 มิถุนายน 2552
3. รับคืนโครงการที่ได้รับอนุมัติหรือปรับปรุง	15 กรกฎาคม 2552
4. ผู้อำนวยการโรงเรียนลงนามสัญญา	20-30 กรกฎาคม 2552
5. ดำเนินโครงการยุววิจัย	สิงหาคม-ตุลาคม 2552
6. ประสานการติดตามงานวิจัยของทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	สิงหาคม-ตุลาคม 2552
7. ร่วมกิจกรรมตอบบทเรียนแลกเปลี่ยนความรู้	ต้นพฤษภาคม 2552
8. ส่งรายงานการวิจัยพร้อมซีดี	ปลายพฤษภาคม 2552
9. ร่วมเวทีเสนอผลงาน จัดนิทรรศการ	ธันวาคม 2552

เกณฑ์พิจารณาให้ทุนสนับสนุนโครงการวิจัยภายใต้ชุดโครงการ

1. หัวข้อเรื่องที่เสนอ มีความน่าสนใจ
2. ความหลากหลายและกระจายของหัวข้อที่เสนอในพื้นที่ระดับจังหวัด
3. ความสามารถของทีมวิจัยและครุภัณฑ์ที่ปรึกษาที่จะทำวิจัยสำเร็จตามข้อเสนอ โครงการ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียน ครู โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา ชุมชนและมหาวิทยาลัย มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ในเรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน ที่มีประสิทธิภาพและตระหนักรถึงความสำคัญ มีความรักและความเป็นเจ้าของ ความรู้สึกภาคภูมิใจ ในประวัติศาสตร์ชุมชน มีครุภัณฑ์ปัญญาท้องถิ่น ดำเนินเรื่องประเพล็งต่างๆ นำไปสู่การอนุรักษ์และการปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้เข้าภูมิใจท้องถิ่น ตนเอง
2. เกิดเครือข่ายความร่วมกัน ได้บทเรียนและแนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เครือข่ายครูใน การพัฒนาระบบการเรียนรู้วิจัยร่วมกัน
3. องค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดคุณภาพสามารถเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเด็กต่อไป
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน ประเพล็งภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานในการพัฒนาและป้องกันปัญหาเด็กและเยาวชน

ผลงานของโครงการ

โครงการวิจัยหลัก / คุณย์ประสานงาน

- ผลการจัดกระบวนการเรียนรู้และการอนุรักษ์ ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและครุภัณฑ์ ในเขตจังหวัดคุณภาพสามารถได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น รวมถึงการเปลี่ยนแปลง ทั้งระดับบุคคล โรงเรียน และชุมชน
- การผลักดันผลงานวิจัยไปสู่ใช้ประโยชน์ และการขยายผล เช่น โรงเรียนนำผลงานศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนไปใช้ในการเรียนการสอน การบูรณาการรายวิชาและหลักสูตร / การจัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

โครงการระดับโรงเรียน

- รายงานผลการวิจัยของโรงเรียนทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการ โดยอาจมีการตอบคําถามใน 2 ระดับ คือ นักเรียน (ผลการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น) และครู (ผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ให้กับนักเรียนและโรงเรียน)

ผู้ทำงานในโครงการ

• หัวหน้าโครงการ

ดร. ประสพสุข ฤทธิเดช สาขาวิชาไทยศึกษา (Thai studies)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

โทรศัพท์ 081-5745776 Fax. 043-981257

• นักวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ คำศรี สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผล

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

โทรศัพท์ 0877148800 Fax. 043-981257

2. อาจารย์ ดร. วรવรรณ อุบลเดช สาขาวัฒนธรรมศาสตร์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

โทรศัพท์ 081-1843450 Fax. 043-981257

3. อาจารย์ วิรัตน์ ปักการะณา สาขาวิชาประวัติศาสตร์

โรงเรียน นาคูนประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3

จังหวัดมหาสารคาม

• ที่ปรึกษาโครงการ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประดิษฐ์ เอกทัศน์

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. รศ. ธีระชัย บุญมาธรรม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3. ดร. สมบัติ ฤทธิเดช

รองคณบดีฝ่ายวิจัยวางแผนและพัฒนา คณบดีครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามหัวหน้าโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child watch) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สถานที่ติดต่อ

โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ศูนย์บ่มเพาะลูกหลานชาวอีสาน คณบดีครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ฝ่ายวิจัยวางแผนและพัฒนา

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ความหมายของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Local History) คือการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวกับหมู่บ้านเพียงหมู่บ้านเดียวหรือกลุ่มเดียว ถ้าเป็นเมืองที่ควรเป็นเมืองเล็ก ๆ เป็นการศึกษาประวัติศาสตร์สังคม (Social History) เพื่อทำความเข้าใจอย่างใกล้ชิดและลึกซึ้งต่อ “กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม”

คำว่า “ชุมชน” นอกจากจะมีในแง่กลุ่มบ้านเรือนที่ตั้งอยู่ในอาณาบริเวณหนึ่ง ๆ แล้วยังหมายถึงกลุ่มคนที่มีความผูกพันใกล้ชิดกัน มีวิถีชีวิตที่แตกต่างไปจากคนกลุ่มอื่น ๆ เช่น คน “ภูไท” หรือ “ลาวโคราช” ที่มีอยู่หลายพื้นที่ทั้งในจังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดนครราชสีมา ถึงแม้ว่าอาจจะอยู่กรุงราชธานีกันหลาย ๆ หมู่บ้าน แต่สามารถจัดว่าเป็นกลุ่มสังคมที่เข้าไปศึกษาในเชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้

ในทัศนะของนักประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจะแตกต่างกับประวัติศาสตร์ชาติ กล่าวคือ การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นการศึกษาตัวตนทางสังคมของชุมชนที่มีกำหนดและพัฒนาการของตนเองดังนั้นสิ่งที่ต้องเน้นในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นก็คือ แผนภูมิทางกาลเวลา (Time Scheme) และการลำดับเหตุการณ์ (Chronology) ของชุมชน

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นการศึกษาประวัติศาสตร์ระดับจุลภาค ประกอบด้วย กลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์อย่างแน่นหนาทางด้านศาสนา เศรษฐกิจ การเมือง สังคม ดังนั้นยุววิจัยประวัติศาสตร์ต้องกำหนดขอบเขตหรือหน่วยที่จะศึกษาให้ชัดเจนว่าครอบคลุมอาณาบริเวณไปถึงไหนออกจากนั้นยังต้องกำหนดขอบเขตด้านระยะเวลาเพื่อเป็นกรอบในการวิเคราะห์กระบวนการเปลี่ยนแปลงให้ชัดเจน

ภายในกรอบระยะเวลาที่จะมีการเปลี่ยนแปลงในชุมชน มักจะพบว่ามีกระบวนการเปลี่ยนแปลงอยู่ 2 ประเภท ประการแรกคือการเปลี่ยนแปลงที่มีลักษณะเป็นวัฏจักร (Cyclical) ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซ้ำๆ ในชีวิตของแต่ละบุคคลหรือแต่กลุ่ม ซึ่งปกติในสังคมหรือชุมชนจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เช่น มีคนเกิด แต่งงาน มีบุตร เข้าสู่อาชีพ แล้วก็ตาย จากนั้นก็จะมีคนอื่นเข้ามาแทนและเปลี่ยนแปลงต่อไป ในลักษณะเดียวกัน โครงสร้างสังคมของชุมชนก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ขณะที่เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบวัฏจักร

(Cyclical Change) ชุมชนก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้าง(Structural Change) ไปพร้อม ๆ กัน

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงด้านใดด้านหนึ่ง จำเป็นต้องวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ ที่เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น ด้านประชากร ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านศาสนา ด้านเทคโนโลยี เป็นต้น

อิทธิพลของประวัติศาสตร์มหภาค (Macro History) อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แต่ถ้าจะเชื่อมโยงให้เห็นความสัมพันธ์ชั้นกันและกัน จะต้องแน่ใจว่า เหตุการณ์ที่นำเข้ามาพิจารณาเป็นที่รับรู้และส่งผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นอย่างชัดเจน

ประวัติศาสตร์จากคำนอบอกเล่าคืออะไร

ยงยุทธ ชูแวน (2551 : 134-135) กล่าวว่าหลักฐานจากคำนอบอกเล่า เป็นหลักฐานที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นปัจจุบัน ทั้งนี้ก็เพราะสังคมให้ความสำคัญ และสนใจเรื่องราวของท้องถิ่นในช่วงการเปลี่ยนแปลงที่ร่วมสมัยมากขึ้น เหตุจะนั้นหลักฐานจากคำนอบอกเล่าจึงมีบทบาทอย่างสำคัญและดูเหมือนว่าจะสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายอย่างไม่มีวันสิ้นสุด อย่างไรก็ตามหลักฐานจากคำนอบอกเล่าที่สามารถแยกออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ประเพณีจากการบอกเล่าและการสัมภาษณ์

ประเพณีจากการบอกเล่า คือการบอกเล่าเกี่ยวกับเรื่องราวของเหตุการณ์ ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนานมาแล้ว โดยการถ่ายทอดในลักษณะคำพูด คำร้อง สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน เป็นข้อมูลที่ผู้เล่าไม่ได้เห็นมาด้วยตัวเอง แต่ได้มาจากการเล่าต่อ ๆ กันมาจนในที่สุดก็อาจมีการจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยผู้ที่เข้าไปศึกษาไว้ ต้องย่างข้อมูลที่ได้จากประเพณีการบอกเล่า ได้แก่ นิยายปรัมปรา ปริศนา บทสาด และคำพังเพย เป็นต้น ข้อมูลที่ได้จากประเพณีจากการบอกเล่าจึงมีหลากหลาย ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนสภาพทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สภาพสังคม และความเชื่อ ฯลฯ ในการเข้าใจเรื่องดังกล่าวผู้ศึกษาจะต้องนำมายิเคราะห์ตีความเสียก่อนทั้งนี้ก็จะต้องอาศัยวิธีการทางคติชนวิทยาซึ่งนักเรียนทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมักไม่ค่อยคุ้นเคยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเป็นหลักฐานที่สะท้อนความเป็นพื้นถิ่นพื้นบ้านที่สืบทอดกันมาเป็นเวลาอันยาวนาน โดยที่ผู้บอกเล่ามักไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้วยเหตุดังนั้น ข้อมูลจากประเพณีการบอกเล่าจึงควรได้รับความสนใจมากขึ้น รวมทั้งสร้าง

“โครงเรื่อง” ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างเหมาะสมให้ข้อมูลเหล่านี้ได้แก่ เกี่ยวกับออกเล่าเรื่องราว อย่างมีประสีทิชิ ภาพ

ส่วนหลักฐานที่ได้จากการสัมภาษณ์นี้ หมายถึงข้อมูลในลักษณะที่เป็นคำพูดจากการ บอกเล่าของบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิตของผู้เล่าหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เล่าเกี่ยวข้องอยู่ด้วยหรือ มีประสบการณ์มาจากการตัวเอง หลักฐานชนิดนี้นิยมกันอย่างมากในระยะหลังเมื่อการศึกษา ประวัติศาสตร์ชุมชนร่วมสมัยได้รับความสนใจมากขึ้นดังกล่าวแล้ว ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มี เสน่ห์ตรงที่หลังให้ลือของมาจากการผู้เล่าโดยไม่มีที่สืบสุก ผู้เล่ากับผู้สัมภาษณ์สามารถตอบโต้ แลกเปลี่ยนกันได้ตลอดเวลาจนเป็นที่พอดี งานวิจัยประวัติศาสตร์ชุมชนหลาย ๆ ชิ้นที่ผ่านมาได้ ใช้หลักฐานจากการสัมภาษณ์เพียงอย่างเดียว งานในลักษณะนี้จึงอาจเรียกว่า “ประวัติศาสตร์จาก การบอกเล่า” ก็ได้

วิธีการที่จะทำให้ทำวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้ดี

เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาและพื้นฐานความรู้ของยุกวิจัยประวัติศาสตร์ ดังนั้นการกำหนด เรื่องที่จะศึกษามีแนวทางดังนี้

1. ประเด็นปัญหาการวิจัยเกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ต้องอธิบายไม่มากนัก
2. สามารถศึกษาได้อย่างละเอียดลึกซึ้งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้
3. เหตุการณ์ที่ศึกษาเกิดขึ้นในช่วงเวลาไม่ยาวนานนัก อย่างมากไม่ควรเกินการรับรู้และ ความทรงจำของผู้บุกรุกเล่า
4. สถานการณ์นั้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสถานการณ์ปัจจุบัน หรือนำเอาสถานการณ์ ปัจจุบันไปวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงในอดีตก็ได้

คุณสมบัติที่ดีของนักวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

1. มีความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์ทั่วไป ((Macro History) ที่อาจเป็นประวัติศาสตร์ ชาติหรือภูมิจังหวัด เป็นต้น
2. มีสำนึกรากทั่วไป (Topographical Sense) คือ สภาพจริงของภูมิประเทศของ ชุมชนที่ศึกษา เช่น ด้านธรณีวิทยา ลักษณะภูมิประเทศ
3. เข้าใจวัฒนธรรมชุมชน เช่น วิถีชีวิตของผู้คน การตั้งบ้านเรือน การประกอบอาชีพ รูปแบบทางสถาปัตยกรรม โบราณคดี เป็นต้น

4. ความสามารถในการเขียน เรียนรู้ สรุปความเข้าใจ ทำให้ผู้อ่านเกิดความคิด จินตนาการเพลิดเพลิน เหมือนกับผู้อ่าน ได้มีโอกาสเข้าไปรับรู้เช่นเดียวกับยุววิจัยประวัติศาสตร์ ข้อคิดเรื่อง “ประวัติศาสตร์ท่องถิน... เส้นทางสู่อนาคต”

“สารคดีชุด ประวัติศาสตร์ท่องถิน... เส้นทางสู่อนาคต” ชุดนี้ เดิมไม่มีคำว่า “ยุว” มีผู้ทำ กันหลายท่าน ที่สำคัญหลาย ๆ ที่ที่ทำ มีน้อง ๆ นักเรียนมาทำงาน มีส่วนร่วมและเห็นประโยชน์นี้ เห็นว่าเด็ก ๆ อาจ ทำได้เพิ่มเติมจากที่ผู้ใหญ่ทำไว้อีกมาก many ผู้ใหญ่ทำงานวิจัยประวัติศาสตร์ท่องถินได้สารของ ประวัติศาสตร์มา ได้เขียนผลงาน ได้ตีรากันเป็นเล่ม เป็นพิพิธภัณฑ์ เป็นหอจดหมายเหตุชุมชน

แต่สำหรับน้อง ๆ เยาวชนที่เข้ามาร่วมยุววิจัยจะทำได้สองต่อ คือได้ทั้งสารความรู้ด้วย และก็ได้ความสัมพันธ์มากmany ที่ความสัมพันธ์ที่ดีกับคนต่างชุด ต่างวัย ต่างถินที่ มีความสวยงาน ของความหลากหลายของสิ่งที่น้อง ๆ เยาวชนทำมาก many ที่สำคัญเราพบว่างานของประวัติศาสตร์ ท่องถินมีเสน่ห์สำหรับเยาวชน ประการแรกต้องขอภัยครูด้วยนะครับที่พูดประโยชน์นี้ว่า เมื่อไหร่ ที่ออกไปเรียนนอกโรงเรียนจะดี ตาเป็นประกาย ไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้มาก many เด็ก ๆ ได้ไป เรียนรู้กับตำราพูดได้ที่เราไปพูดด้วย เป็นพี่ป้าพ่อในชุมชนมาก many

พนไปลองจัดเสวารื่องประวัติศาสตร์ท่องถินที่ยะลา พบประทับใจมาก เห็นได้ว่าทำให้ น้อง ๆ มีความสุข น้อง ๆ ดีใจตื่นเต้นไปด้วย น้อง ๆ หลายคนไปคุยกับคุณตากุณายายในชุมชนอยู่ สักชั่วโมง ทำให้รู้เลยว่า นามสกุลเราเก่าที่สุดในอำเภอ เมื่อ 20 ปีที่แล้วมีคนไทยอพยพจากหลาย ที่ไปอยู่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ น้อง ๆ บางคนไม่ทราบว่าวัดที่อยู่ใกล้ๆ โรงเรียนเป็นวัดที่คุณ ตาของตอนเองไปสร้างไว้น้อง ๆ บนลูกไปหมวด คุณตานะเอกสารเก่า ๆ สีเหลืองกรอบมาให้คุ่ว่า เป็นอนุญาตสร้างวัด ไม่ใช่อยู่ ๆ เทวดามาสร้างวัดเอง คุณต้าดีใจที่หลานๆ รู้แล้วว่าเราสร้างวัด มันมีสาระของประวัติศาสตร์ท่องถินที่น่าสนใจ เช่น ชื่อ “สนตุย” สาระของความเป็น ประวัติศาสตร์ท่องถินที่น่าสนใจ เพียงแค่ประวัติศาสตร์ของชื่อถูกน่าทึ่งแล้ว

“แต่ไม่ใช่เพียงประวัติศาสตร์ของชื่อเท่านั้น มีประวัติศาสตร์ของชีวิต ความเอื้ออาทรที่มี ต่อกันในสมัยก่อน ประวัติศาสตร์ของความคาดการณ์ในการกิน เช่น ผู้ใหญ่บางคนมีสุขภาพพืดดีกว่า เด็กในปัจจุบัน ประวัติศาสตร์ของภูมิปัญญาหลายเรื่อง ประวัติศาสตร์ของอาชีพ ประวัติศาสตร์ ของคนในอำเภอ ประวัติศาสตร์ของคนรุ่นแรก ๆ ที่มาตั้งรกรากอยู่ ก็ได้ความเป็นประวัติศาสตร์ ท่องถิน หลากหลายมาก

สิ่งเหล่านี้สำคัญ เรายังต้องสักดัด “ต่อมอี๊ด” ให้แตกก่อน ขอให้ “ต่อมอี๊ด” แตกก่อน น้อง ๆ ตั้งคำถามได้มากน่าย เด็ก ๆ มีความบริสุทธิ์ใจในการตั้งคำถามมากกว่าผู้ใหญ่เยอะเลย ขอให้รักษาเอาไว้ให้ดี ขอให้เติบโตมาพร้อมกับความเป็นคนช่างสงสัย เด็ก ๆ อาจจะเจอสิ่งที่สงสัยจากสิ่งที่ไม่เคยสงสัยมาก่อน สิ่งที่เด็ก ๆ สงสัยอาจเพิ่มเติมช่วยให้ “ต่อมอี๊ด” ของผู้ใหญ่ให้แตก และสร้างที่มีคุณค่าได้มากนายน

“งานวิจัยเป็นการสร้างความรู้ งานวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นก็เป็นการสร้างความรู้และอาจนำไปต่อเติมความรู้ที่ผู้ใหญ่สร้างไว้แล้ว เติมสีสันให้สิ่งที่ผู้ใหญ่คิดค้นไว้แล้ว

งานวิจัยทางวิทยาศาสตร์บางโครงการของเด็กน่าประทับใจมาก ปลูกฝังวิญญาณของนักวิทยาศาสตร์ที่ทำให้ “ต่อมอี๊ด” แตกได้ดีมาก เช่น สมัยก่อนมีอาหาร “แกงคั่วหอยไข่” ที่เดินใช้น้ำปูนใส่ทำให้หอยไข่ลายปูนโคลนออกมาน้องบางคนสงสัยว่า ทำไม่ต้องใช้น้ำปูนใส่ใช้น้ำออย่างอื่นไม่ได้หรืออย่างไร ในที่สุดน้องสามารถค้นพบว่า น้อง ๆ ทำโครงการขึ้นมาทดลองแล้วน้ำข้าวสามารถแก้ไขปัญหาของหอยไข่ได้

หรือตัวอย่างที่น่ารักอีกตัวอย่างหนึ่งของเด็ก ๆ คือน้องบางคนคิดทำโครงการจากโจทย์วิจัยที่มาจากปัญหาที่พบ เช่น ที่บ้านมีแมลงสาบเยอะมาก เลยคิดว่าจะใช้วัสดุอะไรมาแมลงสาบนอกจากการตีแมลงสาบ น้องคนนี้เลยทำโครงการใช้ผงปูนซีเมนต์มาแมลงสาบ หลังจากใช้เวลาไปคืนกว่าประมาณสองอาทิตย์ คุณครูเลยขอให้เขียนรายงานออกมาว่า เพราะเหตุผลอะไร น้องอธิบายเป็นขั้นตอนว่า วันหนึ่งหนูเห็นถุงปูนบริเวณที่ก่อสร้าง ใกล้ ๆ บ้าน เห็นแมลงสาบตายในผงปูน เลยคิดว่าผงปูนอาจมีผลให้แมลงสาบตายได้ คุณครูเลยช่วยให้นักวิจัยน้อย ป.5 ได้คิดต่อน้องคิดต่อโดยตามว่า จะทำให้แมลงสาบกินผงปูนได้อย่างไร น้องพยายามไปคิดมา และพบจากประสบการณ์จริงที่ว่า จะทำให้แมลงสาบมากินน้ำผึ้งที่หากเลอะเทอะในครัวที่บ้าน น้องจึงตอบว่า จะนำน้ำผึ้งไปผสมผงปูน เพราะข้าพเจ้าสันนิษฐานว่ามันผึ้งเป็นอาหารที่แมลงสาบนิยม

ครูมีหน้าที่สร้างปัญหาต่อเนื่องให้เด็ก “จะทำอย่างไรให้แมลงสาบกินผงปูนผสมน้ำผึ้ง เพราะแมลงสาบอาจไม่ได้โง่ที่จะกินอะไรง่าย ๆ” สุดท้ายน้องคนนี้ทดลองนำน้ำผึ้งสิบส่วน ผงปูนหนึ่งส่วนแมลงสาบมากินน้ำผึ้ง นักวิจัยถูกแม่ตี แมลงสาบไม่ตาย

แต่โครงการไม่จบแค่นี้ ครูให้กำลังใจ ตั้งคำถามกระตุ้น “ต่อมอี๊ด” ท้าทายความขี้สงสัยในตัวเด็ก จนในที่สุดนักวิจัยน้อยก็ค้นพบว่า สัดส่วนของน้ำผึ้งและผงปูนต้องมีเปลี่ยนข้าวเจ้าช่วยให้สูตรดังนี้ น้ำผึ้งหนึ่งส่วน แป้งข้าวเจ้าหนึ่งส่วน และผงปูนซีเมนต์อีกหนึ่งส่วน เป็นการผ่า

แมลงสาบในบ้านโดยมีค่าใช้จ่ายไม่สูง นักวิจัยน้อยคนนี้สามารถลงสิ่งรอบข้างแล้วนำมาแก้ปัญหาได้ เราสามารถลงสิ่งรอบข้างแล้วแก้ปัญหาได้หรือไม่ด้วยตัวเราเอง เราคิดมากขึ้นอีกนิดหนึ่ง มีความพยายามในการคิดทำให้สิ่งต่าง ๆ ดีขึ้น ไม่ใช่ว่าคิดเพียงเท่านี้ก็เท่านี้ ไม่ต้องคิดสิ่งต่างต่อไปอีก จากการเห็นแมลงสาบตายทำให้ข้าพเจ้าสังสัยว่าผงปูนจะทำให้แมลงสาบตาย คุณครูเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจแก่เด็ก”

“หัวใจของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอยู่ตรงที่จะทำอะไรให้ “ต่อมอี๊ะ” แตก และพากเราจะกล้ายเป็นคนมีพลังที่สูงมากสำหรับชาติน้ำเมือง ไม่ใช่เป็นคนที่รับสิ่งที่มีอยู่อย่างที่เป็นที่เห็นเพียงเท่านั้น กล้ายเป็นคนที่ไม่ได้รับทุกอย่างเพียงเท่าที่เห็นเท่าที่เป็นอยู่เท่านั้น แต่มีคำถามดีๆ สำหรับสิ่งรอบตัวเสมอ สิ่งต่างๆ เรื่องราวต่างๆ ที่ส่งสัญญาณมาจากมืออยู่ในตัวน้องๆ เองก็ได้ มองเห็นคุณค่าบุคคลรอบตัว สิ่งต่างๆ รอบตัวมากขึ้น มองเห็นว่าคุณปู่คุณย่าคุณตาคุณยายสายขึ้นเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ มีความน่าสนใจ มีหัวใจที่จะเรียนรู้สิ่งรอบตัว”

“ผมทำงานเรื่องการศึกษา ผมเชื่อว่าสันทิใจว่าการเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือการสร้างความรู้ด้วยตัวเอง เรียนรู้ด้วยตัวเอง สร้างความรู้ด้วยตัวของเรารอง ด้วยจันทะ ด้วยความสุขใจ และความพอใจอย่างให้การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเรียนรู้ด้วยความทุกข์ แต่ขอให้การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นกระบวนการของจันทะ ของความสุข ที่เปิดประดูออกไปสู่โลกกว้าง เปิดห้องเรียนที่ยิ่งใหญ่ เปิดประดูโรงเรียนออกไปหาห้องเรียนในชีวิตจริง จากคำราที่พูดไม่ได้ไปสู่คำราที่พูดได้ ด้วยความสุขที่แท้จริง คือเปิดห้องเรียนไปสู่ชีวิตจริง เปิดคำราไปหาความรู้จากคำราของผู้ใหญ่หลายช่วงอายุ การสอนควรเติมไปด้วยการหาความรู้เอง”

“การเรียนรู้การนั่งฟังครูอย่างเดียวอาจไม่ตรงใจไม่ถูกใจ ครูดีเป็นอย่างไรให้นิสิตไปคืนห้องเรียน ผมเลยจัดทำโครงการ “ครูคืนครู” จากการเรียนรู้ในห้องเรียนชีวิตที่แท้จริง ครูใช้อารมณ์ขัน ใช้วิธีการในการคุ้ยแลนก์เรียนอย่างไร โครงการนี้ได้ผลดีมาก นิสิตคุณครูศาสตร์หลายคนที่เดินไม่ได้ตั้งใจมากเรียนในคอมพิวเตอร์ กลับกลายเป็นเปลี่ยนใจว่า อาชีพครูเท่านั้น นิสิตมีโอกาสไปพบและรู้จักรูที่ดีด้วยตนเอง มีความประทับใจในอาชีพครู

ตัวอย่างครูท่านหนึ่งที่พาเด็กๆ ไปพบ ครูท่านนี้ชื่อ อ.ดำรงค์ เป็นครูที่ผมประทับใจมากๆ เช่นกันว่า เป็นสุดยอดครู

ท่านให้ข้อคิดว่า

“เป็นครูนี่เท่า มือของครูนี่เองที่เป็นมือแรกจับลูกศิษย์ให้เขียนหนังสือได้ เด็กๆ เขียนหนังสือได้จากมือของครู วิญญาณครูอยู่ในตัวลูกศิษย์เป็นร้อยเป็นพันคน ครูมองเด็กเหมือนจะไร้ครูมองเด็กเหมือนต้นไม้ ถ้าเขาเป็นหลูก้าขอให้เป็นหลูก้าที่ดี ต้องสร้างความอดทนให้เด็ก ถ้าเด็กจะเป็นไม้ยืนต้นต้องเป็นต้นไม้ที่ตั้งลำให้ตรง ครูต้องมองให้ออกว่าเด็กคนไหนเป็นต้นไม้แบบไหน ไม่รู้ว่าเด็กจะร้ายเพียงใด หน้าที่ของครูต้องทำความร้ายของเด็กให้จางลงในเวลาที่ทันเหตุการณ์ เป็นผลเมืองที่ดี เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ ความเป็นครูมีความสวยงามมาก”

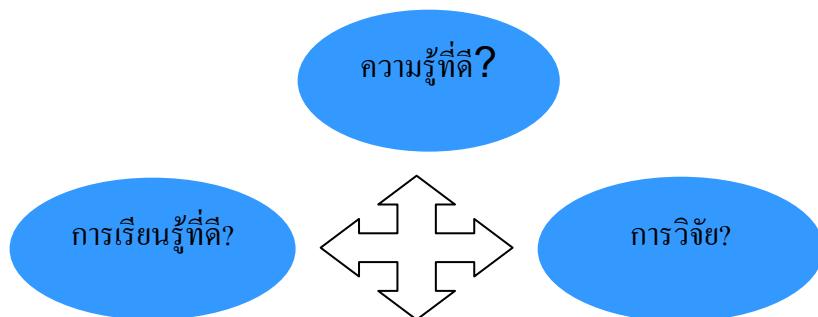
เช่นเดียวกัน โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น นักวิจัยน้อยต้องพยายามเปิดสวิตช์ให้ได้เปิดสวิตช์การเรียนรู้ที่มีความสุข เปิดสวิตช์ทางปัญญาให้เรารู้สึกโล่งใจและมีความสุข และเราได้อะไรมากน้อย ไม่ใช่เพียงแค่ความรู้ ได้ความสัมพันธ์ ได้ความรักและนำใจภายใต้โจทย์วิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น” (ทีมประสานงาน โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดลำปาง,

2551 : 6-12)

เรียนรู้คุณวิจัย
ในงานยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
ดร.อมรรุษช์ นครทรรพ และคณะ

เรื่องคุยกันเช้านี้

- แนวคิดเกี่ยวกับ “การเรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้” ด้วยตนเอง (เรียนรู้คุณวิจัย)
 - แนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นต่อการสร้างภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรม
 - การเรียนรู้คุณวิจัย : กระบวนการสอนที่มีกระบวนการวิจัยเป็นฐาน (research-based learning)
 - ตัวอย่างแนวทางการสอนแบบวิจัยในมิติประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
- แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้
- คือความรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง มีความหมายต่อการนำไปใช้ในชีวิตจริง และหลายเรื่องสามารถเป็นความรู้ที่เกิดขึ้นจาก “ประสบการณ์จริง” ในชีวิต

- การรับรู้สิ่งต่างๆ ที่นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การเรียนรู้ที่มีพลังต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมมากที่สุดวิธีหนึ่งคือการเรียนรู้จาก “ประสบการณ์จริง” ในชีวิต (experiential learning)
- เป็นวิธีการที่ช่วยให้เราสามารถแสวงหาข้อมูลเพื่อไขคำตอบในลิ่งที่อยู่กับ และหลายเรื่องที่สามารถเป็นการหาข้อมูลและบันทึกข้อเท็จจริงจาก “ประสบการณ์จริง” ในชีวิต

ความรู้ที่เรออยากรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ความรู้ท้องถิ่น

- ข้อมูล ความเท็จจริงที่ให้คำตอบของความเป็นตัวเรา ราบรื่น ความเป็นตัวตนที่บ่งบอกความสัมพันธ์ระหว่างคนที่จะเป็นอยู่ มีสิ่งต่างๆ ร่วมกัน

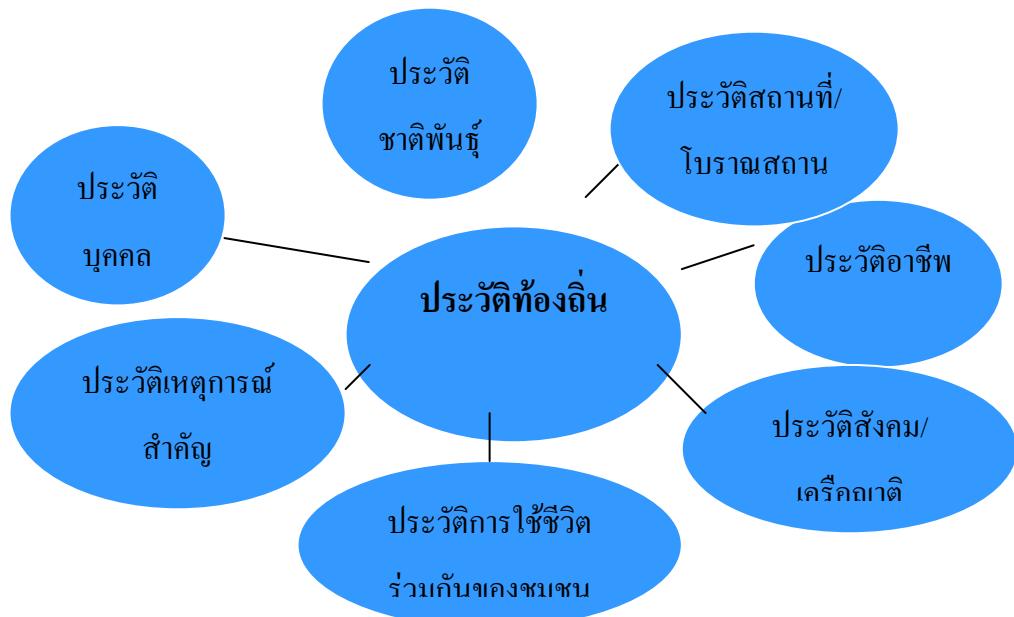
ความรู้จากอดีต

- ความรู้ในอดีตที่เรออยากรู้ เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นเมื่อนานมาแล้ว ความรู้ที่เคยมีแต่ถูกหลงหายหรือยังคงคลุมเครือ ไม่กระจ่าง หรือยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนอยู่ เป็นเรื่องที่ต้องการ ความรู้ความเข้าใจที่สามารถสร้างขึ้นได้ด้วยการศึกษาอย่างเป็นระบบระเบียบ สามารถใช้ความรู้จากอดีตมาใช้กับชีวิตในปัจจุบันและอนาคตได้

แนวคิดเรื่องคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

- ไม่ใช่มีแค่ข้อมูล เรื่องราว เรื่องเล่า ความรู้ที่มีอยู่อดีตที่อยู่ในท้องถิ่น ถัมพันธ์ชีวิต และสิ่งรอบตัวเรา มีความหมายต่อการใช้ชีวิตในช่วงเวลาต่างๆ ที่ผ่านมา
- แต่เป็นข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ที่เกี่ยวพันกับ “เวลา” และ “พื้นที่” ณ ถิ่นที่/ถิ่นฐาน หนึ่งๆ
- มีหลายด้านหมายมิติ ต้องการให้ผู้สนใจได้ “ตั้งคำถาม” เพื่อหาคำตอบอย่างมีเหตุมีผลและมีวิธีการ “สืบสาน” ย้อนหลังกลับไป “ค้นหา” เรื่องนั้นๆ ในอดีต

ประวัติศาสตร์ท่องถินมองในมิติได้หลาย

ข้อมูล เรื่องราว เรื่องเล่าในอดีตที่อยู่ในท่องถิน สัมพันธ์ชีวิตและสิ่งรอบตัวเรา คำถ้า

สำคัญในหลักคิด

- มันเกิดอะไรขึ้นเมื่อ...นานมาแล้ว
- เรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อไหร่ เพราะอะไร
- ทำไมมันถึงเกิด หรือเป็นอย่างนั้น
- มันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ผลกระทบต่อเราและสิ่งที่แวดล้อมเราเป็นอย่างไร
- อะไรคือจุดพลิกผัน มันมีความหมายหรือส่งผลอย่างไร
- ทำไมเรามาอยู่ ณ ที่ตรงนี้ได้อย่างไร เพราะอะไร ทำไม
- แล้วเราจะไปต่ออย่างไร

เมื่อเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท่องถิน

เราสามารถ เล่าเรื่อง ได้ว่า เกิดอะไร เป็นอย่างไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ใครกับใครที่เกี่ยวข้อง แล้ว มีความหมายอะไร ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น มันทำให้เรารู้สึกอย่างไรในวันนี้ (ความภาคภูมิใจ ความรัก ความเอื้ออาทร เห็นคุณค่า)

สรุปความสำคัญของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

- มีมากกว่าข้อมูลความรู้ในอดีต แต่มีความหมายสัมพันธ์กับพ่อแม่ปู่ย่าตายาย ตัวของเรา ชุมชนและท้องถิ่นของเรามาถึงปัจจุบัน
- ทำให้เรารู้จักอดีต และเข้าใจคนรุ่นก่อนหน้า/ชุมชนของเราได้ดีขึ้น
- ทำให้เราเข้าใจตัวเราเองในปัจจุบัน
- ทำให้เราตั้งหลักและตัดสินใจในวันข้างหน้าอย่างรู้ตัวเอง
- กระบวนการเรียนรู้ด้วยการวิจัยจะเป็นเครื่องสร้างความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น นำไปสู่ความรู้จักตัวเอง ท้องถิ่น และเป็นการสร้างภูมิคุ้นทางวัฒนธรรม

คำสำคัญสามคำ

- วิถีชีวิต
- ความสัมพันธ์
- ความเปลี่ยนแปลง

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้คู่การวิจัย

- กระบวนการวิจัยกับกระบวนการเรียนรู้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ได้
- กระบวนการเรียนรู้ผ่านการวิจัยมีมาแต่โบราณ
- กระบวนการเรียนรู้ผ่านการวิจัยเป็นการสร้างคนเพื่อสร้างความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
- กระบวนการเรียนผ่านการวิจัยเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้

กระบวนการสำคัญในการทำวิจัย

- การตั้งโจทย์วิจัยที่ชัดเจนพำนะเหมาะสมกับศักยภาพ
- การเลือกใช้วิธีการวิจัยอย่างเหมาะสม เป็นไปได้
- การบริหารจัดการกลุ่มให้งานวิจัยลุล่วง
- การใช้ประโยชน์จากการวิจัยหรือเผยแพร่การวิจัยอย่างเหมาะสมเพื่อส่วนรวม

กระบวนการวิจัย

- ข้องใจ กำหนดปัญหาการวิจัย
- หมายความว่า ตั้งสมมุติฐาน
- สอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูล
- ตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูล
- ไขความจริง สรุปผลการวิจัย

แนวการสอน

- จูงใจและจับใจจากเรื่องราวของนักเรียนเอง
- ให้นักเรียนได้ออกแบบการสืบสาน ค้นหา เรื่องราว “เล่าเรื่อง” เกี่ยวกับความรู้จากโจทย์ที่เลือกและทำได้
- เน้นวิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า (Oral history)
- ใช้การสัมภาษณ์เรื่องราวจากตัวบุคคลเป็นหลัก
- ใช้รูปแบบกระบวนการกรุ่นในการเรียนรู้ทักษะการวิจัย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ เน้นการตั้งข้อสังสัย ข้อสังเกต เพื่อให้เกิดคำถามที่เกี่ยวข้องเพื่อ “ขอนร้อย” ไปหาคำตอบนั้นๆ
- ครุยกจักระบบความรู้ ตีความ และทบทวนความรู้อยู่ตลอด
- การวิเคราะห์และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง / ด้วยกัน
- เน้นการเสนองานอย่างมีอาชีพ และการประเมินที่จริงจัง
- ครุเขียนทั้ง “ผู้สอน” “พี่เลี้ยง/ที่ปรึกษา” และ “ผู้ร่วมกระบวนการเรียนรู้”

เรื่องสำคัญอยู่ที่การจูงใจ

- เป็นเงื่อนไขสำคัญให้เกิดความผูกพันและความมุ่งมั่นกับงานวิจัยที่จะทำไปตลอดรอบ
- ฝัง
- ใช้ตัวอย่างงานดีๆ มาเป็นแรงกระตุ้น
- ใช้กระบวนการกรุ่นในการกระตุ้นเร่งเร้า
- เปิดโอกาสให้ร่วมกลุ่มกันตามใจ โดยให้มีคนที่มีความสนใจหรือความสามารถต่างๆ กันอยู่ในกลุ่ม
- ลีลาและท่าทีครุเป็นเรื่องสำคัญ
- การเจาะใจให้ถึงเรื่องที่นักเรียนอยากรู้จริงๆ ก็สำคัญ
- คือกระบวนการนำนักเรียนเข้าสู่การตั้งคำถามวิจัย
- ใช้กระบวนการกรุ่นในการช่วยกันตั้งคำถามหรือหักล้างคำถามวิจัยตั้งแต่สัปดาห์แรกๆ
- นักเรียนต้องค้นคว้ามาประกอบการเริ่มงาน ทั้งบทความ งานวิชาการต่างๆ เท่าที่มีเพื่อวางแผนกระบวนการวิจัย
- คำถามหลักคือ “คำถามวิจัยของเรามีอะไร” “ทำไม่ถึงอย่างไร” “อยากรู้ไปทำไม”

สร้างความจัดเจนในการเก็บข้อมูลให้เด็ก

- ให้เด็กๆ รู้จักวางแผนการเก็บข้อมูลอย่างจริงจัง

- ใช้ตารางค่อนข้างมาก ในการให้นักเรียนจัดระบบคิดตนเองว่าจะเก็บข้อมูลอะไรจากโครงสร้าง “ผังการเก็บข้อมูล” ตามความสามารถวิจัยและการมีบันทึกปฏิบัติการทำงาน
- ให้เด็กๆ มีการบันทึกและจัดระเบียบข้อมูลอย่างดี
- อาจใช้เทคนิคจ่ายๆ บางอย่างช่วย เช่น การเขียนแผนที่ แบบบันทึกการสังเกต แบบบันทึกการสัมภาษณ์ แบบสอบถามจ่ายๆ
- ใช้กระบวนการกลุ่มช่วยกันตรวจสอบเช่นกัน

ความสามารถวิจัย	ผู้ให้สัมภาษณ์	แหล่งสังเกต	แหล่งเอกสาร
1)			
2)			
3)			

สอนเด็กๆ ให้รู้จักวิเคราะห์

- ให้เด็กๆ มีกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างจริงจังเพื่อสร้างข้อสรุป
- นักเรียนต้องดึงข้อมูลออกมามาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีการใช้เทคนิคบางอย่างช่วย เช่น “ตารางสร้างข้อสรุป” เพื่อนำข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ
- ให้เด็กๆ สร้างข้อสรุปจากความรู้ที่ได้ เน้นการเขียนอย่าง “ความเป็นเหตุเป็นผล” ของข้อมูล
- เพื่อนช่วยตรวจสอบความหลากหลายและน่าเชื่อถือของข้อมูล อาจ “โต้แย้งอย่างสร้างสรรค์” ต่อข้อมูลที่ mana เชื่อถือได้

- นักเรียนอาจมีอคติในการตีความเกินจริง “มีข้อมูลห้าสิบสตางค์ แต่พูดเหมือนสองบาท”
ต้องพยายามช่วยทัก

ผู้ให้ข้อมูล	แรงจูงใจ / เหตุผลที่ทำ	พฤติกรรม / สิ่งที่ทำ	ผลที่เกิดขึ้น
คนที่ 1			
คนที่ 2			
คนที่ 3			

การเสนองานกีฬาคัญ

- การเสนองานขั้นสุดท้ายควรเน้นการเสนองานอย่างมืออาชีพและสร้างสรรค์ เช่น อาจทำ Power point ประกอบรูปถ่ายหรือหนังสั้นส่งพร้อมรายงานเป็นเล่ม
- เวลาเสนอต่อกลุ่มต้องมากพอควร ถ้ามีหลายกลุ่มอาจจะลำบาก
- ให้เพื่อนช่วยกันวางแผนที่ประมีนได้ เช่น คุณภาพของข้อมูล ความชัดของข้อสรุป ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ และช่วยกันประมีนงานของเพื่อนอย่างจริงจัง
- เด็กๆ ควรเข้าใจทั้งความหมายของคุณภาพงานวิจัย และเรียนรู้วัฒนธรรมการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์
- ควรจะประมีนทั้งตัวนี้ของงานและตัวผู้เรียนในกลุ่มอย่างทั่วถึงว่าได้ช่วยกันอย่างไรบ้าง

แนวทางการออกแบบการเรียนรู้

การสอนด้วยกระบวนการวิจัย (ของครู)

- ออกแบบการสอนให้ครอบคลุมหลักสำคัญของกระบวนการวิจัย 5 ขั้น (ข้อใด หมายความว่า ต้อง สอบสวน ตรวจสอบ ไห้ความจริง) แต่มีความยืดหยุ่นปรับลดหรือเพิ่มเติมได้
- การตั้งคำถามดีๆ พาผู้เรียนสนใจ และไปท่าความรู้ไปเรื่อยๆ
- ตีความ หรือชี้แนะ ในประเด็นต่างๆ

● เชื่อมมิติด้านเวลา พื้นที่ กับเรื่องท้องถิ่น และเรื่องชีวิตเด็กเยาวชน การศึกษา การเรียนรู้คุกคามวิจัย (ของนักเรียน)

- ออกแบบการวิจัยเรียนรู้บนฐานของกระบวนการวิจัย
- เน้นการเข้าถึงผู้ใหญ่ พ่อแม่แม่เฒ่าหรือผู้รู้ในท้องถิ่น
- การตั้งคำถามดีๆ พากลุ่มให้สนใจไปสืบค้น หาความรู้ และได้หาความรู้ไปเรื่อยๆ
- ตีความ หรือพยายามดึงข้อสงสัยในประเด็นต่างๆ ที่สืบค้น
- เชื่อมมิติด้านเวลา พื้นที่ กับเรื่องท้องถิ่น และเรื่องชีวิตเด็กเยาวชน การศึกษา

กระบวนการวิจัย

- ข้องใจ กำหนดปัญหาการวิจัย : กิจกรรม/กระบวนการเด็กได้คิดคำถามที่อยากรู้ (เมื่อไร ที่ไหน อย่างไร ใคร/ใครบ้าง ทำไม)
- หมายความ ตั้งสมมุติฐาน : กระบวนการที่ทำให้เด็กได้มีการวางแผนว่าจะไปหาความรู้อย่างไร จากใครบ้าง
- สอบถาม เก็บข้อมูล : กระบวนการ/กิจกรรมที่ทำให้เด็กได้ลงเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล เน้นประสบการณ์ตรง ได้สัมผัสคนเด่าคนแก่ พื้นที่และชุมชน
- ครุย์ครุ่ย วิเคราะห์ : มีกระบวนการส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ข้อมูล : ตีความ ทำคำอธิบาย ในเรื่องนั้นๆ (ครุ่วรวมในกิจกรรมด้วยเป็นระยะๆ)
- ให้ความจริง สรุปและเสนอ กิจกรรมที่ส่งเสริมการสรุปและเสนอผลการวิจัย เกี่ยวกับเรื่อง เล่าเรื่อง ฯลฯ

สิ่งที่คาดหวัง

การสอนของครู

- ไม่น่าเบื่อ สนุก มีความสุขในการส่งเสริมการเรียนรู้
- ความใส่รู้และทักษะจัดกิจกรรม/จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับท้องถิ่น
- ลักษณะนิสัยการทำงานร่วมกันเป็นทีม
- ความมีศรัทธาในตนเองและคนแก่แม่เฒ่า ภูมิปัญญาในท้องถิ่น
- กระบวนการคิดและโลกทัศน์ทางสังคมที่เชื่อมโยงรากเหง้าหรือความรู้ประวัติศาสตร์ กับความรู้ความเคลื่อนไหวในปัจจุบันและอนาคต

การเรียนของเด็ก

- ความสุข สนุกในการเรียนรู้
- ความใส่รู้และทักษะการเรียนรู้
- ลักษณะนิสัยการทำงานร่วมกันเป็นทีม

- ความมีศรัทธาในตนเองและคนแก่เมื่อเวลา ภูมิปัญญาในท้องถิ่น
- กระบวนการคิดและโลกทัศน์ทางสังคมที่เชื่อมโยงรากเหง้าหรือความรู้ประวัติศาสตร์ กับความรู้ความเคลื่อนไหวในปัจจุบันและอนาคต

การวัดผล

- ความรู้ในเรื่องร่างกายทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น : ความลึก และความสัมพันธ์ของข้อมูล การตีความและไขคำตอบ การรู้จักชุมชน คนแก่คนเฒ่าในท้องถิ่นดีขึ้น
- ทักษะและกระบวนการ : การสืบค้นเข้าถึงแหล่งข้อมูล ทักษะการสัมภาษณ์ สังเกต ทักษะการฟัง “เรื่องเล่า” ในอดีต การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่องราวในอดีตในมิติ ต่างๆ กับชีวิตและสิ่งรอบตัวในช่วงเวลาต่างๆ ทักษะความสามารถในการ “เล่าเรื่อง อดีต” อย่างมีความหมายสัมพันธ์กับปัจจุบัน
- เจตคติ : ความภาคภูมิใจในตนเอง และความรู้ที่ร่วมกันกับ ศรัทธาในท้องถิ่นและ บรรพบุรุษ ภูมิปัญญา และสิ่งที่เป็นประวัติศาสตร์ร่วมของท้องถิ่น

ผลต่อครู

- ได้เรียนรู้ไปพร้อมลูกศิษย์ในหัวข้อใหม่ๆ ทุกภาค
- ได้เรียนรู้วิธีสอนหนังสือที่ท้าทายแบบหนึ่ง
- ได้มีโอกาส “วิจัยผู้เรียน” เป็นผลงานได้ถ้าต้องการ
- ได้มีความสุขแบบครูมากที่เดียว

ตัวแบบจิตใจ “ฉันทำได้” ในเป้าหมายการเรียนรู้

“I-CAN” Mind Model of Learning Objectives

- เรียนอย่างสุข เพื่อสุขที่จะเรียน

HAPPY LEARNING > INQUISITIVE MIND

- เรียนให้ช่างคิด เพื่อรู้พินิจพิจารณ์

PROBLEM SOLVING > CRITICAL MIND

- เรียนให้เชื่อมั่น เพื่อสืบสานศรัทธาในตน

SELF CONFIDENCE > ASSERTIVE MIND

- เรียนให้สุขที่จะให้ เพื่อจิตใจต่อส่วนรวม

SHARING / CARING > NOBLE MIND

เงื่อนไขปัจจัยที่เอื้อต่อการสอนแบบวิจัย

- หลักสูตรที่ยืดหยุ่น สามารถครอบรวมวิชาหรือข่ายการเรียนนอกเวลา เพื่อเอื้อต่อการให้นำหนักแก่กิจกรรมวิจัยและการบูรณาการการวิจัยกับเนื้อหาวิชาอื่นๆ
- การมีแหล่งทรัพยากรการค้นคว้าที่ดี
- การมีนโยบายและงบประมาณสนับสนุน
- บรรยายกาศและความตื่นตัวด้านข่าวสารวิชาการในโรงเรียน

ข้อคิดสำคัญ

- คิดถึง “องค์ความรู้” ที่เกี่ยวข้องที่ครูจะไปสืบค้นต่อ เพื่อเตรียมกระบวนการสอน ให้มีหลักคิดและทิศทางของกระบวนการที่ดี (รู้จักชุมชน พ่อแม่ เป็นข้อมูลพื้นฐาน)
- คิดถึง “เทคนิควิธีและศิลปะการสอน” ที่จะสามารถย้ำๆให้เด็กได้คิดและทำอย่างสนุกสนานทุกขั้นตอนการเรียนรู้
- ครู/พี่เลี้ยง เป็นที่ปรึกษา และคอย “ตามรอยการเรียนรู้” อย่างเป็นระบบ เก็บ “ร่องรอย” “หลักฐาน” การเรียนรู้ของเด็ก เพื่อไว้ใช้ประเมินและปรับปรุงกิจกรรมการสอนของครู
- ครูช่วยให้เด็กได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่าง “คน ความรู้ และความทรงจำของชุมชน และเชื่อมโยงสิ่งที่เห็นนั้นกับความเป็นตัวตนของตนเอง รับรู้และเรียนรู้สิ่งที่เห็นเข้าไว้ในใจ ในความรู้สึก ในปัญญาความคิดของตน”

ข้อคิดของครู

- ภูมิครู
 - มีกรอบคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ดี
 - รู้หลักวิจัยและไฟรู้อยู่เสมอ
- อุบัติครู
 - มี EQ และภูมิต้านทานความไม่รู้ของศิษย์
- วิญญาณครู
 - เชื่อมั่นในศิษย์ และสุขกับการเป็นครู

ข้อคิดถึงครู

ความเป็นครูชูให้เด่นเห็นประจักษ์	ให้ครูรักความเป็นครูชูให้เห็น
ให้ครูชอบ “สุขอย่างครู” อยู่ให้เป็น	ให้ครูเน้นความเป็นใหญ่ “ในใจคน”
ครูดีๆ ที่เป็นใหญ่ในใจศิษย์	จะลิขิตอนาคตภาพไม่สับสน
เป็นภาพใสสังคมไทยไม่อับจน	ภาพของชนเปี่ยมปัญญาวิชาชាល

ครูดีๆ ที่เป็นใหญ่ในใจคุณ
ปลูกสร้างความดีที่ยืนนาน

ยังยิ่งมีตระห่ำใจ
เพื่อสืบสานคุณธรรมนำสังคม

การเขียนรายงานการวิจัย

รายงานการวิจัยประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง
2. ชื่อ-นามสกุลของทีมyuวิจัยทุกคน รวมทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทีมyuวิจัยและชื่อโรงเรียน
3. เนื้อหา ประกอบด้วย
 - 3.1 ความนำ แสดงให้เห็นความน่าสนใจหรือความสำคัญของประเด็นที่ศึกษา รวมทั้งบริบทของพื้นที่ที่ศึกษา
 - 3.2 วัตถุประสงค์ ในการดำเนินการวิจัยเป็นข้อๆ
 - 3.3 วิธีการศึกษา อธิบายวิธีเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก สัมภาษณ์ บันทึก และตรวจสอบข้อมูล
 - 3.4 ผลการวิจัย นำเสนอข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ของทีมวิจัย
 - 3.5 ความคิดเห็นของทีมyuวิจัยเกี่ยวกับผลการวิจัย เช่น ปัญหา ข้อจำกัดของการวิจัย และความน่าเชื่อถือของข้อมูล
 - 3.6 สรุปผลการศึกษาและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

รูปแบบการพิมพ์รายงานวิจัย

หน้ากระดาษ A4

1.5 นิ้ว

พิมพ์ข้อความในกระดาษ A4 โดยเว้นระยะขอบด้านบนและ

ด้านซ้าย 1.5 นิ้ว และเว้นระยะขอบด้านขวาและด้านล่าง 1 นิ้ว

ความนำ (หัวข้อหลัก ชิดขอบซ้าย ขนาดตัวอักษร 16 ตัวหนา)

เนื้อหา (ย่อหน้า 8 ตัวอักษร ขนาดตัวอักษร 16 ตัวธรรมดา)

1.5นิ้ว

หัวข้อหลัก (ขนาดตัวอักษร 16 ตัวหนา)

1 นิ้ว

หัวข้อรอง (ย่อหน้า 8 ตัวอักษร ไม่ต้องขึ้นบรรทัดใหม่)

หัวข้อย่อย (ขึ้นบรรทัดใหม่ ย่อหน้าเยื่องจากหัวข้อรอง

เข้าไปอีก 3 ตัวอักษร)

ยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

เรื่อง

ทีมyuวิจัยໂຮງເຮືອນ

(ชื่อ-นามสกุล)

(ชื่อ-นามสกุล)

(ชื่อ-นามสกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษาทีมyuวิจัย

(ชื่อ-นามสกุล)

แบบรายงานความก้าวหน้าโครงการยุววิจัย

สัญญาเลขที่
 ชื่อโครงการ
 โรงเรียน

กิจกรรม	ยังไม่ได้ดำเนินการ	ระหว่างดำเนินการ	ดำเนินการแล้วเสร็จ
1. ประชุมวางแผนการดำเนินงาน			
2. เก็บข้อมูล-สัมภาษณ์			
3. ตรวจสอบข้อมูล			
4. วิเคราะห์ข้อมูล			
5. รายงานผลการวิจัย			

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

(ชื่อ-นามสกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษา

วัน / เดือน / ปี

แนวทางการเขียนรายงานของอาจารย์ที่ปรึกษา

โครงการขุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดคุณภาพดี นิวัตถุประสังค์ในระดับขุววิจัย และระดับอาจารย์ที่ปรึกษาทีมขุววิจัย ในระดับขุววิจัยคือ การสร้างองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากชุมชนด้วยตนเอง โดยการเรียนรู้ร่วมกันของทีมขุววิจัยภายใต้การแนะนำและนำของอาจารย์ที่ปรึกษาทีมขุววิจัย และในระดับอาจารย์ที่ปรึกษาทีมขุววิจัย คือ การบูรณาการการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการเรียนการสอน ซึ่งอาจพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการของอาจารย์ได้ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาจึงต้องรายงานการติดตามการดำเนินงานของทีมขุววิจัยเพื่อตอบคำถามต่อไปนี้

คำถามหลัก	คำถามรอง
1. มีวิธีเลือกประเด็นศึกษาอย่างไร	<ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นนี้น่าสนใจ - ประเด็นนี้สำคัญอย่างไร - สามารถหาผู้ให้ข้อมูลได้หรือไม่
2. มีวิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักอย่างไร	<ul style="list-style-type: none"> - ใครคือผู้ให้ข้อมูลหลัก - รู้ได้อย่างไรว่าเป็นผู้รู้จริง - ผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถให้รายละเอียดได้มากน้อยเพียงใด - ผู้ให้ข้อมูลให้ความร่วมมือมากน้อยเพียงใด
3. ค้นพบความรู้ใหม่ อะไรบ้าง	<ul style="list-style-type: none"> - มีอะไรที่เป็นความรู้ใหม่ - ความรู้นี้น่าสนใจมากน้อยเพียงใด - เกยกุญแจเรื่องนี้กับคนอื่นๆแล้วคนอื่นมีความคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร
4. ขุววิจัยได้อะไรจากการเข้าร่วมโครงการนี้	<ul style="list-style-type: none"> - คาดหวังอะไรในการเข้าร่วมโครงการนี้ - ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ อะไรบ้าง - เป็นประโยชน์ต่อการเรียนบ้างไหม
5. การทำงานครั้งนี้มีปัญหา อุปสรรค อะไรบ้าง	<ul style="list-style-type: none"> - มีปัญหาอะไรบ้าง - แก้ไขอย่างไร - มีข้อเสนออะไรบ้างที่อยากพูด อยากเสนอ - มีความสัมพันธ์กับชุมชนมากขึ้นไหม - เกิดสำนักรักบ้านเกิดมากขึ้นไหม

อาจารย์ที่ปรึกษาใช้แบบสอบถามในลักษณะ Checklist การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่มเพื่อตอบคำถามที่กำหนด นอกจากนี้อาจใช้การสังเกตเพื่อรายงานความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1. การทำงานเป็นทีม (มีการกำหนดหัวหน้าทีม บทบาท หน้าที่ การทำงานร่วมกัน ความร่วมมือกันในทีม ความรับผิดชอบ ความขัดแย้ง)

.....
.....
.....
.....

2. การวางแผนการทำงานของทีมยุววิจัย (การวางแผน ดำเนินการเป็นขั้นตอน ควบคุม เวลาการทำงาน)

.....
.....
.....
.....

3. ยุววิจัยเกิดทักษะการทำงาน ประสบการณ์ หรือมีพัฒนาการด้านใด (มีการเปลี่ยนแปลงด้านใดบ้างที่สามารถเห็น ได้อย่างชัดเจน)

.....
.....
.....
.....

4. ความคิดเห็นอื่น ๆ ของอาจารย์ที่ปรึกษาทีมยุววิจัย

.....
.....
.....
.....

รายละเอียดเพิ่มเติม

1. รายงานการติดตามของอาจารย์ที่ปรึกษาทีมยุววิจัย ทำเพียง โรงเรียนละ 1 เล่ม โดย อาจารย์ที่ปรึกษาทีมยุววิจัยทุกท่านร่วมกันทำและสังเคราะห์ข้อมูล

2. รูปแบบของรายงาน อาจารย์ที่ปรึกษาทีมยุววิจัยกำหนดเองตามความเหมาะสม โดยมี เนื้อหาดังนี้

ชื่อหัวข้อ “การติดตาม โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา”

โรงเรียน อำเภอ

จังหวัด

- ความสำคัญของปัญหา

- วัตถุประสงค์ในการติดตาม

- ขอบเขตของการศึกษา จำนวนทีม จำนวนยุววิจัย

- ผลการติดตาม อธิบายตามประเด็นคำถามหลัก คำถามรอง พร้อมทั้งคำตามเพิ่มเติม ของอาจารย์ที่ปรึกษาทีมยุววิจัย

- การอภิปรายผล อาจารย์ที่ปรึกษาทีมยุววิจัยค้นพบอะไร สามารถนำไป พัฒนาการเรียนการสอน การจัดการศึกษา และมีข้อเสนอในการพัฒนาต่อไปอย่างไร

- ภาคผนวก เช่น ภาพกิจกรรม

แบบเสนอโครงการวิจัยของนักเรียน
ในชุดโครงการยุววิจัยประจำศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

1. ชื่อหัวข้อเรื่องที่อยากร่วม

2. ชื่อสมาชิก/ทีมวิจัย และระดับที่ศึกษา

3. ทำไมถึงอยากร่วมเรื่องนี้ (เขียนเล่าถึงความสนใจของคณะนักวิจัยที่อยากร่วมกัน)

4. คาดหวังว่าจะได้อะไรจากการทำโครงการนี้

5. อะไรคือคำตามที่อยากรู้คำตอบ หรืออะไรคือข้อสงสัยในเรื่องที่จะทำ (เกี่ยวกับเรื่องราวประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่โყงกับปัญหาในปัจจุบัน หรือเรื่องราวประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่โყงกับศักยภาพด้านอาชีพ)
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

6. มีแนวทาง/วิธีการจะไปสืบค้นเรื่องที่อยากรู้จากผู้รู้/คนแต่คนแก่ในชุมชน แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ฯลฯ อย่างไร (เจียนเล่าวิธีการที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลจากการบอกรถของบุคคลในท้องถิ่นซึ่งสามารถตอบโจทย์หรือประเด็นปัญหาได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้อง)
-
-
-
-
-
-
-
-
-

7. มีแนวทางการนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ผลงานอย่างไร (เจียนเล่าวิธีการ/รูปแบบ/สื่อที่นำเสนอรายงานและการเผยแพร่ผลงาน)
-
-
-
-
-

8. ชื่อครูที่ปรึกษา (เขียนข้อมูลแนะนำเกี่ยวกับครูที่ปรึกษา)

.....

.....

.....

9. ผู้ประสานงานของกลุ่ม (ประธานบุคคล ชื่อ สถานที่ติดต่อ และโทรศัพท์)

.....

.....

.....

ลงชื่อทีมวิจัย

.....

ส่วนของครูที่ปรึกษา (ความคิดเห็น โจทย์วิจัย / ประเด็นที่ครูอย่าง hacatobn ในการส่งเสริมผู้เรียนในโครงการนี้)

.....

.....

.....

หมายเหตุ รายละเอียดของเนื้อหาข้อเสนอโครงการสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

ตัวอย่างการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ตัวอย่างการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1. ประวัติการตั้งถิ่นฐานชุมชนโน้มน้าวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของคนหลายวัย

ชุมชนโน้มน้าวเป็นหมู่บ้านที่แยกตัวออกจากชุมชนกุดปลาดافظเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2453 เพื่อมาจับจองที่ที่มาหากิน ลักษณะการตั้งบ้านเรือนเป็นแบบรวมกลุ่ม ปัจจุบันผู้คนอาศัยทั้งหมดประมาณ 109 หลังคาเรือนมีประชากรทั้งหมด 557 คน เป็นชาย 271 คน หญิง 286 คน มีผู้สูงอายุจำนวน 47 คน เป็นผู้สูงอายุชาย 23 คน ผู้สูงอายุหญิง 24 คน ผู้สูงอายุที่อายุมากที่สุดคือยายบุญมี สีบุญทร และปู่ชาย ประมาณชีว อายุ 84 ปี เท่ากัน ในหมู่บ้านไม่มีครอบครัวชาวต่างชาติเข้ามาอาศัยอยู่ มีมาเพื่อพักผ่อนกับภรรยาชาวไทยในช่วงเทศกาลปีใหม่ สงกรานต์ แล้วจึงกลับไปทำงานที่พัทยา (เหรียญทอง ก้อนแก้ว. 2550 : สัมภาษณ์)

จากคำนออกเด่าประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านจากผู้สูงอายุแล้วว่า “หมู่บ้านโน้มน้าวก่อตั้งมาโดยนเด็ด สมัยก่อนอ่อนอี้นซื้อหมู่บ้านว่า “นูกนัน” เป็นต้นไม้ที่อยู่ในห้องถินคือต้นนูกและต้นมันป่า ที่มีเป็นจำนวนมากในปัจจุบัน ต่อมาชาวบ้านได้เรียกชื่อ ต้นนูกเป็นต้นโน้มตามภาษาไทยกลาง จึงเรียกชื่อหมู่บ้านโน้มน้าวตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ผู้เข้ามาลงแรงงานพงคนแรกคือนายเปีย และนางส้มซึ่ง嫁เข้ามายังหมู่บ้านกุดปลาดافظเพื่อมาจับจองที่ท่าอยู่หากิน งานนั้นจึงมีการอพยพเข้ามายังหมู่บ้านไก่เดียงเพิ่มมากขึ้น เช่นบ้านสีสุก บ้านเหลื่อม และจากต่างจังหวัดคืออพยพมาจากอำเภอพล จังหวัดขอนแก่น (เหรียญทอง ก้อนแก้ว. 2550 : สัมภาษณ์ ; ชาย ประมาณชีว. 2550 : สัมภาษณ์)

ลักษณะบ้านเรือนและฐานะทางสังคม

ชุมชนโน้มน้าวตั้งบ้านเรือนเป็นแบบรวมกลุ่ม (Cluster Pattern) บ้านแต่ละหลังก่อสร้างบนพื้นที่ไม่เป็นระเบียบ สร้างตามความพอใจ ไม่มีแผนผังแน่นอน สร้างต่อๆ กันออกไป บริเวณบ้านต่อบ้านรั้วตัน ไม่แสดงเขตบ้านไม่มี กลุ่มคนที่อาศัยในชุมชนโน้มน้าวมาจากการที่ต่างๆ เช่น ชุมชนกุดปลาดافظแล้ว ชุมชนสีสุก อำเภอบ้านเหลื่อม และมาจากอำเภอพล จังหวัดขอนแก่น และยโสธร เพื่อมาจับจองที่ดินทำมาหากิน ภาษาที่ใช้กันในหมู่บ้านเป็นภาษาอีสาน ลักษณะการตั้งบ้านเรือนเป็นแบบกลุ่ม เช่นเดียวกับชุมชนอรพินพ์ และลักษณะการปลูกสร้างบ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นแบบยกใต้ถุนสูงโดยใช้บริเวณว่างของใต้ถุนบ้านสำหรับเก็บสิ่งของเครื่องมือทำหากิน ขอบเสียม

และอื่นๆ บ้านแต่ละหลังไม่แสดงอาณาบริเวณที่แน่นอนสามารถเดินลัดเลาะไปมาหาสู่กันໄได้ตลอดเวลาสำหรับบ้านของผู้สูงอายุที่ฐานะร่ำรวยเห็นได้ชัดว่าเป็นบ้านสองชั้นครึ่งตึกครึ่งไม่มีมั่งคงแข็งแรงมีรั้วรอบขอบซิด ผู้มีฐานะปานกลางก่อสร้างบ้านแบบยกใต้คุนสูงเมื่อกันที่เห็นในหมู่บ้านชนบททั่วๆ ไปส่วนผู้สูงอายุที่ฐานะยากจนนั้นลักษณะบ้านโ哥โกรโกรส ซ่อนซ่อนไม่มั่งคงแข็งแรง (หาด ใบนอ ก. 2550 : สัมภาษณ์)

วิถีชีวิตและพิธีกรรมที่ยังคงอยู่

วิถีชีวิตของคนในชุมชนโภกมันดำเนินไปอย่างเรียนจ่ายแบบสังคมชนบทชาวบ้านให้ความเชื่อถือสิ่งศักดิ์ประจำหมู่บ้านคือเจ้าพ่อบุนครี (ศาลปูตานบ้าน) เจ้าพ่อบุนหาญ (ศาลท่าข้าม) และเจ้าพ่อหงส์ทอง (ศาลกลางบ้าน) สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งสามเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของหมู่บ้าน เวลามีงานทำบุญกลางบ้านหรืองานสำคัญๆ ชาวบ้านจะทำพิธีอัญเชิญท่านทั้งสามเข้าร่วมรับรู้ด้วยเสมอ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำพิธีอัญเชิญคือผู้สูงอายุในหมู่บ้าน ผู้คนในหมู่บ้านโภกมันมีความสามัคคีความอ่อนอาทรซึ่งกันและกัน ส่งผลถึงผู้สูงอายุที่ยังเป็นที่การพศรัทธาของคนในหมู่บ้าน ปัจจุบันยังสืบสานวัฒนธรรมดั้งเดิมอย่างเหนี่ยวแน่น เช่น การทำบุญกลางบ้าน จะมีการกำหนดการเลี้ยงทำบุญกลางบ้านเดือน 6 เมื่อ “สิงไช่ลงนา” เมื่อถึงวันพิธีกรรมชาวบ้านจะจัดข้าวปลาอาหารเครื่องเช่นไหว้มีไก่ต้ม เหล้าขาว น้ำอัดลม ขนมปัง ขนมปีบ และส้มเปี๊ยะหวานส่วนการเลี้ยงศาลปูตาก็ทำในช่วงเดือน 6 เช่นเดียวกันเครื่องเช่นนูชาเก็มีไก่ต้ม เหล้าขาว สำหรับคริที่ต้องการบูบนบานศาลกล่าวถ้าบันใหญ่ “เหล้าไหกับหัวหมู” ถ้าบันเล็ก “เหล้าไหไก่โต” “แล้วแต่เอาสิขอ....ขอหยังกะได้....ได้เบ็ค” คริที่บันแล้วไม่ไปแก้บัน “เพินกะสิทวงของเพิน เส็คให้เจ็บให้ป่วย” “คั่นมาแก้บันแล้วกะแล้ว” สำหรับการทำพิธีวันสำคัญทางศาสนา และเทศบาลต่างๆ ยังความเชื่อแข็งมีคุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน และเป็นแบบอย่างที่ดีในการคุ้มครองผู้สูงอายุ (ประดิษฐ์ พานนท์ 2550 : สัมภาษณ์)

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมคนหลายวัยของชุมชนโภกมัน

สภาพสังคมชุมชนโภกมันมีความเป็นอยู่ที่เรียนจ่ายค่อนข้างเรื้อรังแก่นั่นต่างดันรุนแรง และหาเงินเพื่อปักทึ่องของตนเองและครอบครัว แต่ผู้สูงอายุเกือบทั้งหมู่บ้านมีความสุขและอบอุ่นมากเนื่องจากสมาชิกในครอบครัวช่วยเหลือเกื้อกูลกันดีมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีเรื่องขัดใจกันบ้างเป็นเรื่องธรรมชาติของคนอยู่ด้วยกัน บุตรหลานที่ไปทำงานต่างถิ่นที่ห่างไกลจะเดินทางกลับมาเยี่ยมบ้านคุ้มครองแม่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาลวันสำคัญต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันสงกรานต์เป็นโอกาส

ดีที่ได้เดินทางกลับมารดน้ำข้อพรบุพการีและญาติผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือที่ไม่ได้เจอกันนาน ผู้สูงอายุบางคนถึงกับร้องไห้ด้วยความดีใจเมื่อบุตรหลานกลับมาเยี่ยม ทำให้เกิดความรู้สึกถึงความมีคุณค่าในตนเองต่อครอบครัวและชุมชน แต่มีผู้สูงอายุส่วนหนึ่งที่ลูกหลานไม่ค่อยกลับมาเยี่ยมทำให้รู้น้อยเนื้อตัวใจรู้สึกว่าตนเองไร้ค่าลูกทอดทิ้งต่อสู้เพียงลำพัง

ผู้สูงอายุในชุมชน โนกมั่นมองว่าเด็กสมัยนี้สอนยาก ไม่ว่าสอนง่ายเหมือนแต่ก่อนไม่ค่อยเชื่อฟังพ่อแม่ ไม่อ่อนน้อมยอมรับคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ “เด็กสมัยนี้ไม่เคารพยำเกรงผู้ใหญ่” “เลี้ยงคำไม่ตกฟาก” ถึงกระนั้นผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังคงได้รับให้เป็นผู้นำทางพิธีการสำคัญที่ชุมชนจัดขึ้น รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาทำให้ผู้สูงอายุมีโอกาสพบปะสนทนาสารทุกข์สุกดิบกับเพื่อนวัยเดียวกัน ส่วนการเข้ากิจกรรมชุมชนผู้สูงอายุนั้นผู้สูงอายุทั้งหมู่บ้านบอกว่า “ไม่รู้ว่ามีชุมชนผู้สูงอายุหรือไม่ เพราะว่าไม่เห็นมีการดำเนินการใดๆ” (ประดิษฐ์ พานันท์ 2550 : สัมภาษณ์) อย่างไรก็ตามผู้สูงอายุส่วนใหญ่ชอบที่จะไปช่วยงานของเพื่อนบ้านจัดขึ้น เช่น งานบวชงานแต่งงานศพ และงานอื่นๆ โดยให้เหตุผลว่าอย่างทำบุญ ซึ่งถ้าเป็นญาติพี่น้องที่นับถือกันมากจะต้องไปให้ได้ ถึงแม้เดินไปไม่ไหวก็ให้ลูกหลานไปส่งเพื่อ “ไปเบิงลูกเบิงหลาน...สักยาน้ำใจเครื่อญาติ” (จุม จันทร์รอด. 2550 : สัมภาษณ์)

ภาคผนวก ง

รายชื่อโรงเรียนที่ได้ประชาสัมพันธ์เบ็ดรับโครงการทั่วไป

รายชื่อโรงเรียนที่ได้ประกาศสมพันธ์เปิดรับโครงการทั่วไปจากระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา-
ประถมศึกษาขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ 1-2-3 จังหวัดมหาสารคามใช้วิธีส่องจดหมาย
เชิญชวนไปถึงโรงเรียนจำนวน 40 โรงเรียน ณ วันที่ 14 พฤษภาคม 2552

ลำดับ	รายชื่อโรงเรียน
1	โรงเรียน เก็งวิทยานุกูล
2	โรงเรียน เขวาไหญพิทยาสารรค'
3	โรงเรียน เขวาไร์ศึกษา
4	โรงเรียน เกื่องพิทยาสารรค'
5	โรงเรียน เชียงยืนพิทยาคม
6	โรงเรียน เลิงແກປະชาบารุง
7	โรงเรียน แกคำวิทยาคาร
8	โรงเรียน โภสุนวิทยาสารรค'
9	โรงเรียน โคงก่อพิทยาคม
10	โรงเรียน โพนงามพิทยานุกูล
11	โรงเรียน กันทรวิชัย
12	โรงเรียน กุดรังประชาสารรค'
13	โรงเรียน คุ่ทองพิทยาคม
14	โรงเรียน คุ่ทองพิทยาคม
15	โรงเรียน ดอนเจนพิทยาคาร
16	โรงเรียน ท่าขอนยางพิทยาคม
17	โรงเรียน นาโพธิ์พิทยาสารรค'
18	โรงเรียน นาสีนวนพิทยาสารรค'
19	โรงเรียน ผดุงนารี
20	โรงเรียน มหาชัยพิทยาคาร

ลำดับ	รายชื่อโรงเรียน
21	โรงเรียน มหาวิชานุญาต
22	โรงเรียน มะค่าพิทยาคม
23	โรงเรียน มิตรภาพ
24	โรงเรียน วังยาวศึกษาวิทย์
25	โรงเรียน ศรีสุขพิทยาคม
26	โรงเรียน สารคามพิทยาคม
27	โรงเรียน หนองเหล็กศึกษา
28	โรงเรียน หนองบัวปิยนิมิตร
29	โรงเรียน ปอพานพิทยาคม รัชมังคลากิ่ยек
30	โรงเรียน นาเชือกพิทยสารรค'
31	โรงเรียน หนองโนอีคำ
32	โรงเรียน นาคูนประชาสารพ'
33	. โรงเรียนคงบังพิสัยนวการนุสรณ์
34	โรงเรียนนาภพิทยาคม
35	โรงเรียนมัธยมบางสีสุราษ
36	โรงเรียนบ้านเมืองคำ
37	โรงเรียน บ้านโนนม่วงท่าพลับพลา
38	โรงเรียน ถู่สันต์รัตน์
39	โรงเรียนบ้านหนองบัวสันตุ
40	โรงเรียน บ้านสารแคน

ลำดับ	โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ	ครุที่ปรึกษาโครงการ
1	โรงเรียนโภคก่อพิทยาคม	อ. จารุณี ดวงชัย
2	โรงเรียนบ้านคงน้อย	อ. แก้วตา สุวรรณศรี
3	โรงเรียนชุมชนบ้านลาด	อ. เวียงงาม อินทะวงศ์
4	โรงเรียนบ้านหนองโนอีคำ	อ. วรากรณ์ ไสโศก
5	โรงเรียนพดุงนารี	อ. รุจิรา วงศ์แก้ว
6	โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร	อ. จันทร์เพ็ญ ณีจันทร์, อ.พูนศรี จันทร์เจริญ
7	โรงเรียนสารคามพิทยาคม	อ. ศิริลักษณ์ เหมบุรุษ, อ.ทวี พิมพ์สิน
8	โรงเรียนบ้านเม่นใหญ่	อ. พิชาภรณ์ ปะตังถาโต
9	โรงเรียนโภคล้าน	อ. วันเพ็ญ วงศ์ว่องไว
10	โรงเรียนบราบีอ	อ. สายหยุด วันนา
		อ. นิลวรรณ พนิชนาพันธ์
		อ. มิตรชัย แคลพินิจ
11	โรงเรียนนาคูนประชาสรรค์	อ. พยันต์ บุญเพ็ง
		อ. นภัทร พูลพัฒน์
		อ. วิรัตน์ ปักการะนา
12	โรงเรียนบ้านวังแสง	อ. ศรีญญา เสาร์ห้า
13	โรงเรียนพยัคฆ์มณฑลวิทยาการ	อ. อภิสิทธิ์ กิจเจริญสิน
		อ. จินตนา แก้วพะเนว
14	โรงเรียนประชาพัฒนา	อ. เบญจมาศ ไชยเกตุ
14	โรงเรียนประชาพัฒนา	อ. บุญนา สืบสิงห์
15	โรงเรียนบ้านเมืองคำ	อ. พยอง ภาริเทพ
16	โรงเรียนเหล่ากาชาดวิทยาการ	อ. จารุพร จิตตสาร
17	โรงเรียนบ้านบ่อใหญ่	อ. ประภาพร ประสงค์ศิลป์
		อ. นรินทร์ จันทร์ล้อย
18	โรงเรียนบ้านกอกหนองผือ	อ. ประคง พิมพา
19	โรงเรียนชื่นชนพิทยาคาร	อ. มารศรี วงศ์ช่าง
		อ. สุมาลี สุขรัตน์
20	โรงเรียนเขาไทรศึกษา	อ. สุธีรา เรืองสุวรรณ

ภาคผนวก จ

เกณฑ์พิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียนประชาพัฒนา

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัย 1 แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ อะไรก็ดีขึ้นกับวิธีชีวิตชีวานามมหาสารคาม

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสมแล้ว	อธิบายได้ แต่ยังไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พ้อใจ	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อ่ายกทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้งในเรื่องความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย)	✓		
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่เข้มโยงนาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ	✓		
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำานวิจัยได้อย่างชัดเจน		✓	
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย		✓	

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท่องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เกี่ยวนอธิบายได้เป็น ^{รูปธรรม} ชัดเจน เหมาะสมแล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ^{ปรับปรุง}
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ชัดเจน		✓	
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ผลงาน อย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของ ครูที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อนการเปิด โอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการ เรียนรู้	✓		
9. ในส่วนของครูที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครูกรอกข้อมูล) ครูมีการ กำหนดประเด็นโจทย์วิจัยของครูที่ปรึกษาที่ แสดงให้เห็นถึงการ ค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม	✓		
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของนักวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัยฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัยฯ

1. แก้ไขชื่อเรื่องเป็น “วิถีชีวิตรากฐานอิหมัน”
2. ปรับคำาณ 2.1 ประวัติศาสตร์บ้านอิหมันก่อตั้งเมื่อ ไร 2.2 วิถีชีวิตรากฐานรุ่น พ่อ ลูกและ
หลานทำนาอย่างไร
3. ความสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชนภายในชุมชนและภายนอกชุมชนเป็นอย่างไร
4. มีปัจจัยการเปลี่ยนแปลงใดที่สนับสนุนอาชีพทำนาและส่งผลให้ชุมนาปรับตัวและชุมนา
เลิกทำนาเพราะอย่างไร
5. มีแนวทางการพัฒนาอาชีพชุมนาให้สืบทอดถึงลูกหลานในอนาคต ได้อย่างไร

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียน บ้านกอกหนองผือ

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัย 1 แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ ความหายไป

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้เป็น รูปธรรม ชัดเจน เทมาะสมแล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อย่างทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นใน จังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้ง ในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ใน การดำเนินการวิจัย)	✓		
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมาย ของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ	✓		
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำานวิจัยได้อย่างชัดเจน			✓
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์ หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มี วิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย	✓		

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอด้วยกระบวนการระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้เป็น รูปธรรม ชัดเจน เหมาะสมแล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พ้อใจ	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง^{ปรับปรุง}
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ผลงานมาอย่างชัดเจนและน่าสนใจ		✓	
8. ในส่วนบทบาทของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของ ครูที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อนการเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้		✓	
9. ในส่วนของครูที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครูกรอกข้อมูล) ครูมีการทำหนดประเด็นให้ทายวิจัยของครูที่ปรึกษาที่ แสดงให้เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม ผู้เรียนในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม		✓	
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของนักวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัย ฯ 1		✓	

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัย ฯ

ปรับคำน用การวิจัย

1. ข้านอกหนองผือมีประวัติความเป็นมาอย่างไร
2. ความกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน สัมพันธ์กันอย่างไรบ้าง
3. มีแนวทางการพื้นฟุการเลี้ยงความยในชุมชนอย่างไร ในอนาคต (ผู้ให้ข้อเสนอแนะ ดร.วรรณ อุบลเลิศ, ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช, ดร.สมบัติ ฤทธิเดช, ผศ.ดร. สมศักดิ์ คำศรี, รศ.ธีร ชัย บุญมาธรรม)

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม
โรงเรียน นาดุนประชาสรรค์

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัย 1 แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ 1. บ่อห้าศักดิ์สิทธิ์แห่งนาดุน 2. น้ำดูดผุดสูง 3. น้ำดูดมาจากไหน 4. ห้าศักดิ์สิทธิ์จริงหรือ

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เจียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน หมายความ ได้	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พ้อใช้ แล้ว	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อย่างทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้งในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย)	✓		
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ	✓		
4. การเจียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน		✓	
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย		✓	

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เจียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสม แล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอยัง	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ^{ปรับปรุง}
6. ผู้วิจัยเจียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ผลงานอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครุที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของครุที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้	✓		
9. ในส่วนของครุที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครุกรอกข้อมูล) ครุมี การกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครุที่ปรึกษาที่ แสดงให้เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม	✓		
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของนักวิจัย ครุที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัย ฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัย ฯ

โครงการย่ออย่างให้เลือกสิ่งเด่นๆ ต้องการศึกษามากถ้วนละ 1-2 ประเด็นแล้วปรับคำตาม วัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกันในแต่ละโครงการย่ออย (ผู้ให้ข้อเสนอแนะ ดร. วรรรตน์ อุบลเลิศ, ดร. ประสพสุข ฤทธิเดช, ดร. สมบัติ ฤทธิเดช, ผศ. ดร. สมศักดิ์ คำศรี, รศ. ธีรชัย บุญมาธรรม)

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม
โรงเรียน บรรบือ

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัย 1 แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัย
เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ มั่นคงเงินล้าน

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เจียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสม แล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดีช	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อย่างทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้งในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย)	✓		
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ		✓	
4. การเจียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน	✓		
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย		✓	

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสม แล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอยัง	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ผลงานอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครุที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของครุที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อนการเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้	✓		
9. ในส่วนของครุที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครุกรอกข้อมูล) ครุมีการกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครุที่ปรึกษาที่ แสดงให้เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม	✓		
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของนักวิจัย ครุที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัย ฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัย ฯ

เพิ่มการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การสังเกตการปฏิสัมพันธ์ การประรูปมันแก้ว และสัมภาษณ์ผู้เชื่อมั่นแก้วไปจำนวนน่าย ผู้บริโภค มันแก้ว ปรับคำนวณการวิจัย ประวัติบ้านพง โพดมีความเป็นมาอย่างไร และเชื่อมโยงกับเรื่องมันแก้วมีประวัติความเป็นมาอย่างไร และลักษณะสภาพพื้นที่ที่ปลูกมันแก้วค่อยนำมาเรียนเรียง ให้สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนในด้านหนึ่งที่เด่นๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียน บ้านหนองโนอีคำ

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ วิถีชีวิตริมบ้านหนองโนกับดอนป่า

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้เป็นรูปธรรมชัดเจน เหมาะสม แล้ว	อธิบายได้แต่จงไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พ้อใจ	ไม่ได้อธิบายไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อย่างทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้งในแล้วความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย)		✓	
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ		✓	
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน		✓	
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย	✓		

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการตามระดับ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอด้วยเอกสารโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสม แล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พ้อใจ	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ^{ปรับปรุง}
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ชัดเจน		✓	
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ผลงานมาอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครุที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของครุที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อนการเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้	✓		
9. ในส่วนของครุที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครุกรอกข้อมูล) ครุมีการกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครุที่ปรึกษาที่ แสดงให้เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม		✓	
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของนักวิจัย ครุที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัย ฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัย ฯ

1. ปรับชื่อเรื่องเป็น “ตอนปูดานหนอนโนน”
2. ปรับคำอาน ความเชื่อเกี่ยวกับตอนปูดาน มีลักษณะอย่างไรบ้าง และอำนาจปูดานส่างผลต่อวิถีชีวิตด้านใดบ้างและชาวบ้านมีแนวทางการอนุรักษ์ เพยแพร่ ดำเนินปูดานของชาวบ้านหนอนโนน ด้วยวิธีใดบ้างและเปรียบเทียบการทำพิธีกรรมของตอนปูดานหนอนโนนกับที่อื่นๆ

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียนชุมชนบ้านลาดพัฒนา

หลังจากที่ยุววิจัยได้ขัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ อัศจรรย์ดอนปูต้ากับวิถีชีวิตริมแม่น้ำลาด

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสม แล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เก่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อ่ายกทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นใน จังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้ง ในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการ ดำเนินการวิจัย)		✓	
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมาย ของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ เกี่ยวข้องที่เขียนโดยมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ	✓		
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำมั่นวิจัยได้อย่างชัดเจน		✓	
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์ หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มี วิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย	✓		

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการตามระดับ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสม แล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พ้อใจ	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ชัดเจน		✓	
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ผลงานมาอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของครูที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อนการปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้		✓	
9. ในส่วนของครูที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครูกรอกข้อมูล) ครูมีการกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครูที่ปรึกษาที่ แสดงให้เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม	✓		
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของนักวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัย ๑	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัย ๑

ปรับชื่อเรื่อง “เป็นอัศจรรย์ดอนปูดบ้านลาด” ปรับคำตามให้เห็นแนวทางวิถีการอนุรักษ์ของชุมชนบ้านลาด และความคาดหวังประโภชน์ของการทำวิจัยเรื่องนี้เป็นได้องค์ความรู้เกี่ยวกับปูดบ้านลาด ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัย ๑

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม
โรงเรียน บ้านคงน้อย

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัย 1 แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ บุญเลี้ยงบ้านกับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจชุมชน

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสมแล้ว	อธิบายได้ แต่ยังไม่ ชัดเจนเท่าที่ควร พอใช้	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อย่างทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้งในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย)		✓	
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ	✓		
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน	✓		
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย	✓		

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เกี่ยนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสมแล้ว	อธิบายได้ แต่ยังไม่ ชัดเจนเท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
6. ผู้วิจัยเกี่ยนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ ชัดเจน		✓	
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ ผลงานมาอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครุที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของ ครุที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดใน กระบวนการเรียนรู้		✓	
9. ในส่วนของครุที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครุกรอกข้อมูล) ครุมี การกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครุที่ปรึกษาที่ แสดงให้ เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม		✓	
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของ นักวิจัย ครุที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัย ฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัย ฯ

ปรับเปลี่ยนชื่อเรื่อง บุญเลี้ยงบ้านชาวอีสาน ปรับคำตามให้มีแนวทางการสืบ拓และการ อนุรักษ์ในปัจจุบันอย่างไร

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียน โคงก่อพิทยาคม

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ ประวัติหมู่บ้านผ่านเรื่องเล่าหัวยคำพ

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้เป็นรูปธรรมชัดเจน เหมาะสม แล้ว	อธิบายได้แต่ยังไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พ้อใช่	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อย่างทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้งในแล้วความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย)		✓	
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ		✓	
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน		✓	
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย	✓		

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสม แล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ผลงานมาอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของครูที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้		✓	
9. ในส่วนของครูที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครูกรอกข้อมูล) ครูมี การกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครูที่ปรึกษาที่ แสดงให้เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม		✓	
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของนักวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัย ฯ 1		✓	

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัย ฯ

* ควรปรับเปลี่ยนชื่อเรื่อง จากประวัติหมู่บ้านผ่านเรื่องเล่าหัวข้อคำพูด เพราะชื่อเรื่อง ไม่ชัดเจน ไม่รู้หมู่บ้านที่ใช้คำพูดที่หมู่บ้านและปรับคำถานให้สอดคล้องชื่อเรื่องให้ทีมวิจัยมองผ่านหัวข้อชื่อเรื่อง โยงประวัติการตั้งหมู่บ้านความสัมพันธ์ของคนในหมู่บ้านภายนอกชุมชนที่ใช้คำพูด คำพูดจากอดีตมาถึงปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงของคำน้ำส่างผลต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนและภายนอกชุมชนอย่างไรเน้นการใช้ประโยชน์จากคำน้ำ ร่วมกันหลายภาษาชุมชน

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม
โรงเรียน พยัคฆ์ภูมิวิทยาคาร

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ เจ้าฟ่อครีนกรเตา

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสม แล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อย่างทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นใน จังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้ง ในแล้วความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการ ดำเนินการวิจัย)		✓	
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมาย ของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ	✓		
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน	✓		
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์ หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มี วิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย	✓		

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการตามระดับ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสม แล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดีชี้	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ^{ปรับปรุง}
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ผลงานมาอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของครูที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อนการเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้	✓		
9. ในส่วนของครูที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครูกรอกข้อมูล) ครูมีการกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครูที่ปรึกษาที่ แสดงให้เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม		✓	
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของนักวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัยฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัยฯ

ปรับชื่อเรื่อง เป็น “เจ้าพ่อครีนกรเตา” ปรับคำน用การวิจัยให้สอดคล้องกับชื่อเรื่อง โดยเน้น
การมองเจ้าพ่อครีนกรเตา บอกเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบ้านเมืองเตา

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียน ชื่นชมพิทยาคาร

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ กะหล่ำปลีเงินล้านกับวิถีชีวิตของชาวชื่นชม

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสม แล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อย่างทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นใน จังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้ง ในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการ ดำเนินการวิจัย)	✓		
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมาย ของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ	✓		
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำานวิจัยได้อย่างชัดเจน	✓		
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์ หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มี วิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย	✓		

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการตามระดับ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสม แล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง^{ปรับปรุง}
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ผลงานอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบทของครุที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบทของครุที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้	✓		
9. ในส่วนของครุที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครุกรอกข้อมูล) ครุมี การกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครุที่ปรึกษาที่ แสดงให้เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม	✓		
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของ นักวิจัย ครุที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัยฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัยฯ

เพิ่มวิธีการสืบค้นข้อมูล ศึกษาจากเอกสารและข้อมูลภาคสนาม ลัมภายณ์ ผู้ปลูกกระหลาปเล กลุ่มเกษตรกรปลูกกระหลาปเล ผู้บริโภค พ่อค้าแม่ค้าขายกระหลาปเล

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียน ผดุงนารี

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ ย้อนรอยปงบ้านท่าขอนยาง ตำบลท่าขอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ^{ชัดเจน เหมาะสม} แล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ^{ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พ้อใช้}	ไม่ได้อธิบาย ^{ไม่ชัดเจน ต้อง^{ปรับปรุง}}
1. หัวเรื่องที่อย่างทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้งในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย)	✓		
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ	✓		
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน		✓	
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย	✓		

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการตามระดับ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสม แล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ^{ปรับปรุง}
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ ผลงานมาอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของ ครูที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดใน กระบวนการเรียนรู้	✓		
9. ในส่วนของครูที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครูกรอกข้อมูล) ครูมี การกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครูที่ปรึกษาที่ แสดงให้ เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม		✓	
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของ นักวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัยฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัยฯ

ปรับชื่อเรื่อง “โปงลางน้ำท่าอนยาง” ปรับคำถ้ามารวิจัยให้มีประเด็นเดียวแต่ครอบคลุม
เนื้อหาจากโจทย์วิจัย ให้ค้นหาเรื่องโปงลาง 3 ประเด็น คือ เครื่องมือ เครื่องใช้การทำโปงลาง ความ
เชื่อเรื่องโปงลาง เศรษฐกิจ สังคมแต่ละเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร มีประเด็นใดที่สำคัญ นำมา
อธิบายในมิติเวลาแต่ละช่วงเพื่อเล่าประวัติศาสตร์ท้องถิ่นน้ำท่าอนยาง และนำไปสู่คนในชุมชน
เห็นความสำคัญเพื่อหาแนวทางการอนุรักษ์หรือประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม
โรงเรียน มหาชัยพิทยาคาร

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ การศึกษาประวัติบุคคลด้านการพัฒนาตนและการประกันอาชีพ

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เท่าที่ควร เท่าที่	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อย่างทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นใน จังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้ง ในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการ ดำเนินการวิจัย)		✓	
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมาย ของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ		✓	
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน	✓		
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์ หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มี วิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย	✓		

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการตามระดับ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสมແລ້ວ	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย /ไม่ชัดเจน ต้อง ^{ปรับปรุง}
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ผลงานมาอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของครูที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้	✓		
9. ในส่วนของครูที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครูกรอกข้อมูล) ครูมี การกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครูที่ปรึกษาที่ แสดงให้เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม	✓		
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของนักวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัยฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัยฯ

การปรับข้อเรื่องเป็น “ประชญ์ชาวบ้านค้านหัตกรรมทอผ้าพื้นเมือง”

ข้อเสนอแนะ ให้ความสำคัญกับการศึกษาอัตลักษณ์ประวัติของช่างทอผ้าพื้นเมืองคือคุณภาพ อุปกรณ์ รูปแบบลวดลาย โครงเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย และกิจกรรมอื่นๆที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิต ของช่างทอผ้า เช่น การรับอบรมศึกษาดูงาน พัฒนาปรับปรุงการทอผ้าที่เกิดประโยชน์ต่อกันใน ท้องถิ่น เศรษฐกิจในครัวเรือนและเครือญาติจากรุ่นคุณยายอุไร และรุ่นลูก รุ่นหลานจะเป็นอย่างไร ในอนาคต

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม
โรงเรียน สารคามพิทยาคม

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ 1 แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ ตามรอยแป้งเส้นยาวสารคามเรือนข้าวปูน

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสมแล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พ้อใช้	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ^{ปรับปรุง}
1. หัวเรื่องที่ออกแบบทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้งในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย)	✓		
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ		✓	
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน	✓		
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์ หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย	✓		

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการตามระดับ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสมແລ້ວ	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย /ไม่ชัดเจน ต้อง ^{ปรับปรุง}
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ ผลงานมาอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของ ครูที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดใน กระบวนการเรียนรู้	✓		
9. ในส่วนของครูที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครูกรอกข้อมูล) ครูมี การกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครูที่ปรึกษาที่ แสดงให้ เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม	✓		
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของ นักวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัยฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัยฯ

- แก้ไขชื่อเรื่อง “ແປ່ງເສັ້ນຍາວໜ້າວັນນ້ານນາງໄຍ”
- ข้อเสนอแนะ ให้ความสำคัญของความเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาต่างๆที่เกิดขึ้นกับข่าว
ปຸ່ນນ້ານນາງໄຍในประเด็นต่างๆ
 - กรรมวิธีการผลิตวัสดุอุปกรณ์
 - คติความเชื่อหรือความคิดเห็นที่คนນ້ານນາງໄຍหรือคนນ້ານອື່ນມີต່ອข້າວປຸ່ນ
 - เศรษฐกิจของครัวเรือน ครอบครัวเครือญาติจากการใช้ประโยชน์ของข້າວປຸ່ນ
 - วิธีการปรับปรุงการผลิตข້າວປຸ່ນให้เกิดประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่น

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียน สารคามพิทยาคม

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ สืบสานต้านทานหลงพ่อพระยืนกันทร์วิจัย

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้เป็นรูปธรรมชัดเจน เท่าที่ควร เท่าที่	อธิบายได้แต่ยังไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อย่างทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้งในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย)		✓	
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ		✓	
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน		✓	
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์ หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย	✓		

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการตามระดับ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสมแล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ^{ปรับปรุง}
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ ผลงานมาอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของ ครูที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดใน กระบวนการเรียนรู้		✓	
9. ในส่วนของครูที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครูกรอกข้อมูล) ครูมี การกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครูที่ปรึกษาที่ แสดงให้ เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม	✓		
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของ นักวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัยฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัยฯ

ข้อเสนอแนะ

- ให้เริ่มค้นหาการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับวิถีชีวิตของชาวบ้านกันทั่วไปจากความ
การพัฒนาฯ
- คิดเรื่องประเด็นที่โดยเด่นมาศึกษาตามช่วงเวลาการเปลี่ยนแปลง เช่นการทำพิธีกรรม คดิ
ความเชื่อ การมีกะจ้ำหรือนางเที่ยมสืบสารกับพระยืนแล้วสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคนในชุมชน
ให้เห็นความสำคัญของโบราณสถานพระยืนว่ามีแนวทางการพัฒนาอนุรักษ์อย่างไรที่สิ่งศักดิ์สิทธิ์นี้
เกิดประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่น

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียน เมืองคำ

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ เครื่องปั้นเด็กน้ำดื่มเมืองคำมีความเป็นมาอย่างไรและหายไปไหน

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้เป็นรูปธรรมชัดเจน เท่าที่ควร เท่าที่	อธิบายได้แต่ยังไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อยากรทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้งในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย)	✓		
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ	✓		
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน		✓	
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์ หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย		✓	

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการตามระดับ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสมແລ້ວ	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย /ไม่ชัดเจน ต้อง ^{ปรับปรุง}
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ ผลงานมาอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของ ครูที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดใน กระบวนการเรียนรู้	✓		
9. ในส่วนของครูที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครูกรอกข้อมูล) ครูมี การกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครูที่ปรึกษาที่ แสดงให้ เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม		✓	
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของ นักวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัยฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัยฯ

1. ปรับชื่อเรื่อง “เครื่องปั้นดินเผาบ้านเม็กด้า”
2. ให้เน้นความสำคัญการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาต่างๆที่เกิดขึ้นกับการทำเครื่องปั้นดินเผา
ในประเด็นต่างๆ คือวัตถุดินการปั้น อุปกรณ์ เครื่องมือขั้นตอนการทำเครื่องปั้นดินเผา
3. ความเชื่อหรือความคิดเห็นคนในท้องถิ่นมีต่อการผลิตเครื่องปั้นดินเผา
4. เศรษฐกิจครัวเรือนจากเครื่องปั้นดินเผาในระบบเครือญาติการใช้ประโยชน์หรือ
ความสัมพันธ์การผลิตกับคนภายนอกชุมชน
- 5..เปรียบเทียบการทำเครื่องปั้นดินเผา กับที่อื่นๆ
- 6..แนวทางการพัฒนาปรับปรุงเครื่องปั้นดินเผา

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียน เมฆาไวรศึกษา

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ เสือกกรรมดกบ้านแพง

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เท่าที่ควร เท่าที่สามารถ	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อย่างทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นใน จังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้ง ในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการ ดำเนินการวิจัย)	✓		
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมาย ของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ	✓		
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน	✓		
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์ หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มี วิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย	✓		

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการตามระดับ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสมແລ້ວ	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ^{ปรับปรุง}
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ ผลงานมาอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของ ครูที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดใน กระบวนการเรียนรู้		✓	
9. ในส่วนของครูที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครูกรอกข้อมูล) ครูมี การกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครูที่ปรึกษาที่ แสดงให้ เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม		✓	
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของ นักวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัยฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัยฯ

เพิ่มคำถ้ามารวิจัย บ้านแพงมีประวัติความเป็นมาอย่างไร แล้วเชื่อมโยงกับการทำอาชีพท่อง
เสื้อกอกของคนบ้านแพงในแต่ละช่วงเวลาให้เห็นความเปลี่ยนแปลงการท่องเสื้อกอกประมาณ 3
ช่วงเวลาคือรุ่นปู-ย่า พ่อ-แม่ และรุ่นหลาน ควรคิดเรื่องเสื้อกอกมีวิถีชีวิตที่โดดเด่นเรื่องการทำเสื้อกอก
มาสัก 1-2 เรื่อง เช่น เรื่องเศรษฐกิจครอบครัว เครื่องญาติ หรือการพัฒนาการท่องเสื้อกอกนี้
ความสัมพันธ์กับปัจจัยใดบ้างและเปรียบเทียบการท่องเสื้อกอกกับบ้านอื่นๆ

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียน บ้านแม่นใหญ่

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ ย้อนรอยกระติบข้าวสู่กระติกน้ำแข็ง

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้เป็นรูปธรรมชัดเจน เท่าที่ควร เหมาะสมແล້ວ	อธิบายได้แต่ยังไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อყابกทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้งในແง່ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย)	✓		
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายของโครงการ		✓	
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ		✓	
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน	✓		
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์ หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย		✓	

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการตามระดับ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสมແລ້ວ	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ^{ปรับปรุง}
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ ผลงานมาอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของ ครูที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดใน กระบวนการเรียนรู้	✓		
9. ในส่วนของครูที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครูกรอกข้อมูล) ครูมี การกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครูที่ปรึกษาที่ แสดงให้ เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม	✓		
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของ นักวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัยฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัยฯ

1. ควรให้ความสำคัญกับวิธีการผลิตและวิธีการใช้กระติบข้าว
2. ค้นหารความสัมพันธ์ระหว่างกระติบข้าวกับคนในชุมชน เช่น กรรมสิทธิ์ของแหล่ง
ทรัพยากรธรรมชาติของไม้ไผ่ การตัดไม้ไผ่ การค้าขายแลกเปลี่ยนกระติบข้าว เช้าสู่ระบบตลาด
3. นำเรื่องราวต่างค้นหาเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการผลิตกระติบข้าวในชุมชนบ้าน
เม่นไหลุ่
4. ให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลสะท้อนกลับสู่ชุมชนควรอนุรักษ์การสาน繼續กระติบข้าวด้วย
วิธีใด
5. การสืบค้นข้อมูลควรสัมภาษณ์ผู้บุริโภคข้าวเหนียวกับกระติบข้าวและกระติกน้ำแข็ง

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียนแหล่งเรียนรู้ภาษาไทยฯ

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการยกย่องเชิดชู

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน หมายความถ้วนถี่ถ้วน	อธิบายได้แต่ยังไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พ้อใช้	ไม่ได้อธิบาย /ไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อ่ายอทำเกี่ยวกับข้อเสนอประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้งในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย)		✓	
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ		✓	
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำมั่นวิจัยได้อย่างชัดเจน		✓	
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์ หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย		✓	

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการตามระดับ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสมແລ້ວ	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย /ไม่ชัดเจน ต้อง ^{ปรับปรุง}
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ ผลงานมาอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของ ครูที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดใน กระบวนการเรียนรู้	✓		
9. ในส่วนของครูที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครูกรอกข้อมูล) ครูมี การกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครูที่ปรึกษาที่ แสดงให้ เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม	✓		
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของ นักวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัยฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัยฯ

ปรับปรุงเรื่อง “ไช่ใหม่ไช่ชีวิตชุมชนบ้านเหล่าฯ” แก้ไขประเด็นคำถ้า 1.เหล่าฯรวมมีประวัติ ก่อตั้งอย่างไร ต้องให้ความสำคัญกับการเลี้ยงไช่ใหม่ สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของผู้คน ควรเป็นช่างทอผ้า ไช่ใหม่และเลี้ยงไช่ใหม่ และให้ความสำคัญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการทอผ้าไช่ใหม่ในแต่ละช่วงเวลา มีกระบวนการทอผ้าไช่ใหม่อย่างไร อุปกรณ์ที่ใช้ในอดีตและปัจจุบันจะไร้บ้างและมีแนวทางการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทอผ้าไช่ใหม่ด้วยวิธีใดบ้างແລ້ວเปรียบเทียบการทอผ้า
ไช่ใหม่กับหมู่บ้านอื่นๆ

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียน บ้านวังแสง

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงวิถีที่เปลี่ยนไป

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เกี่ยงอธิบายได้เป็นรูปธรรมชัดเจน เท่าที่ควร เหมาะสมແล້ວ	อธิบายได้แต่ยังไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อყابกทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้งในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย)	✓		
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ		✓	
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน		✓	
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์ หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย	✓		

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอด้วยการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เจียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย /ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ชัดเจน		✓	
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ผลงานอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครุฑ์ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของครุฑ์ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้		✓	
9. ในส่วนของครุฑ์ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครุกรอกข้อมูล) ครุฑ์มี การกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครุฑ์ปรึกษาที่ แสดงให้เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม		✓	
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของนักวิจัย ครุฑ์ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัย ฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัย ฯ

1. แก้ไขชื่อเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในชุมชนบ้านวังแสง”
2. ปรับคำตามการวิจัยให้มีเพียงข้อเดียว แต่ต้องให้ครอบคลุมเนื้อหาของโจทย์วิจัย
3. สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญมากที่สุดคือความสัมพันธ์ของคนกับสิ่งแวดล้อม ให้เลือก สิ่งแวดล้อมที่เด่นๆ ในชุมชนของช่วงเวลาต่างๆ เรื่องที่มีผลต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน ได้ใช้ประโยชน์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างไร

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียน บ้านบ่อใหญ่

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการ ย้อนรอยรำวงสรวงถวายศาลพ่อปู่

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้เป็นรูปธรรมชัดเจน เท่าที่ควร เหมาะสมແล້ວ	อธิบายได้แต่ยังไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อย่างทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้งในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย)		✓	
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ		✓	
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน		✓	
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์ หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย		✓	

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการตามระดับ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสมແລ້ວ	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุง
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ ผลงานมาอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของ ครูที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดใน กระบวนการเรียนรู้		✓	
9. ในส่วนของครูที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครูกรอกข้อมูล) ครูมี การกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครูที่ปรึกษาที่ แสดงให้ เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม		✓	
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของ นักวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัยฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัยฯ

ปรับชื่อเรื่อง “ข้อเสนอของทีมประสานงานโครงการยุววิจัยฯ”

ข้อเสนอแนะ 1. ให้กล่าวถึงประวัติศาสตร์พ่อปู่ และความสำคัญของการเปลี่ยนแปลง ในช่วง
เวลาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับการฟื้นฟูในช่วง

1. ขั้นตอนและวิธีการฟื้นฟูในช่วง

2. คติความเชื่อหรือความคิดเห็นที่คนในท้องถิ่นมีต่อการฟื้นฟูในช่วง

3 ระบบเศรษฐกิจครอบครัว เครือญาติจาก การใช้ประโยชน์หรือความสัมพันธ์ระหว่างการฟื้น
ฟูในช่วง

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โรงเรียน โคงล่ำม

หลังจากที่ยุววิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ตามแบบข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ 1 แล้วนำเสนอให้กับทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ตามระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการฯ จะดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัยฯ ดังนี้

โครงการอ้อยแก้จน

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอข้อเสนอโครงการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เขียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสมແລ້ວ	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พอดี	ไม่ได้อธิบาย ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
1. หัวเรื่องที่อย่างทำเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามมีความเหมาะสม (พิจารณาโดยรวมทั้งในแง่ความน่าสนใจ ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการดำเนินการวิจัย)		✓	
2. กลุ่มยุววิจัยที่เสนอสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	✓		
3. ผู้วิจัยมีการทบทวนความรู้หรือข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงมาสู่หัวเรื่องที่ต้องการทำ		✓	
4. การเขียนวัตถุประสงค์และคำนวณวิจัยได้อย่างชัดเจน		✓	
5. แนวทาง/วิธีการที่จะไปสืบค้นข้อมูลสอดคล้องกับโจทย์หรือประเด็นปัญหาวิจัย มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน มีวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำวิจัย	✓		

เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม	การนำเสนอด้วยการตามระดับ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง และความชัดเจนในการนำเสนอ		
	เจียนอธิบายได้ เป็นรูปธรรม ชัดเจน เหมาะสมแล้ว	อธิบายได้ แต่ยัง ไม่ชัดเจน เท่าที่ควร พ้อใจ	ไม่ได้อธิบาย /ไม่ชัดเจน ต้อง ปรับปรุง
6. ผู้วิจัยเขียนระบุผลที่คาดหวังจากการทำโครงการนี้มาได้ชัดเจน	✓		
7. ผู้วิจัยมีการระบุแนวทางนำเสนอรายงานและการเผยแพร่ผลงานอย่างชัดเจนและน่าสนใจ	✓		
8. ในส่วนบทบาทของครุที่ปรึกษา ผู้วิจัยระบุถึงบทบาทของครุที่ปรึกษาในโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม สะท้อน การเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้	✓		
9. ในส่วนของครุที่ปรึกษา (ส่วนที่ให้ครุกรอกข้อมูล) ครุมี การกำหนดประเด็น โจทย์วิจัยของครุที่ปรึกษาที่ แสดงให้เห็นถึงการค้นหาวิธีการจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม	✓		
10. ข้อเสนอโครงการมีรายละเอียดประวัติหรือข้อมูลของนักวิจัย ครุที่ปรึกษา ผู้ประสานงานและรายละเอียดอื่นๆ ครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการ ยุววิจัย ฯ 1	✓		

ความคิดเห็นของทีมประสานงานโครงการยุววิจัย ฯ

ปรับชื่อเรื่องเป็น “ชาวไร่ อ้อยชุมชน โภคลาภ” ข้อเสนอแนะ ให้เน้นความสำคัญของความเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับชาวไร่ อ้อย ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ อุปกรณ์ เครื่องมือ ขั้นตอนการปลูกอ้อย และการจำหน่ายผลผลิต แปรรูปผลผลิตอ้อย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำอาชีพเสริมปลูกอ้อย และระบบเศรษฐกิจของชาวไร่ อ้อย มีวิถีชีวิตแตกต่างจากชาวนาหรือไม่ การใช้ประโยชน์จากการปลูกอ้อยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างท้องถิ่นอื่นๆ วิธีใดบ้าง มีแนวทางการปรับปรุงการปลูกอ้อยอย่างไร ให้เกิดประโยชน์ต่อคนในชุมชน

ภาคผนวก ฉ

สรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2552

สรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาโจทย์วิจัยและประเด็นค่าตามการวิจัย

โครงการ ยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม

ณ ห้องวิ�ณุสุขวันนันท์ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วันที่ 29 กรกฎาคม 2552

เปิดประชุมเวลา 09.00 น.

ดร.ประสารสุข ฤทธิเดช หัวหน้าโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม

กล่าวรายงานความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของโครงการต่อ ผศ.ดร.ประดิษฐ์ เอกทัศน์ ประธานในพิธี

ผศ.ดร.ประดิษฐ์ เอกทัศน์ ประธานในพิธี

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่มีเทคโนโลยีมีอิทธิพลในปัจจุบัน ทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีผลไปสู่ระบบเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งระบบการศึกษา ทำให้เยาวชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วขึ้น ระบบเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันเป็นระบบเศรษฐกิจที่อาศัยความร่วมมือ ประชาชนนิยมบริโภคในส่วนที่เป็นมิติของวัตถุ ส่วนที่ขาดหายไปคือชีวิตความเป็นอยู่แบบดั้งเดิมที่ยึดหลักความพอเพียง การอาศัยอยู่ร่วมกันในชุมชนด้วยสังคมที่มีความเอื้อเฟื้อเพื่อแผ่ การขาดจิตวิญญาณการรู้สึกต้นเอง ทำให้เราไม่เห็นคุณค่าในตัวของตัวเองส่งผลต่อวิถีการดำเนินชีวิต โจทย์ที่สำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนคือ มีพื้นที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน การสร้างครอบครัวที่อบอุ่น สร้างโรงเรียนที่ดีและมีคุณภาพให้กับเด็ก และอีกมิติหนึ่งคือ มิติทางประวัติศาสตร์ การหาแนวทางในการทำให้เด็กได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์เพิ่มมากขึ้น และวิธีการที่จะทำให้เด็กเห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์ รักห่วงแห่งชุมชน สังคม รวมทั้งประเทคโนโลยี ดังนั้น ได้มีการดำเนินโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นขึ้น โดยการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและสถาบันรามจิตติ ลือเป็นมิติที่ดีและมีคุณค่าต่อสังคม โดยโครงการนี้สามารถที่จะทำให้เด็กได้แลกเปลี่ยนแนวคิด เกิดกระบวนการ

เรียนรู้ในเรื่องของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่หรือชุมชนใกล้เคียง เกิดกระบวนการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาทักษะด้านการคิด หรือกระบวนการวิจัยได้

ดร.ประสารสุข ฤทธิเดช

แนะนำบุคลากรที่เป็นผู้ประสานงานในโครงการ จังหวัดมหาสารคาม

- ผศ.ดร.สมศักดิ์ คำศรี
- ดร.วรารณ อุบลเดช
- อ.วิรัตน์ ปักการะนา

และเจ้าหน้าที่ประสานงานวิจัย นายวัฒนากร ฉลาดบล

ดร.อมรวิชช์ นัครทรรพ หัวหน้าโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระดับประเทศ

การดำเนินโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ทางสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบันรวมจิตติให้การสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณนี้ ในภาพรวมทั้งหมดของประเทศไทย มีโครงการวิจัยประมาณ 1,000 โครงการ มีครุที่ปรึกษาโครงการและนักเรียนที่ร่วมโครงการประมาณ 5,000 คน ประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและโครงการยุววิจัย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นการดำเนินการโดยเยาวชน ทำให้เยาวชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น

กระบวนการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นกระบวนการที่ทำให้นักเรียน/เด็กและเยาวชน เกิดการสงสัยและการตั้งคำถามต่างๆ ซึ่งเป็นลักษณะของผู้ที่มีภาวะการณ์เป็นผู้นำ โครงการวิจัย ยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจะสามารถทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในเรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้นในอดีต ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ได้

หลักสำคัญในการดำเนินโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีหลักคิดที่สำคัญ คือ

- วิถีชีวิต
- ความสำคัญ
- การเปลี่ยนแปลง
- การสรุปบทเรียน

การเจริญในเรื่องต่างๆในสังคมทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ถ้าตั้งหลักให้ดี หรือวางแผน เรื่องราวต่างๆให้ดีก็จะสามารถทำให้ความเปลี่ยนแปลงในมิติทางสังคมมาเปลี่ยนแปลงหรือทำให้ การดำเนินชีวิตเปลี่ยนไปได้

กระบวนการทำวิจัยในจังหวัดลำปาง และสามจังหวัดชายแดนใต้ เช่นการเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่างๆ ก่อนที่ความเริ่มจะเข้ามาแทนที่วัฒนธรรมแบบดั้งเดิมมากขึ้นนั้น ควรจะมีการดูแลรักษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นให้มีความคงอยู่ในท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและการเรียนรู้ การดึงคุณค่าในวิถีวัฒนธรรมต่างๆ การมีความสำนึกร่วมกันของคนในชุมชน ทำให้ท้องถิ่นเห็นคุณค่าทางอัตลักษณ์ของชุมชน ทำให้เกิดความรักความหวงเหงาในวัฒนธรรมท้องถิ่น กิจกรรมกลุ่มการตั้งชื่อเรื่อง การตั้งคำตาม

โดย ดร.จุพารณ์ มาสตียวงศ์ คุณเกินศักดิ์ ศรีสวาย และคุณสรรษัย หนองครุด จากสถาบันรามจิตติ ได้แบ่งกลุ่มนักเรียนแต่ละ โรงเรียนระดมความคิดตั้งชื่อเรื่องในส่วนที่ตนเองสนใจ และการตั้งคำตามในการทำวิจัย และให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ ดังนี้

1. โรงเรียนสารคามพิทยาคม

ชื่อเรื่อง ขอนร้อยเบญจรงค์ด้านความสร้างสรรค์ทางศิลปะ

คำตามการวิจัย

1. ผู้สร้างสรรค์ศิลปะเป็นใคร

2. ศิลปะมีผลต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร

2. โรงเรียนพดุงนารี

ชื่อเรื่อง ขอนร้อยโปงลาง

คำตามการวิจัย

1. โปงลางคืออะไร/เกี่ยวข้องกับวิชีชีวิตอย่างไร

2. ทำไมต้องมีนางรำ

3. ทำไมต้องมีการไหว้ครูก่อนการแสดง

4. ความเป็นเอกลักษณ์ทางคนตี (ต้านาน โปงลาง)

3. โรงเรียนนาดูนประชาสรรค์

ชื่อเรื่อง บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่ อ.นาดูน

คำตามการวิจัย

1. ความเชื่อของชุมชน

2. ทำไมชาวบ้านเชื่อว่าเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์

3. น้ำศักดิ์สิทธิ์เกิดจากอะไร

4. โรงเรียนโคงล่ำ

ชื่อเรื่อง อ้อยแก้จน

คำถ้ามการวิจัย

1. ทำไมต้องใส่ปุ่ย
2. ทำไมอ้อยถึงหวาน
3. ไครเป็นผู้คิดครริริมปลูกอ้อย

5. โรงเรียน บรรบือ (3 หัวข้อ)

ชื่อเรื่อง ของคิดที่เป็นหน้าเป็นตาของอำเภอบรรบือ

คำถ้ามการวิจัย

1. ทำไมมันแก้วที่บรรบือถึงอร่อยกว่าที่อื่น
2. ไครเป็นคนเอามันแกวมาปลูก
3. มันแกวมาจากไหน

ชื่อเรื่อง เกลือบรรบือ

คำถ้ามการวิจัย

1. ทำไมบรรบือจึงมีเกลือ
2. เกลือหายไปไหน
3. ทำไมชาวบรรบือต้องหยุดทำนาเกลือ

ชื่อเรื่อง ภูโภมาศ

คำถ้ามการวิจัย

1. ไครเป็นผู้สร้างภูโภมาศ
2. ทำไมถึงเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของภูโภมาศ
3. ทำไมต้องประเพณีเลี้ยงภูโภมาศ

6. โรงเรียนบ้านเม่นใหญ่

ชื่อเรื่อง กระติบข้าวสูกระติกน้ำแข็ง

คำถ้ามการวิจัย

1. ทำไมต้องเอาข้าวใส่กระติกแทนกระติบข้าว

2. ทำไม้จึงต้องใช้ไม้ไฟในการทำกระดิบข้าว
 3. กระดิบข้าวกับกระติกน้ำแข็ง ข้าวมีรสแตกต่างกันอย่างไร
7. โรงเรียนนาท่า

ชื่อเรื่อง นาท่าเมืองยักษ์

คำถามการวิจัย

 1. ทำไมเปลี่ยนชื่อจาก นาท่าเมืองยักษ์มาเป็นนาท่าเลยๆ
 2. นาท่าเคยมียักษ์จริงหรือไม่
 3. ใครเป็นผู้เปลี่ยนชื่อจานภูนาท่า
8. โรงเรียนเขว่าใหญ่วิทยาสรรค์

ชื่อเรื่อง วิธีชีวิตของคนทอผ้าไหม

คำถามการวิจัย

 1. ใครเป็นผู้คิดค้นการทอผ้าไหม
 2. ทำไมเราต้องเอาเส้นไหมมาทำเป็นผ้าไหม เราเอาอย่างอื่นมาทอแทนเส้นไหมได้หรือไม่
 3. ทำไมเราถึงต้องเอาตัวไหมเลี้ยงใส่กระดิง
9. โรงเรียนบ้านคงน้อย

ชื่อเรื่อง พิธีกรรมบุญเลี้ยงบ้าน

คำถามการวิจัย

 1. ทำไมหมู่บ้านจึงมีกระจำ
 2. กระจำคืออะไร
 3. กระจำมีหน้าที่อะไร
10. โรงเรียนแกedula

ชื่อเรื่อง การอนุรักษ์กบ

คำถามการวิจัย

 1. ทำไมจึงต้องอนุรักษ์กบ
 2. ทำไมจึงต้องมีการแห่กบ
 3. ทำไมไม่มีการอนุรักษ์สัตว์ชนิดอื่น
11. โรงเรียน บ้านหนองโนอีดำเนิน

ចំណាំរឿង គណប៉ោតា

ការវិភាគ

1. ទាំងអ្នកដែលមានការងារប៉ុណ្ណោះ
2. ទាំងអ្នកដែលមានការងារប៉ុណ្ណោះ
3. ទាំងអ្នកដែលមានការងារប៉ុណ្ណោះ

12. វិទ្យាល័យប៉ោនកកេងកងនៃខេត្ត ក្រុងក្រោម

ចំណាំរឿង ការងារប៉ុណ្ណោះ

ការវិភាគ

1. ការងារប៉ុណ្ណោះ
2. រត្តនាក់
3. សិទ្ធិភាព

13. វិទ្យាល័យលោកស្រី

ចំណាំរឿង ការងារប៉ុណ្ណោះ

ការវិភាគ

1. ការងារប៉ុណ្ណោះ
2. ទាំងអ្នកដែលមានការងារប៉ុណ្ណោះ
3. ក្រុងក្រោម

14. វិទ្យាល័យវ៉ាងឆេះ

ចំណាំរឿង ការប្រើប្រាស់ប៉ុណ្ណោះ

ការវិភាគ

1. ប៉ុណ្ណោះ
2. ទាំងអ្នកដែលមានការងារប៉ុណ្ណោះ
3. ការងារប៉ុណ្ណោះ

15. វិទ្យាល័យអាជីវកម្ម

ចំណាំរឿង ការប្រើប្រាស់ប៉ុណ្ណោះ

ការវិភាគ

1. ក្រុងក្រោម

2. ทำไมต้องเรียกว่ากู้

3. ใช้เทคโนโลยีอะไรสร้างกู้ในสมัยนี้

16. โรงเรียนยางวิทยาคม

ชื่อเรื่อง มหาศจรรย์แห่ง天涯海角

คำถานการวิจัย

1. โครงเป็นผู้ค้นพบ天涯海角

2. จาก天涯海角 สู่สีสันใหม่ รู้ได้ยังไงว่าสามารถหาได้

3. อุปกรณ์ในการทดลองค้นหา天涯海角ได้ยังไง

17. โรงเรียนเมืองคำ

ชื่อเรื่อง ธรรมมาศเสาเดียว

คำถานการวิจัย

1. โครงเป็นผู้สร้าง สร้างเพื่ออะไร ทำไมถึงสร้าง

2. การสร้างเพื่ออิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างไรต่อคนในชนชั้น

3. ทำไมต้องสร้างให้มีเสาเดียว

18. โรงเรียนบ่อใหญ่

ชื่อเรื่อง บุญบั้งไฟ

คำถานการวิจัย

1. ทำไมต้องบวงสรวงงานบุญบั้งไฟ

2. ทำไมต้องบวงสรวงหลวงพ่อปู่บั้งไฟ

3. ผู้คนในห้องถินมีความเชื่อยังไงต่อประเพณีบุญบั้งไฟ

19. โรงเรียนบ้านลาด

ชื่อเรื่อง ดอนปู่ตากับชีวิตคนบ้านลาด

คำถานการวิจัย

1. ทำไมต้องการพปูต้า

2. ทำไมต้องมีการแก็บนปู่ต้า

3. ทำไมต้องมีเต่าจำปาประจำดอนปู่ต้า

20. โรงเรียนวัวปีปุ่ม

ชื่อเรื่อง กล่องยาวัวปีปุ่ม

คำถามการวิจัย

1. กล่องยาวัวปีมีความยาอย่างไร

2. ทำไมต้องให้ครูก่อนตีกล่องยา

21. โรงเรียนพยัคฆ์มณฑลพิสัย

ชื่อเรื่อง เจ้าพ่อศรีนครเดา

คำถามการวิจัย

1. ทำไมจึงต้องมีความเชื่อกับเจ้าพ่อศรีนครเดา

2. ถ้าไม่มีเจ้าพ่อศรีนครเดาชีวิตของคนในชนชนจะเป็นอย่างไร

3. ความเชื่อและวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงของคนในชุมเมืองเตาไม่ผลต่อการนับถือเจ้าพ่อเมืองเตาอย่างไรบ้าง

22. โรงเรียน ประชาพัฒนา

ชื่อเรื่อง เกิดอะไรขึ้นกับวิถีชีวิตของชาวนา

คำถามการวิจัย

1. เกิดอะไรขึ้นกับชาวนา

2. ทำไมชาวนาต้องใช้รถไถนา / ทำไมต้องว่าจ้างแรงงานในการทำงาน

3. ทำไมเราต้องทำงาน

23. โรงเรียนมหาชัย

ชื่อเรื่อง กลุ่มทอผ้าของคุณยายอุไร

คำถามการวิจัย

1. ทำไมคุณยายต้องตั้งกลุ่มทอผ้าใหม่

2. ทำไมคุณยายอุไรต้องใช้สีน้ำใหม่ในการทอผ้าใหม่

3. คุณยายอุไรนำผลผลิตที่เป็นผ้าใหม่ไปขายที่ไหน ได้รับชื่อ

24. โรงเรียนโภสุมพิสัย

ชื่อเรื่อง ประวัติโภสุมพิสัย

คำ답นารวิจัย

1. ความเชื่อ บุคลสำคัญในอำเภอโภสุมเป็นอย่างไร
2. ระบบนิเวศ วิถีชีวิตของคนในโภสุมเป็นอย่างไร
3. จะสร้างแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชีวิตของคนโภสุมอย่างไร

กิจกรรมการเก็บข้อมูลจากคำตามที่อยากรู้จากเรื่องที่สนใจ และแนวทางการเก็บข้อมูล

โดย ดร.จุพากรณ์ มาเสถียรวงศ์ คุณเกินศักดิ์ ศรีสวาย และคุณสรรษัย หนองศรุค และ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช

ตัวอย่าง

คำตาม	แหล่งข้อมูลการสัมภาษณ์	แหล่งข้อมูลการสังเกต	อื่นๆ
1. ความหมายไปจากชุมชนหนองผึ้งเมื่อใด	<ul style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ผู้เลี้ยงควาย สัมภาษณ์ผู้ใช้ควายโภนา 	<ul style="list-style-type: none"> สถานที่เลี้ยงควาย เข้าร่วมพิธีกรรมที่จัดทำเกี่ยวกับควาย 	<ul style="list-style-type: none"> สำรวจเอกสารเรื่องความจากห้องสมุด และสืบค้นจากอินเตอร์เน็ต
2. ทำไมควายจึงหายไปจากหมู่บ้านหนองผือ	<ul style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ผู้บริโภคนื้อควาย สัมภาษณ์ผู้ซื้อควาย เกย์ตระกรที่อยู่หมู่บ้านไกลีเคียง 	<ul style="list-style-type: none"> ตลาดการค้าขายควาย 	

หลังจากนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอการเก็บข้อมูลแล้ว อาจารย์ ดร.จุพากรณ์ มาเสถียรวงศ์ และคณะจากสถาบันรามจิตติ ได้ให้ข้อเสนอแนะการเข้าถึงแหล่งข้อมูล ให้ได้ข้อมูลจากตัวบุคคลที่นักเรียนเข้าไปสอบถาม บอกกล่าวว่าเรื่องราว เรื่องเล่าต่างๆแล้ว ถ้าไม่มีภูมิปัญญาท่องถินหรือผู้รู้อยู่ในชุมชน ให้สอบถามภูมิปัญญาท่องถินหรือผู้รู้อยู่ในชุมชนไกลีเคียง และให้คณะนักวิจัยและคุณครูที่ปรึกษาได้สำรวจหัวข้อที่อยากรู้ ด้วยความสนใจของยุววิจัยจริงๆ

กิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดย รศ.ธีระชัย บุญมาธรรม

รศ.ธีระชัย บุญมาธรรม ที่ปรึกษาโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท่องถินจังหวัดมหาสารคาม ได้ให้ข้อเสนอแนะในการทำโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท่องถิน การสืบค้นดำเนินการ ชื่อบ้าน พิธีกรรมต่างๆ ให้ระมัดระวังเรื่องการใช้ข้อมูล ทั้งจากเอกสารและสื่อบุคคล ต้องตรวจสอบให้แน่ใจก่อนที่จะนำเสนอเป็นข้อมูลในเรื่อง ได้อย่างให้ชัด โครงการได้มีกิจกรรมให้ความรู้แก่ทีมยุววิจัยด้านโบราณสถาน ดำเนิน ความเชื่อ ภูมิปัญญาท่องถิน และการประกอบอาชีพจากวิทยากรผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาในโอกาสต่อไป และ ดร.อมรวิชช์ นาครทรรพ ได้ฝากกลอนเพื่อเคล็ดในการตั้งคำถามในการดำเนินโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท่องถิน

เคล็ดการคิดคำถ้ามวยวิจัยประวัติศาสตร์ท่องถิน

จาก อาจารย์ ดร.อมรวิชช์ นครทรรพ

ตั้งคำถ้าตั้งอย่างไรให้มีหลัก คิดให้หนักแต่เรียนง่าย ไร้ปัญหา คิดง่ายๆเป็น mind map

แอบลีลา แตกประเด็นเป็น “ปุจจา” คืนหาไป

“วิธีชีวิต” มีมากหนอรอชวนซึ่ง ทุกสถานที่มีภาระคนตัวที่อาหั้ย ทั้งอาหารเสื่อผ้ายอีกประ ไร ศาสนาความเชื่อทั่วถิน ไทยให้คืนดู

ยังวิถีการผลิตคิดให้มาก ในอาชีพที่หลายหลากหลายอยู่ อีกครอบครัวเครือญาติอาจสืบคุ สืบให้รู้ประเพณี ของดีชุมชน

ยังวิถีแห่งน้ำใจให้ข้อคิด ความเป็นมิตรและการให้ไม่ขัดสน มิตรธรรมชาติมิตรภูตผึ่งใจ อีกติกาของชุมชนน่าค้นน่าสนใจ

“ความสัมพันธ์” นั้นเล่าเร้าใจนัก เห็นประจักษ์ “คนต่อตน” “คนต่อสรรพสิ่ง” ต่อฟ่อแม่ต่อ ญาติมิตรจิตประวิง ดูให้จริงในฝูงชนมีคนสำคัญ

เห็นเครือข่ายในชุมชนคนบ้านไก่ เห็นเครือข่ายการผลิตสะกิดฝัน ยังเครือข่ายสืบญาติ ชาติพันธ์ เห็นสัมพันธ์แน่นแฟ้นแน่นชุมชน

“ความเปลี่ยนแปลง” แรงฤทธิ์สะกิดต่อม สิ่งแวดล้อม ดิน-น้ำ-ป่า พนาสณฑ์ เปลี่ยนไปสิ่น วิถีครอบครัววิถีชุมชน เปลี่ยนเหลือล้นการศึกษาวิชาคนเมือง

เปลี่ยนวิถีของจิตใจให้คุณค่า ความเจริญส่งผลดобра พากิตเพื่อง รู้ “เท่าทัน” รู้ “ก้าวมั่น” เพื่อบ้านเมือง ล้วนเป็นเรื่องยุววิจัยครรภ์รู้อย

กิจกรรมการปิดการประชุม

ดร.ประัสพสุข ฤทธิเดช ได้สรุปการประชุมโดยแจ้งให้ส่งหัวข้อโครงการมายังทีมประสานงานจังหวัดภายในวันที่ 3 สิงหาคม 2552 ตามรูปแบบบุกวิจัย 1 และบุกวิจัย 2 เมื่อทางทีมจังหวัดได้รับโครงการจะมีทีมที่ปรึกษาร่วมพิจารณาโครงการแต่ละโครงการ และจะแจ้งการได้รับทุนสนับสนุนไปยังโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาสามเณร เขต 1, 2 และ 3

กิจกรรมการปิดประชุม

ปิดประชุมเวลา 16.30 น.

เอกสารอ้างอิง

- รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม
- ภาพการประชุม

ภาพกิจกรรม

ดร.ประเสริฐ ฤทธิเดช หัวหน้าโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม กล่าวชี้แจงโครงการต่อประธานในพิธี ในการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาโจทย์วิจัยและ ประเด็นคำานวณการวิจัย

ผศ.ดร.ประดิษฐ์ เอกทัศน์ ประธานในพิธีกล่าวปิดงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

ดร.อมรวิชช์ นาครทรรพ บรรยายแนวทางในการทำวิจัย
โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ผู้เข้าร่วมประชุมรับฟังการบรรยายจากวิทยากร

กิจกรรมกลุ่มโดย ดร.จุฬาภรณ์ มาเสถียรวงศ์ คุณเก็นศักดิ์ ศรีสวาย และคุณสรรษัย หนอง
ตระดทีมสารคดีจากสถาบันรามจิตติ แนะนำเทคโนโลยีการตั้งชื่อเรื่องและการตั้งคำาถามการวิจัย

นักเรียนนำเสนอชื่อเรื่อง และคำถamentริจัยเพื่อรับคำแนะนำจากวิทยากร

นักเรียนรวมกลุ่มเพื่อเสนอคำ ama กาวิจัยในแต่ละ โครงการ

ตัวแทนนักเรียนแต่ละ โรงเรียนนำเสนอโครงการวิจัย

ແພີມລົງທະບຽນ (ນັກເຮືອນ)

ການປະໜົມຊີ່ງປົງປົງບົດການ “ກະບວນກາວວິຊາປະວັດຕາສຕ່າມທັງອື່ນ”

ໂຄງການຍຸວວິຊາປະວັດຕາສຕ່າມທັງອື່ນຈັງຫວັດມາສາຮາຄານ

ວັນທີ 29 ກຣົມງາມ 2552 ເວລາ 8.30 - 16.30 ນ.

ນາຄາຮັດລົມພະເທິງຮີ 72 ພຣະມາ

ລຳດັບ	ຊື່-ສຸກ	ໂຮງຮຽນ	ເມືອງໂກຮັດພັກ	ໜ້າຍເຫດ
1	ກ.ນ. ດິນທຸກົມ ທ່ານທັນ	ນັ້ນເກົ່າໂທງ		
2	ນ.ນ. ນິກ ດັກທີ່	ນັ້ນເກົ່າໂທງ		
3	ນ.ສ. ພິບຕັກຄົນ ຖະກິບ	ພະກິບຕັກຄົນ		
4	ວ.ວ. ດັກສວຍຮັດ ລາວາຄອ	ລາວາຄອ		
5.	ດ.ນ. ຈິກນິນທ່າ ທັກ	ນັ້ນທັນທອງໂນ້ຍື່ດີ		
6	ດາມ. ດອງໂນທັນ ສິນທິນ	ນັ້ນທັນໂນວັດ		
7	ດ.ຍ. ດາວວິໄລ ສັບອັດຕະ	ນັ້ນທັນໂນວັດ		
8	ດ.ກ. ດົມທານ ກະເພດ	ຫັນໂກກ່າວ		
9	ດ.ນ. ທີ່ກັກ ກັກກໍ່ສູງ	ຂ້າວນິດກ່າວ		
10	ດ.ກ. ເກມງູກກົນ ເທິງທ່າງ	ຫັນໂຄກ່າວ		
11	ດ.ກ. ດີກໂລ ດີກໂລ	ນັ້ນໂກກ່າວ		
12.	ດ.ກ. ຄັກທ່າ ຄືກູກົມ	ນັ້ນໂກກ່າວ		
13	ນ.າ ເມື່ອນ ລວມທ່າກະຍົນ	ປະຈາກສົມນາ		
14	ນ.ນ. ແອນໄດ ປັປະກັວ	ປະຈາກສົມນາ		
15	ນ.ນ. ດັກວິລ ດັບນັວ	ພຽງຕັກ		
16	ນ.ນ. ອອນທັນທຸລະ ຂົວຂົວຂົວ	ຍົວວັດວັດ		
17.	ນ.ກ. ຈິ່ນ ພຄງະໂກ	ພຄງະໂກ		
18	ດ.ນ. ດັບທັກ ສູກາຄະນີ	ນິ້ນິ້ນທັກລາດ (ນິ້ນິ້ນ)		
19	ດ.ນ. ດັບທັກ ທິກາຄະນີ	ທິກາຄະນີ (ນິ້ນິ້ນ)		
20	ດ.ນ. ດັບທັກ ພົມກົດ	ຮອບເນັດລາດ (ນິ້ນິ້ນ)		
21	ນ.ນ. ເຈົ້າຈົ້າ ປັດຕົວ	ໜາດສູງທະສົງວັດ		
22	ນ.ສ. ເສາກັກນີ້ ສອນນິຍົງ	ຮອບເນັດລາດ		
23	ນ.ນ. ດັບທັກ ເຊົ່າງຊົ່າກ	ໂກສະວິທຍາວິຊາກ		
24	ນ.ກ. ຄັກທ່າ ດັ່ງນັນຕະ	ໂກສົມວິທາລາວກ		
25.	ນ.ນ. ດັບທັກ ດັ່ງທັດຈະ	ບໍລິຫານ		
26	ນ.ນ. ດັບທັກ ດັ່ງກົງນຸ່າຄາ	ເກາະເປົ້າ		
27.	ນ.ນ. ວິຫາກ ນາງມູອງອູນ	ເກາະເປົ້າ		
28	ດ.ນ. ດັກຕະຫຼິກຕະ ຄູກາແມງ	ໄວ່ນິ້ນິ້ນ		

แฟ้มลงทะเบียน (นักเรียน)

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “กระบวนการวิจัยประวัติศาสตร์ท่องเที่ยน”

โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

วันที่ 29 กรกฎาคม 2552 เวลา 8.30 - 16.30 น.

ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	โรงเรียน	เบอร์โทรศัพท์	หมายเหตุ
19	พัชรินทร์ รุ่งมณฑล	ปูน้ำแข็งบ้านบ่อ		
20	กิตาภิญ ภารกิจกุล	บ้านบ่อบ้านบ่อ		
21	นันดา บุนนาค	บ้านบ่อบ้านบ่อ		
22	คุณยุน พ่วงภรณ์	บ้านบ่อบ้านบ่อ		
23	ธีรกร นลักลัช	สำนักงานเขต		
24	ธัญญา ศรีโคตร	เบบ้านบ่อวิทยาการ		
25	กัลชัยกุล ศรีโคตร	เบบ้านบ่อวิทยาการ		
26	อุรุกวิทย์ ลัจฉุก	บ้านบ่อวิทยาการ		
27	เบตตี้ นิติ	บ้านบ่อวิทยาการ		
28	ศรีลักษณ์ ภานุบิน	บ้านบ่อวิทยาการ		
29	ไตรรดา บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
30	ศรีชนกนิษฐ์ บันลือศักดิ์	บ้านบ่อวิทยาการ		
31	มนดา ทองดี	บ้านบ่อวิทยาการ		
32	อุษ่าภรณ์ ฉะบูรณ์	บ้านบ่อวิทยาการ		
33	มาลิศ แมส	บ้านบ่อวิทยาการ		
34	ลักษณ์ บันดีกาน	บ้านบ่อวิทยาการ		
35	ชนพร ชูรัตน์	บ้านบ่อวิทยาการ		
36	ชนิดา บุญ	บ้านบ่อวิทยาการ		
37	ลิรุ่ง ลักษณ์	บ้านบ่อวิทยาการ		
38	นิษฐ์ บังกุ่ม	บ้านบ่อวิทยาการ		
39	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
40	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
41	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
42	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
43	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
44	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
45	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
46	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
47	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
48	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
49	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
50	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
51	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
52	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
53	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
54	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
55	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		
56	พิมพ์ บุญบัน	บ้านบ่อวิทยาการ		

แฟ้มลงทะเบียน (นักเรียน)

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “กระบวนการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น”

โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

วันที่ 29 กรกฎาคม 2552 เวลา 8.30 - 16.30 น.

ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	โรงเรียน	เบอร์โทรศัพท์	หมายเหตุ
๕๗	น.ส.พิมพ์ชนก ลักษณา	บชร'		
๕๘	น.ส.พิมพ์ชนก ลักษณา	สำนักงานที่จ่ายด้วย บัตรเดบิตบัตรกดเงินสด		
๕๙	พญพนยา รุ่งเรือง	พี.พี.พี.พี.พี.พี.พี.		
๖๐	น.ส. นิตยา ชุติมา	ส.ส.ส.ส.ส.ส.ส.ส.ส.		
๖๑	นายนานัครชต์ อนุรักษ์	"		
๖๒	นางสาวศรีรัตน์ บัวบูรณะ	"		
๖๓	นางสาวศรีรัตน์ บัวบูรณะ	โรงเรียนบ้านป่า		
๖๔	นางสาวศรีรัตน์ บัวบูรณะ	บ.บส.		
๖๕	น.ส.ภานุวรรณ ทวีวนิจลดา	น.ส.ภานุวรรณ		
๖๖	นาย นิตยา หล่อมาเรียง	นาย นิตยา หล่อมาเรียง		
๖๗	นางสาวศรีรัตน์ บัวบูรณะ	น.ส.ศรีรัตน์		
๖๘	น.ส. นิตยา บัวบูรณะ	น.ส. นิตยา		
๖๙	นางสาวศรีรัตน์ บัวบูรณะ	พย.พพ.พ.ส.ส.ส.ส.ส.ส.		
๗๐	น.ส. ศรีรัตน์ บัวบูรณะ	"		
๗๑	น.ส. ศรีรัตน์ บัวบูรณะ	น.ส. ศรีรัตน์		
๗๒	น.ส. นิตยา บัวบูรณะ	"		
๗๓	น.ส. นิตยา บัวบูรณะ	น.ส. นิตยา		
๗๔	น.ส. นิตยา บัวบูรณะ	น.ส. นิตยา		

แฟ้มลงทะเบียน (อาจารย์)
 การประชุมเชิงปฏิบัติการ “กระบวนการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น”
 โครงการบูรณาการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม
 วันที่ 29 กรกฎาคม 2552 ห้อง 150410 เวลา 8.30 - 16.30 น.
 ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์	หมายเหตุ
1	ห้องเรียน	พากนกภานุรัตน์ ศรีสุวรรณ	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	089-8100237.	
2.	วิทยาลัย	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	09942958	
3.	บ้าน	นงน้อย บุญเรือง	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	0833565632	
4	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	085-7525194	
5	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	แอนดี้ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	0800050959	
6	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	0854541303	
7	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	081-8739604	
8	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	081-8726652	
9	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	087-8546885	
10	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	089-5720385	
11	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 0.1	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	081-5178575	
12	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	0821154632	
13	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	089-5733256	
14	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	089-8416827	
15	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	0879634144	
16	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	048-761-654	
17	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	081-0512519	
18	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	081-0494048.	
19.	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	081-0768213	
20	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	0857461100	
21	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	088-291112	
22	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	0872358285	
23	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	0893418113	
24	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	084-9574418	
25	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	0856600587	
26	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	0825505067	
27	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กานต์ บุญรอด	ผู้ช่วยครุภัณฑ์	089-8700523	

แฟ้มลงทะเบียน (อาจารย์)

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “กระบวนการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น”

โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

วันที่ 29 กรกฎาคม 2552 ห้อง 150410 เวลา 8.30 - 16.30 น.

ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์	หมายเหตุ
18	พ.ร.บ.พิบูลย์	นายพิบูลย์ ล่ำซำ	ครู	086 186 8666	
19	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางพิบูลย์ ล่ำซำ	ครู	085 013 1605	
20	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว พิบูลย์	ครู		
21	พ.ร.บ.พิบูลย์				
22	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู	083 349 5588	
23	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู	087 478 9202	
24	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู	081 050 6816	
25	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู	083 940 1858	
26	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู	086-2607231	
27	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู	086-7064421/3	
28	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู	089 5768892	
29	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู	089-8613983	
30	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู		
31	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู		
32	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู		
33	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู		
34	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู		
35	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู		
36	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู		
37	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู		
38	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู		
39	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู	087 232 1293	
40	พ.ร.บ.พิบูลย์	นางสาว ลักษณ์ ล่ำซำ	ครู	089 5949829	

ภาคผนวก ช
การประชุม วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ.2552
การติดตามโครงการระยะ 6 เดือน

การหนุนเสริมโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

ทีมประสานงานจังหวัดร่วมกับทีมสถาบันรามจิตติและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)

จัดกิจกรรมหนุนเสริมคือ

1.1 การจัดประชุมติดตามผลงานโครงการระยะ 6 เดือน

1.2 การนำเสนอคดบtreียนข้อมูลของทีมยุววิจัย

1.3 การจัดประชุมสัมมนาแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นฯ

จากกิจกรรมการจัดประชุมติดตามผลงานโครงการ ระยะ 6 เดือนตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม ถึง 31 ตุลาคม พ.ศ. 2552 มีรายละเอียดดังนี้

1.1 การจัดประชุมติดตามผลงานโครงการระยะ 6 เดือน

สรุปการประชุมติดตามผลการดำเนินงาน

โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

โดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสถาบันรามจิตติ

ณ ห้องประชุม 100 ที่นั่ง ชั้น 2 อาคารกองพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วันที่ 14 พฤษภาคม 2552

เปิดประชุมเวลา 09.00 น.

ดร. ประสารสุข ฤทธิเดช หัวหน้าโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จังหวัด

มหาสารคาม

กล่าวรายงานความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของโครงการต่อ ผศ.ดร.สุรพิน นาราภิรมย์

ผศ.ดร. สุรพิน นาราภิรมย์ กล่าวเปิดการประชุม

การจัดงานครั้งนี้ขึ้นมาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี วันนี้เรามาศึกษา ค้นคว้า ดำเนินการ ตามกิจกรรมทางคณะกรรมการ ได้จัดเตรียมไว้ เพื่อประโยชน์สำหรับตัวเรา เกิดประโยชน์ก็คือ พากเราทำความรู้ไปใช้ ประสบการณ์ที่ได้ครั้งนี้ไปปฏิบัติงาน ไปทำให้เห็นผลอย่างชัดเจน เราจะ ไม่น้อยหน้าใจว่าพื้นที่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง ไม่ได้รับการ

สนับสนุน จังหวัดมหาสารคาม ได้มีกิจกรรมที่ดี พื้นที่ที่ดี ลดพื้นที่อันตราย ซึ่งเป็นโครงการที่ดีในการประชุมครั้งนี้ เรามาสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ดร. ประพสุข ฤทธิเดช หัวหน้าโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นฯ

ชี้แจงเป้าหมายของโครงการ การรายงานกิจกรรมการพัฒนาโครงการในระยะเวลา 6 เดือน เริ่มตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2552 - 31 ตุลาคม 2552 กิจกรรมของเราได้ขับเคลื่อนอะไรบ้าง ในฐานะของทีมประสานหลัก มีผู้ร่วมงานดังนี้ ผศ.ดร. สมศักดิ์ คำศรี ดร. วรรรรณ อุบลเดช อาจารย์วิรัตน์ ปักการะนา ดร. ประพสุข ฤทธิเดช และมีผู้ประสานงานโครงการคือ นายวัฒนากร ฉลาดบุล อาจารย์ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ คือ เครือข่ายของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม อาจารย์ทม เกตุวงศ์ ผศ.ดร.ทวีศิลป์ สืบวัฒนา ครุและนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีความสำคัญ และสืบต่ออนาคตข้างหน้า ให้ได้เข้าร่วมโครงการด้วยกันซึ่งกิจกรรมมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1-3 ทุกคนมาร่วมกันขับเคลื่อน ได้โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย 20 โรงเรียน มีทั้งโรงเรียนประถมขยายโอกาสและโรงเรียนระดับมัธยม ครึ่งแรกเรามี 21 โครงการ ใน 20 โรงเรียน และต่อมาได้รับฟังข้อเสนอแนะความคิดเห็นจากทีมระดับประเทศ ควรจะร่วมกันพนึกกำลังทำการวิจัยให้เห็นพ้องร่วมกับสำนักงานสนับสนุนการวิจัยรามจิตติและโครงการได้พัฒนาระยะที่ 1 ใน 20 โรงเรียนได้โครงการระยะที่ 2 รวม 40 โครงการ ในส่วนที่จะเป็นแผนงานขับเคลื่อน เราได้มีมติร่วมกันว่า เราจะต้องมีปฏิทินในการขับเคลื่อนรวมตัวกัน มีทีมวิจัยช่วยกันให้ความช่วยเหลือกันกับทีมประเทศและเครือข่ายทีมที่ปรึกษาจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ อาจารย์ทม เกตุวงศ์ และ ผศ.ดร. ทวีศิลป์ สืบวัฒนา นอกจากนี้ทีมประสานงานได้ร่วมโครงการการวิจัย เป็นเรื่องของการแสวงหาความรู้ จากทีมจังหวัดยะลาและจังหวัดลำปาง

อาจารย์ ดร.อมรริชช์ ชี้แจงภาพรวมโครงการยุววิจัยฯ

โครงการนี้ทางได้โรงเรียนราชวิถี จะเป็นพิธีสุลาม คือเป็นความเชื่อมมีผู้ทำพิธีใช้มีอแบบโนราณ และเรื่องนกเขา ทำไม่คุณลุงคุณตาเลี้ยงนกเขา แล้วทำไม้ซื้อบ้านได้ มีเรื่องอีกมากมายที่น่าสนใจ เรื่องที่เราเลือกจะต้องเป็นเรื่องที่เราสนใจ อย่างจะศึกษาที่นักว้า และเราต้องมีความสุขกับการวิจัย อยู่ในโลกปัจจุบัน โลกจะเปลี่ยนแปลงไปແคไหน เราเก็บสามารถเรียนรู้อดีตได้มีสิ่งดี ๆ ตั้งเยอะที่เราน่าจะเรียนรู้ ขอให้กำลังใจน้อง ๆ ยุววิจัย ซึ่งกำลังเริ่มโครงการ ช่วงปีด

ท้ายจะให้เราได้ดู หนัง ยุววิจัยท่องถิ่น จากโรงเรียนทำหนังยุววิจัย (อมรวิชช์ นาคاثรรพ.การประชุมติดตามผลการดำเนินงานช่วงวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2552)

ผศ.ดร.ทวีศิลป์ สีบวัฒนา ให้ความรู้วิธีการศึกษาประวัติศาสตร์ท่องถิ่น

วิธีการทางประวัติศาสตร์ ในที่นี่หมายถึงประชญา (แนวคิด) ทางประวัติศาสตร์+ ขั้นตอนในการศึกษาประวัติศาสตร์ประชญา-แนวคิด: ตัวประวัติศาสตร์ที่เขียน เกี่ยนอย่างไร เกี่ยนด้วยแนวคิดแบบใด ซึ่งมี วิวัฒนาการการเขียนจากโลกตะวันตกเป็นแนวทาง: (กรีก-โรมัน-สมัยกลาง-เรอเนส ชองส์-ยุคแห่งความรู้แจ้ง-ยุคโรมันติสม์-โพลิติวิสม์-มาร์กชิสม์- อันเนาลส์(Annales)-ยุคหลัง สมัยใหม่ ขั้นตอนในการศึกษาประวัติศาสตร์: แนวทางในการศึกษาและเขียนงานทางประวัติศาสตร์ การหาเรื่องที่จะศึกษา การทำวรรณกรรมปริทัศน์หรือพรอมแคนความรู้ การรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำกับข้อมูล การตีความและ การเรียนรู้

1. ความหมายของคำว่า ประวัติศาสตร์ และประวัติศาสตร์ท่องถิ่น

1.1 ความหมายและลักษณะประวัติศาสตร์ คำว่า ประวัติศาสตร์ มาจากภาษาอังกฤษว่า History ซึ่งมาจากภาษากรีก ว่า Historia แปลว่า การสืบสาน สอบสวน โดย ผู้ที่ประดิษฐ์คำดังกล่าวคือ Herodotus ซึ่งเป็นบิดาแห่งวิชาประวัติศาสตร์ การเขียนประวัติศาสตร์มีกำหนดมาตั้งแต่ สมัยกรีก และมีพัฒนาการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันในปัจจุบันมีผู้ให้ความหมายคำว่า ประวัติศาสตร์ ต่าง ๆ กัน เช่น รังเก (Leopold von Ranke 1795-1886) ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องที่เกิดขึ้น จริง ๆ ในอดีต คาร์ (E.H.Carr) ประวัติศาสตร์คือ เรื่องราวอันต่อเนื่องของการ โต้ตอบระหว่างนักประวัติศาสตร์กับหลักฐานข้อเท็จจริง และเป็นบทสนทนากล่าวไม่มีที่สิ้นสุด ระหว่างปัจจุบันกับอดีต ในปัจจุบันมีผู้ให้ความหมายคำว่า ประวัติศาสตร์ต่าง ๆ กัน เช่น ในปัจจุบันมีผู้ให้ความหมายคำว่า ประวัติศาสตร์ต่าง ๆ กัน เช่น “ประวัติศาสตร์” ในประเทศไทย เดิม เรื่องราวในอดีต เคยใช้ คำว่า ตำนาน และพงศาวดาร ต่อมาก็ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้ทรงเรียกการศึกษาเรื่องของอดีต ว่าเป็น “ประวัติศาสตร์”ลักษณะสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์:

1.2 ลักษณะสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์

1.2.1 การศึกษาประวัติศาสตร์ คือ การศึกษา อดีต อดีตของประวัติศาสตร์ เป็นอดีตของ

มนุษย์ โดยมุ่งตอบคำถามว่า มนุษย์มีกำหนดมาอย่างไร ทำอะไรไว้บ้าง และเพราอะไรจึงทำ เช่นนี้ อดีตของประวัติศาสตร์เกี่ยวข้องกับอดีตของมนุษย์จำนวนมาก แต่ถ้าเป็นคนจำนวนน้อย ต้องสามารถเป็นตัวแทนของคนจำนวนมาก ได้ เช่น จอมพล สมเด็จ พระบรมราชูปถัมภ์ ลักษณะสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์:

1.2.2 ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องของมิติเวลา ประวัติศาสตร์คือการศึกษาอดีตของสังคมมนุษย์ ในมิติของเวลา

1.2.3 ประวัติศาสตร์ไม่มีจุดมุ่งหมายทางทฤษฎี

1.2.4 การเข้าใจอดีตของสังคมมนุษย์ คือ การศึกษาว่า เหตุใด อย่างไร ดังนั้น ประวัติศาสตร์จึงเป็นเรื่องของ การบรรยาย และอธิบายลักษณะสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์:

1.2.5 ประวัติศาสตร์ใช้หลักฐานชั้นต้น (Primary sources) และหลักฐานชั้นรอง (Secondary sources) ในการศึกษา

สรุป ประวัติศาสตร์ คือการศึกษาเพื่ออธิบาย(เข้าใจ)อดีตของสังคมมนุษย์ในมิติของเวลา

1.3 ความหมาย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น : โดยทั่วไป มักเป็นเรื่องของบุคคลสำคัญ และเรื่อง เกี่ยวกับสถานที่ ที่อยู่นักเมืองหลวงแนวคิดจากประวัติศาสตร์อื่น ๆ - รศ. ฉลอง สุนทรavaณิชย์: ชุมชนหรือสังคมที่อยู่นักเมืองหลวงศูนย์อำนาจทางการเมืองของรัฐ-รศ. ดร. ชิตา สาระยา: กระบวนการ การศึกษาประวัติศาสตร์สังคมที่เน้นคน...

เป็นประวัติศาสตร์จากภายใน

1.4 แนวทางการคิดของศาสตราจารย์(พิเศษ)ศรีศักร วัลลิโภดม)

ประวัติศาสตร์ควรตั้งต้นให้ความสำคัญกับท้องถิ่นด้วย ความหมายของคำว่า ท้องถิ่น (local) ท้องถิ่น เป็นคำที่มีความหมายกว้าง และมักเข้าใจไม่ตรงกัน แต่อาจสรุปได้ตามข้อเสนอ ของรองศาสตราจารย์ศรีศักร วัลลิโภดม ที่ว่า ท้องถิ่นเป็นบริเวณที่มีผู้คน อาจเป็นคนกลุ่มเดียวกัน หรือหลายกลุ่ม หรือหลายกลุ่มชาติพันธุ์ มาตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ร่วมกัน โดยใช้พื้นที่ในการทำมาหากินร่วมกัน โดยใช้พื้นที่ในการทำมาหากินร่วมกัน เช่นที่ที่เป็นไร่ นา ส่วนที่ที่เป็นที่สาธารณูปโภค เช่นป่าเขา หนองน้ำ ท้องทุ่ง ชุมชนในท้องถิ่นนั้นต่างได้ใช้และเกิดสำนึกร่วมกัน (ศรีศักร วัลลิโภดม ทัศนะนอกรีต สังคม-วัฒนธรรมในวิถีการอนุรักษ์ 2543: 39-37)

ประวัติศาสตร์ชาติ-ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

2.1 บทบาทของประวัติศาสตร์ชาติ: มี บทบาทต่อสังคมไทยมาเป็นเวลานานและดูจะเป็นแนวคิดหลักที่กำหนดสังคมไทยไว้ งานเขียนเรื่องท้องถิ่นต่างๆ ได้รับอิทธิพลจากประวัติศาสตร์ชาติ ในรูปแบบต่างๆ กันและหลายครั้ง เรื่องของท้องถิ่นต้องการมีที่ยืนในประวัติศาสตร์ชาติด้วย(มองจากภายนอกมายังภายใน)

2.2 การเริ่มนึ่งบทบาทของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น:

หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 มีงานเขียนใหม่ๆ เกิดขึ้นเริ่มนึกการจัดสัมมนาเกี่ยวกับท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยศรีวิริโณ มหาสารคาม ในปี พ.ศ. 2519 และ 2521 หลังจากนี้มาหลายสถาบันในภาคอีสานได้เริ่มจัดสัมมนากันอย่างจริงจังและเริ่มลดลงในช่วงทศวรรษ 2530

11.00-12.00 น. รับประทานอาหาร

13.00.14.30 อาจารย์ทุน เกตุวงศ์ บรรยาย

ลักษณะของ “ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น”

;เห็น “คน” คนจำนวนมากคนมีความสัมพันธ์กับบริบท (ธรรมชาติ สิ่งหนึ่งอื่น) คนปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลง

- มี “นิติเวลา” : ช่วงเวลาของความเปลี่ยนแปลง

- หลักฐานชั้นต้น มากกว่า หลักฐานชั้นรอง

- อธิบาย (อย่างไร ทำไม) มากกว่า บรรยายเกิดพลัง (สำนึกร่วมกัน ฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน พัฒนาประวัติศาสตร์เป็นเรื่องของ “คน” ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวต่างๆ

- โครงสร้าง (ระบุให้ชัด)

- เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับอะไร อย่างไร

- เมื่อเกิดความเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงเวลา

- สาเหตุและปัจจัยของความเปลี่ยนแปลง

- ความสัมพันธ์ของคนกับเรื่องนั้นๆ เป็นอย่างไร

- คน ปรับตัวอย่างไร (ความคิด ความเชื่อ พฤติกรรม) ทำไมถึงเลือกวิธีการปรับตัวอย่างนั้น

- สิ่งที่เกิดขึ้นส่งผลต่อผู้คนอย่างไร การแทรกกรอบ กำหนดประเด็นค้นหาประเด็น (หัวข้อ)

จากความรู้และข้อมูลพื้นฐาน เพื่อกำหนดวิธีการศึกษา(สามารถเพิ่มเติมหรือตัดตอนได้ตลอดเวลา ระหว่างการศึกษา) ด้านรูปธรรม (สิ่งที่สัมผัสได้) เช่น รูปร่าง ลักษณะ วัตถุคุณ ที่มา วิธีการทำ

วิธีการใช้ วิธีการเก็บรักษา เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆด้านน้ำธรรม (สิ่งที่สัมผัสไม่ได้) เช่น ความคิด ทัศนคติ คติความเชื่อ ด้านน นิทาน เรื่องเล่า รวมทั้ง ประเพณี พิธีกรรม ด้านสังคม (เกี่ยวข้องกัน ตั้งแต่สองคนขึ้นไป) เช่น เศรษฐกิจ (การซื้อขาย แลกเปลี่ยน ทดแทน การจัดสรรผลประโยชน์) ระบบครอบครัว ระบบเครือญาติ บรรทัดฐานทางสังคม ระบบศาสนา (ทวีศิลป์ สีบัววัฒนธรรม เกตุวงศา.การประชุมติดตามโครงการช่วง 6 เดือน วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2552)

กิจกรรมภาคบ่าย

เวลา 14.30-17.30 น. แบ่งกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้การวิเคราะห์ข้อมูลของทีมบุญวิจัยฯ ซึ่งมี กลุ่มจาก 20 โรงเรียน

1. ด้านนและสถานที่สำคัญ

1.1 ย้อนรอยพระพุทธบาทจำลองบ้านกุดเคน

1.2 โสกนกเต็น

1.3 วัดกำพสุวิธีชีวิตชุมชน

1.4 พระแพงนาคูน

1.5 บ่อน้ำศักดิ์แห่งนาคูน

1.6 ประเพณีสรงน้ำพระยืนกันทร์วิชัย

1.7 ประวัติศาสตร์ชุมชนหนองเขื่อนช้าง

1.8 โนนเมืองกำขอนแก่น

2. ความเชื่อพิธีกรรม สถานที่ศักดิ์สิทธิ์

2.1 ดอนปู่ตาชุมชนหนองโน

2.2 ดอนปู่ตาบ้านลาด

2.3 พิธีบูชาพระพุทธชูปองค์ศักดิ์สิทธิ์

2.4 บุญเลี้ยงบ้าน

2.5 เจ้าพ่อศรีนกรเตา

2.6 เจ้าปู่บุญจันทร์

2.7 ย้อนรอยพระพุทธบาทจำลอง

3. อาชีพ

- 3.1 วิถีชีวิตชาวหนองอิหมัน
- 3.2 เครื่องปั้นดินเผาเม็กคำ
- 3.3 ความหมายไปไหน
- 3.4 กะหลាบลีเงินล้าน
- 3.5 มันแกวเงินล้าน
- 3.6 เสือกกรรมบ้านแพง
- 3.7 แคร์ไม้ไผ่เศรษฐกิจ
- 3.8 แป้งเส้นยาวย
- 3.9 ไข่ไก่ไข่ชีวิตบ้านเหล่ายาวย
- 3.10 ย้อนรอยกระดิบข้าวสู่กระติกน้ำแข็ง

4. ดนตรีศิลปะการแสดง

- 4.1 ย้อนรอยดนตรีโปงลางผดุงnarī
- 4.2 ฟ้อนเกี่ยวข้าวกรรมมอง
- 4.3 สรภัญญา
- 4.4 ย้อนรอยรำถวายบวงสรวงศาลเจ้าปู่บ่อใหญ่

5. ครุภูมิปัญญาท้องถิ่น

- 5.1 หมอยาพื้นบ้าน
- 5.2 ปราษฎ์ชาวบ้านด้านหัตกรรมทอผ้าไหม
- 5.3 หมออสุตรพื้นบ้าน

6. ทรัพยากรธรรมชาติ

- 6.1 สมุนไพรใบย่านาง
- 6.2 สมุนไพรโกลด์ตัวบ้านเม่นใหญ่
- 6.3 หอยเชอร์รี่
- 6.4 อ่างเก็บน้ำวังแสงกับวิถีชีวิตบ้านวังแสง
- 6.5 อ่างเก็บน้ำแก่งเลิง詹กับวิถีชีวิตชาวเม่นใหญ่
- 6.6 ย้อนรอยนาเกลือบ人民币

6.7 หัวข้อกับการชุมชนบ้านกุดแคน

นักเรียนเข้าร่วมกับกลุ่มจากที่กล่าวมาแล้วนำเสนอวิธีการเก็บข้อมูล อุปสรรคปัญหา ชี้งอุปสรรค คือ

1. การตั้งคำถามต้องปรับแก้ ผู้สูงอายุพึงประโภคยาวๆ ไม่เข้าใจ
2. ขาดอุปกรณ์การเก็บข้อมูล เช่น กล้อง เทปบันทึก
3. ผู้ให้ข้อมูลมีภาระงานมากนัดหมายเวลาไม่สะดวก

วิธีแก้ไขปัญหา

1. วางแผนการทำงานร่วมกับครูที่ปรึกษา ผู้ให้ข้อมูลปรับเวลาให้นัดหมายแน่นอนและเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้พร้อม
2. ใช้เวลาที่ชาวบ้านร่วมกับผู้ให้ข้อมูลสนทนากับทีมyuวิจัยและครูที่ปรึกษา
อาจารย์อุพารณ์ ให้ข้อมูลแนะนำให้เพิ่มการทำแผนที่ชุมชนในอดีตและปัจจุบัน
อาจารย์ประสะสุข นัดหมายการติดตามงานรายงานฉบับสมบูรณ์และให้มีนิติเวลาให้ชัดเจนพร้อม
ให้ข้อมูลและกำลังใจในการทำงาน

- นัดหมายการร่วมมือกันทำงานในเครือข่าย โรงเรียนไก่เดียง ประชุมร่วมกันเมื่อ
- กลุ่มเมือง โรงเรียนพดุงนารี โรงเรียนนาขัย โรงเรียนชุมชนบ้านลาด โรงเรียนโโคกก่อพิทยาคม
โรงเรียนสารคามพิทยาคม
- กลุ่มทุ่งกุลาชายขอบเมือง โรงเรียนเมืองค้ำ โรงเรียนพยัคฆ์ภูมิพิสัย โรงเรียนนาดูนประชาสรรค์
- กลุ่มขยายโอกาส เม่นไห碌 โโคกล่ำ หนองโนอีด้า บ่อใหญ่ คงน้อย ประชาพัฒนา วังแสง เหล่า
ยา
- กลุ่มลำนำชี โกกหนองผือ เขว่าไร่ ชื่นชม

เวลา 17.30 ปิดการประชุมเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

(อ้างอิง ทะเบียนลงทะเบียนผู้เข้าร่วมประชุม กำหนดการประชุม ภาพประกอบ ข่าวท้องถิ่น
ผู้บันทึกการประชุม นายวัฒนากร ฉลาดบล)

ภาพกิจกรรม

การรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การนำเสนอคดบพเรียนข้อมูลของทีมยุววิจัย

วันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2552 ณ ห้องประชุม 100 ที่นั่ง อาคารพัฒนาบกศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ประสพสุข กล่าวชี้แจงกิจกรรมโครงการ

เนื่องจากการดำเนินงานในช่วง 6 เดือนจากกิจกรรมการจัดประชุมเสนอกระบวนการฯ ได้
โรงเรียนเครือข่ายเข้าร่วมโครงการ ในระยะที่ 1 ได้โครงการ 21 โครงการ และ วันที่ 14 พฤษภาคม
พ.ศ. 2552 ได้รับการอนุมัติการจัดประชุมมีทีมประเทศสถาบันรามจิตติ โดยอาจารย์อมรรุษช์
นครบรรพ อาจารย์จุพารณ์ มาเสถียรวงศ์ ร่วมกับทีมสารคดี คุณเกินศักดิ์ ศรีสวาย และคณะมาให้
ข้อมูลเสนอแนะนำซึ่งได้ร่วมกับทีมผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอาจารย์ท่าน เกตุวงศ์ และ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ดร.ทวีศิลป์ สีบัวตนะ ได้ให้แนวคิดความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อให้ทีมยุววิจัยและ
ครูที่ปรึกษา ทีมประสานงาน จังหวัดเข้าใจวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์มากยิ่งขึ้น จึงจัดกิจกรรม
อนุมัติการจัดประชุมของโครงการจัดประชุมนำเสนอคดบพเรียน ข้อมูลของทีมยุววิจัยให้
เป็นกรณีตัวอย่าง 8 เรื่องจาก 20 โรงเรียนมาเข้าร่วมประชุม และทีมประเทศจากสถาบันรามจิตติ วี
อาจารย์จุพารณ์ มาเสถียรวงศ์ คุณเกินศักดิ์ ศรีสวาย มาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะร่วมกับ¹
ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีอาจารย์ท่าน เกตุวงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวีศิลป์
สีบัวตนะ ให้ข้อเสนอแนะการรายงานข้อมูลที่นำเสนอ รายละเอียดประกอบด้วย

1. ทีมยุววิจัยโรงเรียนโภคลั่ม

- โภคนกเต็น - ชาวไร่อ้อยชุมชนโภคลั่ม

2. ทีมยุววิจัยโรงเรียนเม็กคำ

- เครื่องปั้นดินเผา - สารภัญญา

3. ทีมยุววิจัยโรงเรียนชุมชนบ้านลาด

- อัศจรรย์ดอนปู่ตาบ้านลาด

4. ทีมยุววิจัยโรงเรียนกอหนองพือ

- ความหายไปไหน - วิถีชีวิตรหมอสูตร

5. ทีมยุววิจัยโรงเรียนเขว่าไร่ศึกษา

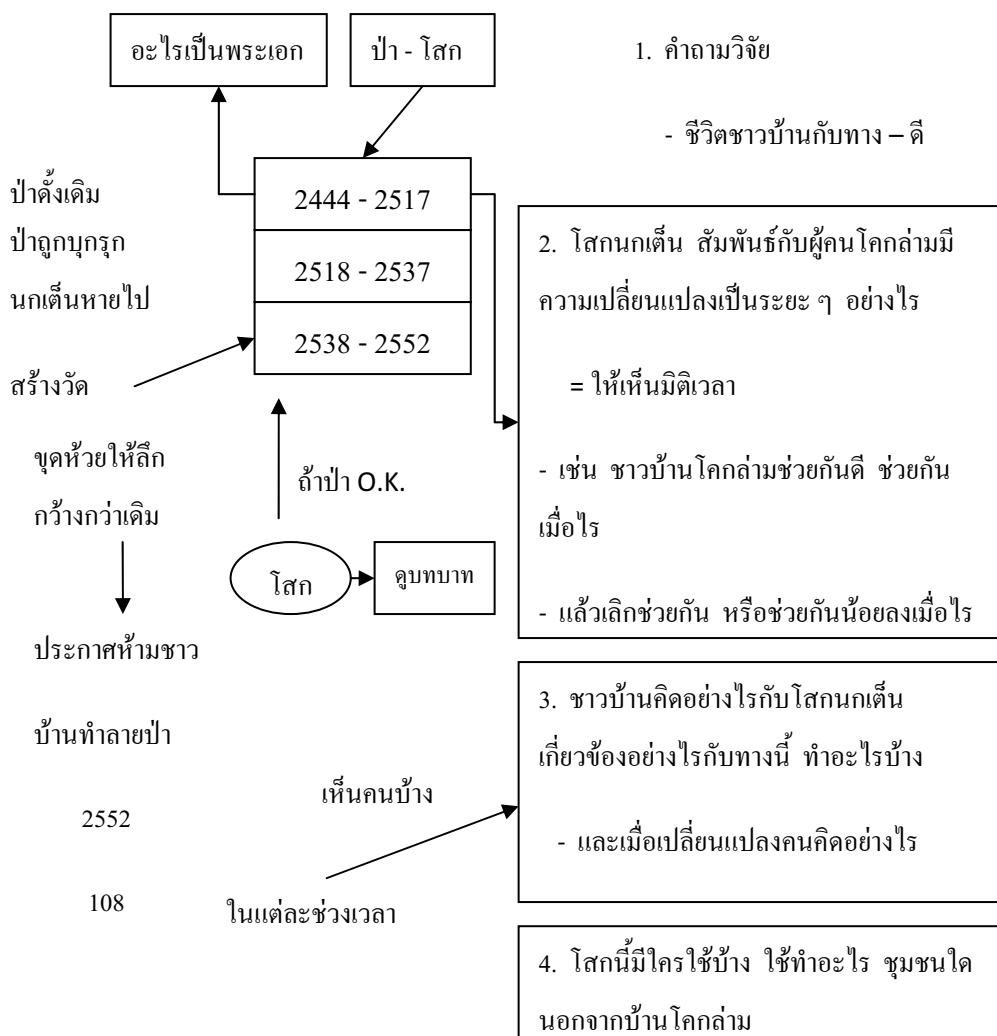
- เสื้อกกมรดกบ้านแพง

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีศิลป์ สืบวัฒนา

ชุมชนโภกลام

ໂສກນກເຕັ້ນ

- ป้าช้าบรนีอ มีสัตว์ เป็นป้าหาอาหาร ดังภาพประกอบ

- ## 1. คำจำกัดความการวิจัยดี-ขอให้ต่ออุตสาหกรรมนั้น

- ## 2. โสกนกเต็น : เก็บไปซื้อ

ຄ້າເງື່ອນໄປເສົາ ແກ່ງຍຄ 3 ຍຄໄດ້ (ດູກ່ງຍຄໄດ້)

ກວດອະນອງນໍາ

ถ้าเป็นหนอนน้ำดูยังไม่ตอบคำถาม

ชาวไร่อ้อย ชุมชนโภกคั่ม

1. พยายามจะบอกบ้านโภกคั่ม มีชีวิตแบบชาวนา → 1. ไม่เห็นมีมิติเวลา
2. - การที่นำอ้อยมาปลูก แสดงว่า ชาวบ้านโภกคั่มไม่ได้อยู่คนเดียว → 2. ไม่เห็นชีวิตคน
 - คนที่นำอ้อยมาไว้ได้อย่างไร เกี่ยวข้องกับหมู่บ้านอื่น ๆ อย่างไร 3. ยังไม่เห็นความเห็น
 - หมู่บ้านใดบ้าง = เห็นภาพท้องถิ่น
3. ถ้าเน้นการได - การปลูกมาก จะเป็นเกษตร

- ในอดีต ใช้พันธุ์ไดปลูก
- ปลูกอย่างไร → มีพิธีกรรมอะไร
- เกี่ยวข้องกับชุมชนอื่น ๆ อย่างไร
- ทำไมอ้อยจึงเจริญที่บ้านโภกคั่ม
- อุปกรณ์เก็บเกี่ยวอ้อยในอดีตเป็นอย่างไร
- มีความแตกต่างเป็นช่วง ๆ อย่างไร
- เดิมปลูกอ้อยอะไร ไว้ใช้, แลกเปลี่ยน, วิเคราะห์ ; รร.บ้านกอกหนองผือ
- บ้านสองค่อนมีความมาก
- บ้านหนองผือ ไม่มีความเหลือ

1. ขออุสวาททางภูมิศาสตร์ที่ละเอียด
2. ชุมชนอยู่ติดริมน้ำชี ? จริงหรือ หรืออยู่ไกล ๆ
3. ต้องการคำอธิบายมากกว่านี้
- การซื้อขาย
 เอกสารสิทธิ์
4. - คนมีหลักกลุ่ม อยพมจาก 6 ที่
- เมื่อมาอยู่ที่นี่สัมพันธ์กับคนอื่น ๆ (หมู่บ้านอื่น ๆ) อย่างไร
5. เหตุผลการแบ่งยุคดูยังไม่ชัดเจน

ทำไม ?
 พท. เช่นนี้เกี่ยวข้อง
 กับความอ่อนไหว ?

2 ช่วง ยุคแรก (2472 – 2529) : ยุค 2 (2530 – 2552)

- คงไม่ใช่เริ่ม 2530 เพราะไม่เชื่อว่าความเปลี่ยนแปลงจะเกิด 2530

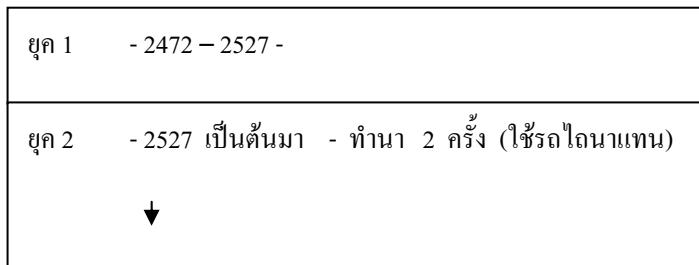
ความเปลี่ยนแปลง น่าจะ เกิดหลัง 2500 เล็กน้อยแล้ว

- ที่บอก ความหมายไป วิถีชีวิชุมชนเปลี่ยนแปลง

คำถาม : คนเปลี่ยนวิถีชีวิตใช่ไหม ? ความเชิงหมายไป ?

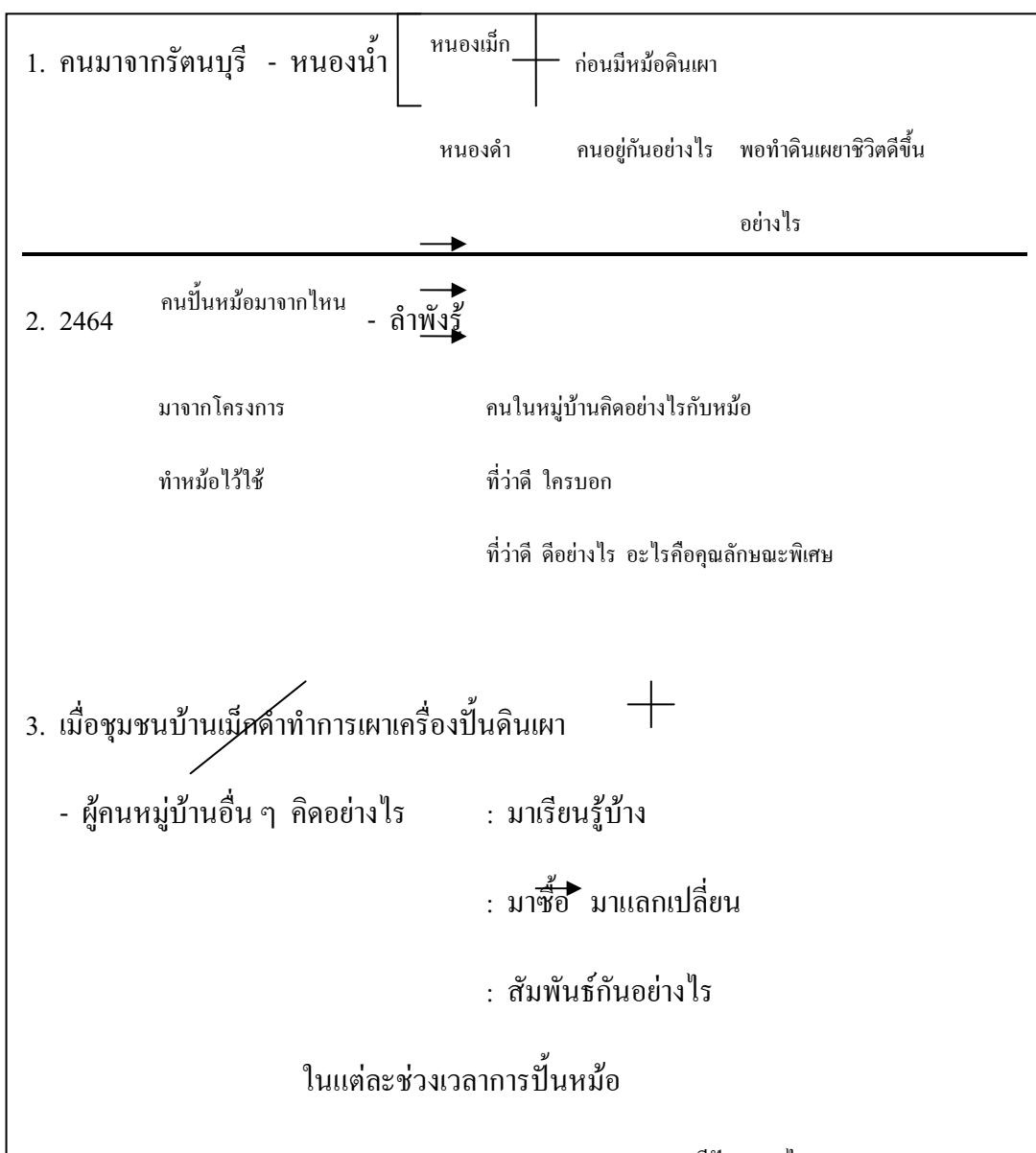
6. เรื่อง ความหมายไป ต้องทำให้น่าสนใจ

- ประเพณีเกี่ยวกับความหมายไปไหนด้วยหรือไม่
 - นิยาย ; นิทาน เรื่องเล่า

7. ยังขาดคำอธนัย

เครื่องปั้นดินเผาเม็กด้า

ร้องสารภัญญา

มีความเปลี่ยนแปลง

ในเนื้อหา → ในทำนอง — คนร้อง

- ไม่เห็นความเปลี่ยนแปลงในมิติเวลาของการร้องสารภัญญา

- การร้องสารภัญญาเกี่ยวข้องกับผู้คนอย่างไร

การแข่งขัน
ของหน้าบ้าน

ทำไม่การร้อง
สารภัญญาจึงมีอยู่

- จะรักษาภัยไว้หรือไม่ จะทำอย่างไร

ผู้คนคิดอย่างไร
- บ้านเมืองดี

มีเครือข่ายกับการบัง

เรียนรู้จากโครง

ปัจจัยบ้านค่าด

อุบາຍให้คนดูแลที่สาธารณะ+อยู่ร่วมกันของผู้คน

- ทำไม่บูตางิ้งสำคัญ
- ทำไม่จึงศึกษาเรื่องนี้ จะตอบคำถามอะไร

บ้านลาด - ดอนปูต้า

1. เหตุผล	:	2393 - 2495	- จบลงปีนี้ คนใช้อายุ่งไร เกี่ยวข้องอย่างไร
การแบ่งมิติเวลา	:	2496 - 2510	- ร.ร.มาตัดต้นไม้ลง ศาลาบังเป็นต้นไม้ หนึ่งได้เลขว่า
ชั้งไม่มีชัดเจน	:	2530 - ปัจจุบัน	- ศาลาปูต้าได้ใช้การพัฒนาให้ดีขึ้น ความร่วมมือชุมชน

ลดลง

2. ผู้ปูต้า → เกี่ยวข้องกับคนจะชุมชนบ้านลาดอย่างไรในแต่ละช่วงเวลา

ชาวบ้านบ่นจะไรในแต่ละช่วงเวลา

ชาวบ้านใช้อะไรในการบ่นในแต่ละช่วงเวลา

3. สถานะปูต้าเป็นอย่างไร

คนนับถือมากที่สุด / ลดลง : ทำไม่

เลือกกรรมดกบ้านแพง

1. พบเมื่อชีวิตเปลี่ยนทางสังคม เปลี่ยนกี่ช่วง เปลี่ยนอย่างไร ทำไม่จึงเปลี่ยน
2. เริ่มทอเลือเมื่อไร นำความคิดมาจากที่ใด เพราะเหตุใด จึงทอเลือมาก - ทำไม่คนบ้านแพงจึงเลือกทอเลือ - นอกจากมีทาง
 - วิธีการ
 - ความคิดคน
 - วัสดุ
3. การทอเลือมีความเปลี่ยนแปลงเป็นระยะ 1 หรือไม่ อย่างไร
 - ลาย
 - แรงงาน
4. ผู้คนคิดและเกี่ยวข้องอย่างไรกับเลือ - จากทอใช้ - ทอขาย อย่างไร
5. สรุปขาดมิติเวลา = ไม่เห็นความเปลี่ยนแปลง
6. ทำไม่บ้านอื่นจึงไม่ทอเลือเป็นล้ำเป็นสัน - สัมพันธ์กับบ้านอื่นอย่างไร ของผู้เมืองไม่ดีเท่า
 - กอกที่นี่ดีกว่า ? ทำไม่บ้านอื่นจึงไม่พัฒนา
 - ทำไม่เข้าไม่ไปฝึกหัด
7. การทอเลือนำความคิดแบบใหม่มาจากการ

8. มีประเพณี เรื่องเล่าอะไรบ้าง ?
9. จากต่างคนต่างทอ → มาเป็นการรวมกลุ่ม → นำไปสู่ความร่วมมือกันหรือไม่
1. อะไรที่เป็นลักษณะเด่นของบ้านแพง
- เสื้อกก
 - ความรัก ความร่วมมือของชุมชน
11. ขาดคำอธิบายว่าเมื่อไร เช่น หน้า 7
12. ในหน้า 12 ยกเว้นลายหนึ่งนำให้ล นอกนั้น ลาย สี บัวใน เป็นคนคิดเอง ลายเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึงอะไร = เป็นภูมิปัญญา
13. ขออีก ชาวบ้านที่ขายเลือประสนความสำเร็จ
- โครง – ระบุตัวอย่างให้ชัดเจน
- เมื่อคนหนุ่ม – สาวไปขายของ
- คนแก่ อุญกันอย่างไร + ความสัมพันธ์ของครอบครัวมีปัญหาหรือไม่
- ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ทม เกตุวงศ์**
1. เครื่องปั้นดินเผาบ้านเม็กดា
- บ้านเม็กดា อ.พยัคฆ์ภูมิพิสัย (ภูมิปัญญา วิถีชีวิต) บ้านเม็กดា (ประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐาน สภาพวิถีชีวิตในอดีตและกรีนถิง “เครื่องปั้นดินเผา” เล็กน้อย)
- ยุค 1 ก่อนปี 2464 ชีวิตของชาวบ้านที่เกี่ยวข้องกับเครื่องปั้นดินเผา
 - ยุค 2 2464 ช่างปั้นหม้อจากโกราชเข้ามา พังชู มีคุณภาพ ชีวิตช่างปั้นหม้อ และชีวิตชาวบ้าน
 - ยุค 3 เกิดความเปลี่ยนแปลงสำคัญ ๆ อะไรอีก (อธิบายความเปลี่ยนแปลง ปัจจุบัน อนาคต)
- คุณิติความสัมพันธ์ระหว่าง “คน” กับ เครื่องปั้นดินเผา 3 ประเด็น คือ คนกับธรรมชาติ คนกับสิ่งหนึ่งอื่นธรรมชาติ และคนกับคน
 - อธิบายความเปลี่ยนแปลงในแต่ละประเด็น ในแต่ละช่วงเวลาและผู้คนปรับตัวอย่างไร
 - เมื่อระบุ “คน” ให้ระบุชัด ๆ เลขว่า “โครง ชื่ออะไร หรืออ้างอิงจากโครง”

- เมื่อเขียนจบต้อง “ตอบคำถามการวิจัย” และได้ข้อสรุปว่า เครื่องปั้นดินเผาบ้านเมือง คำนับเป็นอย่างนี้เอง

ด้านรูปธรรม (สิ่งที่สัมผัสได้) เช่น รูปร่าง ลักษณะ วัตถุดิน ที่มา วิธีการทำ วิธีการใช้ วิธีการเก็บรักษา เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ

ด้านนามธรรม (สิ่งที่สัมผัสไม่ได้) เช่น ความคิด คติ ความเชื่อ ตำนาน นิทาน เรื่องเล่า รวมทั้ง ประเพณี พิธีกรรม

ด้านสังคม (เกี่ยวข้องกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป) เช่น เศรษฐกิจ การจัดสรรแบ่งปัน ผลประโยชน์ ระบบครอบครัว ระบบเครือญาติ บรรทัดฐานทางสังคม ระบบศาสนา ระบบ การศึกษา ฯลฯ

2. สรกัญญา

บ้านเมือง (ภูมิปัญญา วิถีชีวิต)

- ยุค 1
- ยุค 2
- ยุค 3
- ยุค 4
- ยุค 5 ปัจจุบัน

สืบสานสรกัญญาท้องถิ่นบ้านหนองแวง บ้านหนองแวง (ภูมิปัญญา วิถีชีวิต)

- ยุค 1 เสพจัน (ฉลองโนบสต์) สังสอน กล่อมลูก
 - ยุค 2 2503 แข่งขันในหมู่บ้านไก่เคียง นกกระจาบ มัทวี
 - ยุค 3 2513 แข่งขันระดับอำเภอ เนื้อร้องเปลี่ยนเข้ากับยุคสมัยใหม่เพิ่ม (King Queen ป้องกันโรค)

- ปัจจุบัน อนาคต ชนชั้นยุววิจัยเพื่อนรุกษ์
- ปรับเปลี่ยนหน้าที่จากศาสนา สู่สังคม

3. ความหมายไทย

บ้านกอกหนองผือ (ภูมิปัญญา วิถีชีวิต)

- ยุค 1 80 ปีที่ผ่านมา

- ยุค 2 2527 ทำนาปีละ 2 ครั้ง
- ยุค 3
- ยุคปัจจุบัน และอนาคต
- ตั้งชื่อยุคใหม่น่าสนใจ

4. หมอดสูตร

บ้านกอกหนองพื้อ (ภูมิปัญญา วิถีชีวิต)

กว่าจะเป็นหมอดสูตร

- ยุค 1 หมอดสูตร
- ยุค 2
- ยุค 3
- ยุคปัจจุบัน และอนาคต

ศึกษาประวัติชีวิต หมอดสูตร และความคิดเห็นของผู้คนที่เกี่ยวข้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละยุค

5. ตอนปีต้าบ้านลาด

บ้านลาดพัฒนา (ต้านทาน ความเชื่อ)

ประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐาน และความสัมพันธ์กับผู้ปู่ตา

- ยุค 1 (2393 – 2495) ชีวิตคน
- ยุค 2 (2496 – 2510) ร.ร.บ้านลาดพัฒนา
- ยุค 3 (2530 – ปัจจุบัน)
- อนาคต

วิถีชีวิตที่มีการปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่อง

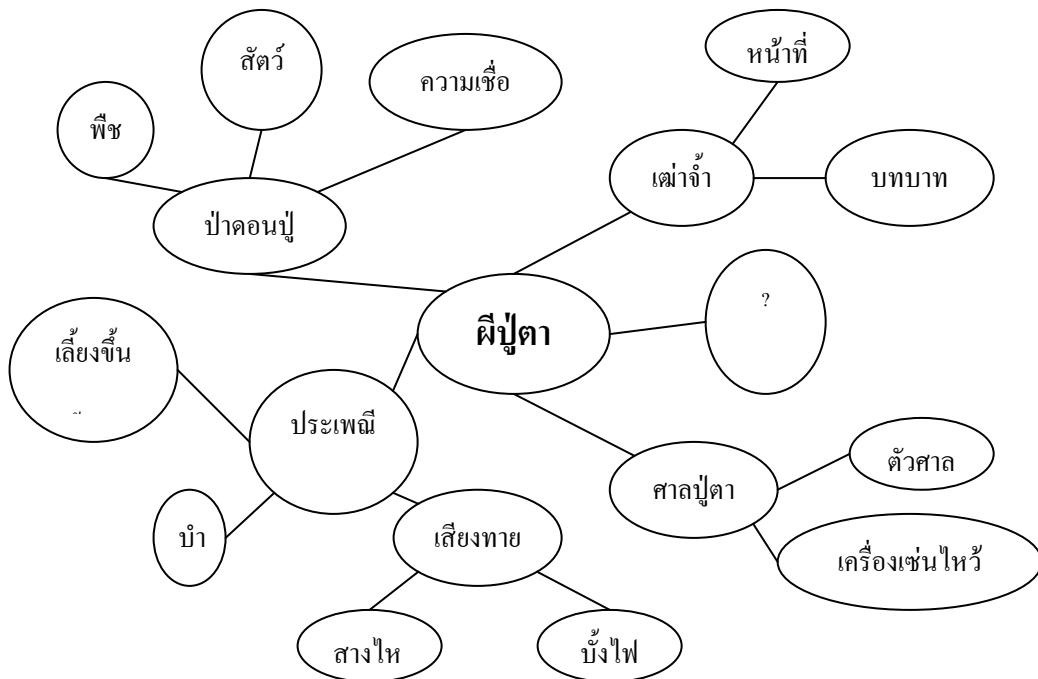
- เริ่มต้นจากการแตกกรอบกำหนดประเด็น
- ศึกษาแต่ละประเด็น โดยเน้น “คน” เช่น ชาวบ้านลาดໄປเกี่ยวข้องกับผู้ปู่ตาอย่างไร

บ้าง ตัวอย่าง

การบ้ำ (บ้ำอุดมสมบูรณ์ บ้ำทหาร บ้ำໄປทำงานกรุงเทพฯ) บ้ำໄປทำงานเมืองนอก
บ้ำสอนเรียนต่อ สอบทำงาน บ้ำสามีฝรั่ง)

บ้านแพ่ - ดูความเปลี่ยนแปลงในแต่ละประเด็น แล้วจึงแบ่งยุค โดยพิจารณาจากความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ ๆ

- เน้น การอธิบาย (ทำไม อย่างไร โดยเฉพาะการปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลง)

6. เสื้อถุงบ้านแพง

เขวาไรร์ศึกษา (ภูมิปัญญา วิธีชีวิต)

ประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐาน และความลับพันธ์กับเสื้อถุง

- ยุค 1 บึงบ้านแพง ต้นพื้อ ใช้ในชีวิต และเปลี่ยน
- ยุค 2 จากพื้อสู่กอก พระ (ชื่อ) นำเข้ามา เปลี่ยนเทคนิค (ซอยเป็นเส้น ย้อมสีมี)

ชื่อเสียง

- ยุค 3 OTOP ปรับปรุงพัฒนา อุตสาหกรรมในครัวเรือน แสดงสินค้าเร่ขาย
- อนาคต
- แต่ละยุคเน้น “การอธิบาย” การปรับตัวของผู้คนตามความเปลี่ยนแปลง

แตกกรอบกำหนดประเด็น

อาจารย์ประสพสุข ฤทธิเดช สรุปโครงการในภาพรวม

สรุปชุดโครงการประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม 20 โรงเรียน 40 โครงการ
จากประเด็นหัวข้อเรื่องดังนี้

1. ชุดตำนาน และสถานที่สำคัญ

1.1 ย้อนรอยพระพุทธบาทจำลองบ้านกุดแคน

1.2 โสกนกเตี๊น

1.3 ถ้ำวัวมาศบربือ

1.4 พระแพงนาคุณ

1.5 บ่อน้ำสักดีสิทธิ์

1.6 สืบสานตำนานพระยืนกันทริชัย

1.7 ประวัติศาสตร์ชุมชนหนองเขื่อนช้าง

1.8 โนนเมืองเก่าขอนแก่น

2. ความเชื่อ พิธีกรรม 7 เรื่อง

2.1 ดอนปู่ตาชาวบ้านหนองโน

2.2 อัศจรรย์ดอนปู่ตาบ้านลาด

2.3 บุญเบิกบ้าน

2.4 บุญเลี้ยงบ้าน

2.5 เจ้าพ่อศรีนครเตา

2.6 เจ้าปู่บุญจันทร์

2.7 พิธีบวงสรวงพระพุทธรูปสักดีสิทธิ์

3. อาชีพสำคัญ 11 เรื่อง

3.1 วิถีชีวิตรากฐานหนองอิหมัน

3.2 เครื่องปั้นดินเผาเมืองคำ

3.3 ความหมายไปไห่น

3.4 กะหลាปเลี่ยนล้าน

3.5 นันแกวเงินล้าน

3.6 เสื่อกมรดกบ้านแพง

- 3.7 แคร์ไม่ไฝ่
- 3.8 เครื่อชุดตระกร้ามหัศจรรย์
- 3.9 แป้งเส้นยาวย้ำปูนมหาสารคาม
- 3.10 ไข่ไก่ไข่ชีวิตบ้านเหล่ายาวยา
- 3.11 ข้อนรอยกระติบข้าวยาสู่กระติกน้ำแข็ง
4. ดนตรี ศิลปะ การแสดง 4 เรื่อง
- 4.1 ข้อนรอยโปงลางประยุกต์พดุงนารี
- 4.2 ฟ้อนเกี่ยวข้าว กรรมของชาวนา
- 4.3 ข้อนรอยรำถายบวงสรวงศาลเจ้าปู่บ่อใหญ่
- 4.4 สรภัญญ์บ้านเม็กคำ
5. ครูปราชญ์ท่องถิ่น 3 เรื่อง
- 5.1 หมอยาพื้นบ้าน
- 5.2 ปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรมหอผ้าไหม
- 5.3 วิถีชีวิต หมอดสูตรพื้นบ้าน
6. ทรัพยากรธรรมชาติ
- 6.1 สมุนไพรใบย่านาง
- 6.2 สมุนไพรไกลตัวบ้านบ่อใหญ่
- 6.3 หอยเชอร์รี่
- 6.4 อ่างเก็บน้ำวังแสง
- 6.5 ชุมชนบ้านกุดแคนคำหวยคำพุ
- 6.6 โโคกป่าเห็ดผ้า
- 6.7 ข้อนรอนานาเกลือบราบบีอ
- 1.2.3 การขยายผลต่อยอดโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท่องถิ่นฯ
- อาจารย์สุธีรา เรืองสุวรรณ และอาจารย์บุญเลิศ ประโต ชี้แจงการขยายผลงานต่อยอดโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท่องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม
- นโยบายของรัฐบาลได้ทำโครงการไทยเข้มแข็งเสริมสร้างการเรียนรู้ในโรงเรียนของจังหวัดมหาสารคามในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1-3 คัดเลือกโรงเรียนแคนนำให้เป็นศูนย์กลาง

การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้รับงบสนับสนุน ร.ร. ละ 120,000 บาท ซึ่งการคัดเลือกครั้งนี้ โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเป็นแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไปอบรมที่สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา คือ อาจารย์สุธีรา เรืองสุวรรณ ครูที่ปรึกษาโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโรงเรียนhexwa ไร์ศึกษาและได้รับงบสนับสนุนจากงบประมาณโครงการไทยเข้มแข็ง 120,000 บาท และอาจารย์บุญเลิศ ประโภต ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 กล่าวถึงการอบรมครูสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดมหาสารคามร่วมกับโรงเรียนแกนนำของเขตพื้นที่ทั้ง 3 เขต ของจังหวัดมหาสารคามคัดเลือกโรงเรียนบริบูรณ์ เป็นศูนย์กลางในเขต 2 โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร เป็นศูนย์กลางในเขต 1 และโรงเรียนhexwa ไร์ศึกษาเป็นศูนย์กลางในเขต 3 จะดำเนินการในปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2553 แล้วให้ทีมประสานงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคามเป็นทีมร่วมทำงานขับเคลื่อนการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในโรงเรียนให้เป็นรูปธรรมชัดเจนร่วมกัน ซึ่งโรงเรียนแกนนำในแต่ละเขต เป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

1.2.4 อาจารย์บุญเลิศ มหาสารคาม ให้ข้อเสนอแนะ

- ให้มีแผนที่ชุมชนทั้งในอดีตและแผนที่ชุมชนในปัจจุบัน
- ยึดมัติเวลา
- ศึกษาให้ดี 3 คำ กว้าง ยาว ลึก เอาไว้ในการเขียนรายงานสิ่งที่ต้องการนำเสนอในรายงานวิจัยเล่มสมบูรณ์

1.2.5 ปิดการประชุม เวลา 17.00 น.

ส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ โรงเรียนบริบูรณ์แสดงผลงาน

- ฟ้อนมันแกวเงินล้าน
- หมอดำกลอนข้อนร้อยนาเกลือ
- ให้มันแกว 20 โรงเรียน

(เอกสารอ้างอิง ภาพประกอบ วันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2553 และรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมประชุมการนำเสนอความก้าวหน้าด้านการเรียนโครงการ

ทีมข่าววิจัยนำเสนอผลงาน

บรรยายการรับฟัง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศิลป์ สีบวัฒน์ ให้คำแนะนำแก่ทีมยุววิจัยฯ

1.3 การจัดประชุมสัมมนา แนวทางพัฒนาการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นา

วันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2553 ณ ห้องประชุมชั่วคราว ห้อง 725 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สืบเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาสัมมนาการศึกษาของนักศึกษา ป.บัณฑิตวิชาชีพครู มีผู้รับผิดชอบการสอน คือ ดร. ประสารสุข ฤทธิเดช เพื่อให้การดำเนินงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีการดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์โครงการ จึงจัดประชุมสัมมนาให้ความรู้กับนักศึกษาซึ่งส่วนหนึ่งเป็นครูในโรงเรียน 20 โรงเรียนที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ จะได้ครุที่ปรึกษาเพิ่มช่วย ทีมยุววิจัยให้ทำงานคล่อง เข้าใจการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชัดเจน ได้จัดประชุมสัมมนาขึ้นในวันที่ 12 มกราคม 2553 ณ ห้องประชุมชั่วคราว ห้อง 725 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 50 คน ซึ่งมีผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม บรรยายและร่วมสัมมนาคือ อาจารย์ทม. เกตุวงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีศิลป์ สีบัวตนะ ร่วมกับ ดร. ประสารสุข ฤทธิเดช ผลการประชุมสัมมนาดังนี้

ผลลัพธ์เชิงปริมาณ

- ใช้งบประมาณคณะครุศาสตร์และนักศึกษา จำนวน 6,705 บาท
- ผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 50 คน
- เผยแพร่เอกสารวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์ 50 ชุด

ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ

- ขยายผล ครุที่ปรึกษาโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดมหาสารคามเพิ่มมากขึ้นในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1-3
- ได้อย่างคุณรู้วิธีการศึกษาประวัติศาสตร์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- สร้างความสัมพันธ์เครือข่ายครุ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในสถานศึกษาร่วมกันของจังหวัดมหาสารคาม
- มีครุแกนนำการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเกิดขึ้นในสถานศึกษาหลายแห่งของจังหวัดมหาสารคาม

ເອກສາຮ້າງອີງ

- ເອກສາຮ້າງແພຍແພວ່າ ຜູດປະກະວັດທີສາສຕ່ວົງທີ່ອັນ
- ຈ່າວທ້ອງຄືນ
- ທະເບີນຜູ້ເຂົ້ານກາຮອບຮມ
- -ໜັງສື່ອຕອບຮັນເປັນວິທາກຮ

ภาคผนวก ช

โครงการประชุมสัมมนาข่ายผลโครงการยุววิจัยฯ

โครงการประชุมและสัมมนา

ชื่อ แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้รับผิดชอบ คณะนักศึกษา ป.บัณฑิตวิชาชีพครู หมู่เรียนที่ 1 รุ่น 4 เมษายน 252

ระยะเวลาดำเนินงาน 12 มกราคม 2553

วัตถุประสงค์

- นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์ปฏิบัติการจัดการเกี่ยวกับการประชุมและสัมมนา
- นักศึกษาได่องค์ความรู้ในเรื่องการพัฒนาการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- เป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนในรายวิชาสัมมนาทางการศึกษา
- ได้สารสนเทศการขยายผลการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเข้าสู่สถานศึกษา

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

- นักศึกษาได้เข้าประชุมสัมมนาจำนวน 41 คน
- องค์ความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร้อยละ 80

ด้านคุณภาพ

- นักศึกษาจัดการเรื่องการสัมมนาในสถานศึกษาหรือในองค์กรนอกราชวิทยาลัยได้
- นักศึกษานำความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้

กิจกรรม/ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการ

กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
<ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาเข้ารับการสัมมนา - อาหารและเครื่องดื่ม - เชิญวิทยากร - เตรียมสถานที่ 	12 ม.ค.53/1 วัน	นักศึกษา ป.บัณฑิตวิชาชีพครู

งบประมาณ

ที่	รายการ	ตอนแทน	ใช้สอย	วัสดุ	ครุภัณฑ์	รวม
1	เอกสารและอุปกรณ์			205		
2	วิทยากร	100				
3	ค่าอาหารและเครื่องดื่ม		5500			
รวม		1000	5500	205		6705

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- นักศึกษามารถวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- นักศึกษามารถจัดการสัมมนาได้ด้วยตัวเอง

กำหนดการสัมมนา

เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ”

วันที่ 12 มกราคม พ.ศ.2553 ณ ห้องประชุม ชั้นแก้ว ห้อง 725 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ/ผู้ที่เกี่ยวข้อง
08.00 – 08.30 น.	ลงทะเบียน	นักศึกษา ป.บัณฑิตวิชาชีพครุ
08.30 – 09.30 น.	- พิธีเปิด - บรรยายพิเศษโดย พศ.สุรవาท ทองบุ คณบดี คณบดีคณครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม	พศ.สุรవาท ทองบุ คณบดีคณครุ ศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม (ประธานในพิธี) ตั้งเห็นนักศึกษา ป.บัณฑิตวิชาชีพครุ หมู่เรียนที่ 1 / 4 เมษายน 2552 ผู้กล่าว รายงาน
09.30 – 10.30 น.	ความสำคัญของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	พศ.ดร.ทวีศิลป์ สืบวัฒนา
10.30 – 10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
10.45 – 12.00 น.	การบรรยายเรื่องการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	พศ.ดร.ทวีศิลป์ สืบวัฒนา ¹ อาจารย์ทม เกตุวงศ์
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 – 14.45 น.	ประสบการณ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ดร.วุฒิ วิศรุตเวศ ² อ.สุธีรา เรืองสุวรรณ
14.45 – 15.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
15.00 -16.00 น.	การขยายผลการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจังหวัดนนทบุรี สมุนไพร และ จังหวัดมหาสารคาม	ดร.วุฒิ วิศรุตเวศ ² อ.สุธีรา เรืองสุวรรณ
16.00 -16.30 น.	พิธีปิด	ดร.ประสารสุข ฤทธิเดช

โครงการ “ยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม”

ด้วยมหा�วิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้รับการสนับสนุนจาก สกอ. ให้จัดทำโครงการ “ยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม” โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนของจังหวัดมหาสารคามทั่วจังหวัด ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสร้างความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนความสัมพันธ์ของคนในชุมชน และการเปลี่ยนแปลงชุมชนในท้องถิ่นของตนเองที่จะสืบทอดผ่านการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ให้กับวัยห่วงอกไปยังสถานศึกษา และชุมชนต่าง ๆ ในจังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อร่วมรวมและสังเคราะห์ชุดความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมหาสารคาม เพื่อเผยแพร่เป็นประโยชน์สำหรับสถานบันการศึกษา ส่วนราชการ และบุคคลทั่วไป
4. เพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานบันการศึกษาในแต่ละพื้นที่ให้เป็นกลไกสนับสนุนการวิจัยให้กับเยาวชน และด้านการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

เป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของโครงการ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมขยายโอกาสจำนวน 20 โรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1-3 ตลอดจนองค์กรเอกชนในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อพัฒนาการวิจัยภายใต้ชุดโครงการยุววิจัยมีการประชุม สมมนา อบรม และพัฒนานักวิจัย นำไปสู่การถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในชุดโครงการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษา ใช้กรอบประเด็นการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ

1. กรอบประเด็นการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือการศึกษาเปลี่ยนแปลงของความสัมพันธ์ทางสังคม และวิถีชีวิต โดยมาของผ่านเรื่องราวต่าง ๆ ของท้องถิ่น อาทิ ความเป็นมาของชุมชน ต้านทานท้องถิ่น ตระกูลและเครือญาติ บุคคลสำคัญ สถานที่ ประเพณี ภูมิปัญญา เหตุการณ์สำคัญ ที่มีความสำคัญต่อชุมชน
2. กระบวนการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ และการถอดบทเรียนในการศึกษาวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างเยาวชน ครู ครุภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนนักวิจัย นักวิชาการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการบรรลุตามโครงการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ของโครงการ จึงขอประชาสัมพันธ์มาดัง โรงเรียนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ โดยแต่ละโรงเรียน นำเสนอโครงการวิจัยโรงเรียนละ 1-3 โครงการย่อๆ ทั้งนี้ให้มีทีมวิจัยประกอบด้วยครูที่ปรึกษา 1 คน และนักเรียน 2-5 คน ต่อ 1 โครงการส่งมาที่ โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัด มหาสารคาม คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม 44000 ภายในวันที่ 31 พฤษภาคม

แนวทางการเสนอโครงการวิจัยระดับโรงเรียน

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดทำโครงการเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการทำงานได้โรงเรียนละ ไม่เกิน 15,000 บาท โดยแต่ละโรงเรียนสามารถทำโครงการได้ 1-3 โครงการทีมนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลายเป็นคณะนักวิจัย (ทีมละ 3-5 คน) และมีครูเป็นที่ปรึกษาอย่างน้อย โครงการละ 1 คน

2. โครงการที่เสนอควรกำหนดระยะเวลาในการทำวิจัย 3-6 เดือน

3. ประเด็นการศึกษามีโจทย์ของนักเรียน (ยุววิจัย) ร่วมกับครูที่ปรึกษา

- โจทย์วิจัยสำหรับนักเรียน คือ เรื่องราวประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่โงกงบปั่นห้าปั่นบัน โดยเน้นให้เด็กนักเรียนเป็นคนตั้ง โจทย์วิจัยตามความสนใจของตนเอง กระบวนการทำงานเน้น ประวัติศาสตร์บอร์กเล่า (Oral history) โดยการสัมภาษณ์เรื่องราวจากตัวบุคคลเป็นหลัก

- สำหรับครูที่ปรึกษา คือ วิธีการจัดการเรียนรู้ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในโรงเรียนช่วย โจทย์วิจัยสำหรับนักเรียนที่มีความสนใจ

4. ประกาศรับข้อเสนอโครงการ เพื่อพิจารณาสนับสนุนทุนการวิจัยจะแจ้งผ่านทาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามทุกเขต

5. ระยะเวลาการรับข้อเสนอโครงการ และพิจารณาให้ทุนสนับสนุนโครงการดำเนินการ ในช่วงเดือนที่ 1-2 หลังรับการอนุมัติโครงการ

เกณฑ์พิจารณาให้ทุนสนับสนุนโครงการวิจัยภายในชุดโครงการ

1. หัวข้อเรื่องที่เสนอ มีความน่าสนใจ

2. ความหลากหลายและกระจายของหัวข้อที่เสนอในพื้นที่ระดับจังหวัด

3. ความสามารถของทีมวิจัยและครูที่ปรึกษาที่จะทำวิจัยสำเร็จตามข้อเสนอโครงการ ตัวอย่าง เค้าโครงย่อ โครงการวิจัย ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

1. ชื่อโครงการ

2. ความเป็นมา

3. วัตถุประสงค์
4. เป้าหมายการดำเนินโครงการ
5. ขอบเขตของการศึกษา
6. กรอบประเด็นการวิจัย
7. กลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่เป้าหมาย
8. ระยะเวลาดำเนินการและแผนงาน (3-6เดือน)
9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
10. กระบวนการดำเนินการวิจัย
11. ทีมวิจัย

หมายเหตุ ติดต่อประสานงานที่

1. ผู้ประสานงานโครงการ นายวัฒนากร ฉลาดพล หมายเลขโทรศัพท์ 084-6833096
2. ดร.ประสารสุข ฤทธิเดช ศูนย์เบิงเงงลูกหลวงชาวอีสาน คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทรศัพท์ 081 5745776
3. ผศ.ดร.สมศักดิ์ คำศรี คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทรศัพท์ 089-7148800

ภาคผนวก ณ

การประชุมปิดโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2553

สรุปการประชุมปิดโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
จังหวัดมหาสารคาม

ภายใต้โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกอ.) และสถาบันรามจิตติ

สถาบันรามจิตติ
RAMAJITTI INSTITUTE

การประชุมปิดโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม
ศูนย์บ่มเพาะคนดีเยี่ยม คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ณ ห้องวิจัยคุณนันท์ ชั้น 5 อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2553

หัวข้อการประชุม

1. หัวหน้าโครงการกล่าวรายงานโครงการ โดย ดร.ประสารสุข ฤทธิเดช

การจัดทำโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มุ่งมั่นที่จะสนับสนุนให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดมหาสารคามจำนวน 20 โรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เขต 1-3 เข้าร่วมโครงการ ได้โครงการ 40 โครงการ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจ รู้เท่าทัน และสามารถปรับตัวได้ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ รวมถึงจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างพลังเครือข่ายยุววิจัย และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในวันนี้ทีมยุววิจัยได้นำองค์ความรู้มาเผยแพร่ ทั้งในรูปแบบเอกสาร และนิทรรศการ เพื่อเป็นการสรุปปิดโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

2. ผศ.ดร.สุรవาท ทองบุ คณบดีคณะครุศาสตร์ กล่าวเปิดงาน

ผู้รู้สึกเป็นเกียรติอันดีในการเป็นประธานพิธีเปิดวันนี้ โครงการนี้ผมได้เคยร่วมงานทำการวิจัยในส่วนนี้ ในชื่อชุด โครงการศึกษาวิจัยระดับชุมชน และผมก็มีรายงานการวิจัย คือประวัติศาสตร์บ้านของผมเอง ตำบลที่เหล็ก อำเภอประทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลจากการเผยแพร่การวิจัย ชาวบ้านเพิ่งได้รู้ว่าเขามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างไร ต่อมาทำให้ชาวบ้านเกิดความรักสามัคคีกัน และนี้ก็เป็นตัวอย่างย่างหนึ่งที่เกี่ยวกับชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ ผมได้ติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน ทำให้ทราบว่าเยาวชนได้รู้จักท้องถิ่นของตนมากขึ้น ทำให้เรียนรู้เข้าใจสิ่งที่มีคุณค่าของท้องถิ่น ตัวอย่างโรงเรียนบ้านเม่นใหญ่ที่วิจัยเรื่องสมุนไพร และมีการต่อยอดมาจากการทำวิจัย มีการใช้สมุนไพรเป็นผลิตภัณฑ์ฝ้าฝายยอมสีจากเปลือกไม้ และโรงเรียนสารคาม

พิพากษาได้ศึกษาเรื่อง บนมีจิน เขาได้ศึกษาอย่างถ่องแท้ สามารถตอบโจทย์ที่ผิดพลาดได้ทุกข้อ สิ่งเหล่านี้ที่ทีมยุววิจัยได้ศึกษา และได้เผยแพร่พัฒนาองค์ความรู้ในท้องถิ่น

สรุป ผู้ชื่นชมทุกท่านที่มีส่วนร่วมในโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม ที่เห็นคุณค่าของท้องถิ่นของชาวอีสานและพัฒนาในระดับประเทศต่อไป ขอบคุณ (สกอ.) สถาบันรัฐวิสาหกิจ ดร.อมรรัชช์ นาครทรรพ ที่ให้การสนับสนุนส่งเสริมการวิจัยในครั้งนี้ และทีมงาน Child Watch ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คุณครูที่ปรึกษา ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ช่วยกันอนุรักษ์พัฒนา และต่อยอดในท้องถิ่นให้มีคุณค่า ทีมยุววิจัยต้องมีการขยายเครือข่ายออกไปอีก ซึ่งจะมีวิธีการอย่างไร ที่จะสร้างเครือข่ายใหม่ทีมวิจัยเพิ่มขึ้น คุณค่าภูมิปัญญาในภาคอีสานยังมีอีกมากนัก ให้ศึกษา นอกจาก 40 เรื่องนี้ คงไม่พอ ขอบคุณสื่อมวลชนที่ขยายข่าวสารให้ท้องถิ่นได้ทราบกันอย่างแพร่หลายในนาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ขอบคุณ โครงการนี้ และจะให้การสนับสนุนโครงการต่อไป บัดนี้ ผู้ขอเปิดโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ณ บัดนี้

3. คุณอาภา อนันตภูล ผู้แทนจาก สกอ. ก่อตัวภาพรวมโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

ขอแสดงความยินดี กับทีมยุววิจัยครูที่ปรึกษาที่ได้ช่วยกันทำงานโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม จากหนึ่งในพันโครงการของ สกอ. ผลจากการศึกษาประวัติศาสตร์ทำให้เกิดความสำนึกรักท้องถิ่น ได้พูดคุยกับผู้เฒ่า ผู้แก่ สกอ. ได้ทำการวิจัย 45 จังหวัด จังหวัดมหาสารคามถือว่าโชคดีมากที่ได้ทำการศึกษาเรื่องนี้ สกอ.คาดหวังว่า น้อง ๆ จะได้ความรู้นอกห้องเรียน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้ต่อยอดโครงการโดยการจัดตั้งชมรมในโรงเรียน ครูได้พัฒนาเป็นหลักสูตรการสอน เป็นต้น เราหวังว่า โครงการนี้จะทำให้น้อง ๆ เกิดความรักท้องถิ่น ทำให้เห็นคุณค่าของท้องถิ่น มีงานวิจัยอุตสาหกรรมและหวังว่า โครงการนี้จะดำเนินการต่อไปได้เรื่อง

4. เรื่องเล่าจากความทรงจำของทีมยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

ผู้ดำเนินการสนทนา ดร.ประสารสุข ฤทธิเดช และคุณเกินศักดิ์ ศรีสวาย จากสถาบันรัฐวิสาหกิจ โดยมีคำถามดังนี้

- เรารู้ว่าศึกษาเรื่องอะไร มีความสำคัญกับหมู่บ้านอย่างไร
- เรื่องที่ศึกษามีเสน่ห์อย่างไร

- ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษางานวิจัย
- วิธีการเรียนรู้นักอหังเรียน ทำให้น้อง ๆ เกิดความรู้สึกอย่างไร
- ครุภูมิปัญญาท่องถิ่น รู้สึกอย่างไรที่มีน้อง ๆ ไปสัมภาษณ์
- ครุภูมิปัญญาท่องถิ่นตอบคำถาม และให้คำตอบอย่างไรกับน้อง ๆ

ครุภูมิปัญญา ยາຍສໍາරາຍຸ ເຮືອງ ເສັ້ນຍາວຂນນຈິນ ຮູ້ສຶກສິໄຈທີ່ໄດ້ເພຍແພຣ໌ຂ້ອມູລຄູມີປັນຍາ

ชาวบ้านให้ลูกหลวง ตามเรื่องของໄຮເກີຍກັບບ້າວປຸ່ນตอบໄດ້ໜົມດ ກາຣປົດເວທີເສວນາຂາວບ້າວຮູ້ສຶກຄູມີໃຫ້ລູກหลวงເຂົ້າໄປຄາມຮູ້ສຶກສິໄຈ ທີ່ລູກหลวงສູນໃຈ ອຍາກໃຫ້ລູກหลวงເຮືອງຮູ້ເຮືອງທີ່ຍາຍຮູ້ຈັກ ເມື່ອລູກหลวงເຂົ້າໄປຄາມຮູ້ສຶກສິໄຈ ໄນຮ່າຄາງູຄາມອະໄຮກີຕອນ

ครุภູມີປັນຍາ ຍາຍນຸ່ມມີ ລົດ ເຮືອງທອີ່ພັນບ້າວ ຍາຍໄດ້ໃຫ້ຄວາມຮູ້ເຮືອງກາຣທອີ່ພັນໃຫ້ກັນນັກເຮືອນແລະຜູ້ທີ່ສູນໃຈ ມາໂດຍຕລອດ ດານອະໄຮສາມາຮັດຕອນໄດ້ໜົມດ ແລະດີໃຫ້ລູກหลวงສູນໃຈໃນຄູມປັນຍາຂອງທອງຄົນ ໄດ້ມີລູກหลวงບາງຄນ ໄດ້ໄປສຶກຍາແລະຝຶກທຳກາຣທອີ່ພັນ ພັ້ນໃໝ່ ເປັນກາຣອນຮັກຍໍ່ຄູມີປັນຍາທີ່ຄົນດ້ວຍ

ທີ່ມູວວິຈີຍໂຮງເຮືອນສາຄາມພິທາຄາມ ເຮົາສຶກຍາເຮືອງແປ່ງເສັ້ນຍາວຂນນຈິນ ແລະປະເພີ້ສ່າງນໍາພະຍົບກັນທຣວິຊຍ ສ່ວນເຮືອງຂນນຈິນເຮົາໄດ້ໄປສຶກຍາຂ້ອມູລທີ່ບ້າວຂນນຈິນ ສັນພາຍຜົນກັບຄຸນຍາຍສໍາරາຍຸ ໄກສະ ທຳໃຫ້ການວ່າກາຣທຳຂນນຈິນມີວິຫັນກາຣເປີ່ຍັນໄປຄາມຍຸດສົມມັຍ ຈາກທີ່ໃຊ້ທຳກິນກັນໃນຈານນຸ່ມໃນຄວາເຮືອນ ປັຈຈຸບັນໃຫ້ທຳເປັນຫຼຸກຈົກທີ່ສ້າງຮາຍໄດ້ໃຫ້ກັນຂາວບ້າວຂນນຈິນ ເຄືອນລະປະມາພັນທີ່ມີນິກວ່ານາທຕ່ອຄວາເຮືອນ ປັນຍາທີ່ພົນໃນກາຣທຳການ ຄື່ອໄມ່ເຂົ້າໃຈກະບວນກາຣວິຈີຍພຸດຄຸຍສ່ວ່ອສາກັບຄຸນຍາຍໄມ່ເຂົ້າໃຈກັນ ປັນຍາດ້ານກາຣຕັ້ງຄໍາຕາມ ກາຣເດີນທາງໄປເກັນຂ້ອມູລໄມ່ພົບຜູ້ໃຫ້ສັນພາຍຜົນ ລັງຈາກເລີກເຮືອນທີ່ມູວວິຈີຍເຮົາຈະປະໜຸນງານກັນ ແບ່ງຈານກັນທຳ

ທີ່ມູວວິຈີຍໂຮງເຮືອນມໍາຮ້າຍພິທາຄາර ສຶກຍາເຮືອງປະໜູ້ຂາວບ້າວດ້ານທັດຄຣມທອີ່ພັນເມື່ອ ເປັນເຮືອງທີ່ເຮົາສູນໃຈຈະສຶກຍາໜູ້ບ້າວຫອນເຂື້ອນໜ້າ ເພຣະມີຄວາມນ່າສູນໃຈກວ່າໜູ້ບ້າວອື່ນໆ ເນື່ອມາຈາກ ໜູ້ບ້າວຫອນເຂື້ອນໜ້າມີກາຣຮົມກລຸ່ມທອີ່ພັນ ໜູ້ບ້າວມີເສຣຍຮູ້ຈົກທີ່ດີ ມີປະໜູ້ຂາວບ້າວ ແລະເຮົາສູນໃຈກະບວນກາຣທຳພັນໃໝ່ ປະວັດຄວາມເປັນມາຂອງບ້າວຫອນເຂື້ອນໜ້າ ທີ່ເປັນໜູ້ບ້າວເກົ່າແກ່ ຈາກກາຣສຶກຍາຮາພບວ່າ ກາຣທອີ່ພັນມີກາຣເປີ່ຍັນແປ່ງຕາມຍຸດສົມມັຍ ຈາກອດີຕືເປັນກາຣທອີ່ພັນໃຫ້ໃນຄວາເຮືອນ ໄວຝາກສູາດີພື້ນ້ອງ ແຕ່ປັຈຈຸບັນໄດ້ພັດທະນາເປັນສິນຄ້າໂອທົ່ວປ ຂອງຈັງຫວັດ ທີ່ພລິຕິຈິ່ນໄວ້ພໍ່ເຈົ້າທີ່ສັງເກດສ້າງຮາຍໄດ້ກັບໜູ້ບ້າວເປັນຈຳນວນນາກ ປັນຍາໃນກາຣທຳການເປັນປັນຍາດ້ານເວລາໃນກາຣລົງພື້ນທີ່ເກັນຂ້ອມູລ ຕ້ອງທຳຫລັງເລີກເຮືອນ ແລະບາງຄັ້ງໄປກີ່ໄມ່ພົບຜູ້ໃຫ້ສັນພາຍຜົນ ເນື່ອຈາກ

เข้าไปทำงานยังไม่กลับเข้าบ้าน การแก้ปัญหาของเราก็จะให้ทีมงานคนหนึ่งที่อาสาอยู่ในหมู่บ้าน หนองเขื่อนช้าง ได้ไปเก็บข้อมูลไว้ก่อน

โรงเรียนนรบีอ ศึกษาเรื่องมันแกวเงินล้าน มีปัญหาในการทำงานเรื่องเวลา ในการเก็บข้อมูลน้อย เรื่องการสื่อสารกับผู้ให้สัมภาษณ์ ไม่เข้าใจกัน ตอบคำถามไม่ตรงประเด็น แก้ไขโดยมีผู้เชี่ยวชาญทางภาษาแปลภาษาให้ การทำงานวิจัยของเราได้ทำการเผยแพร่ โดยทำเป็นสารคดีสั้น เรื่องมันแกวเงินล้าน ตั้งแต่การปลูกมันแกว จนถึงการทำเป็นผลิตภัณฑ์มันแกว สร้างรายได้ให้กับชาวอำเภอ แล้วได้ทำเป็นสื่อหมอลำกลอน โดยเอาเรื่องมันแกว มาแต่งเป็นกลอนลำ ทำให้น่าสนใจยิ่งขึ้น สามารถรับฟังได้ทุกเพศ ทุกวัย มีเอกสาร และนำเสนอผลงานอยู่ตลอด

โรงเรียนเขว่าไร่ศึกษา ศึกษาเรื่องสื่อการรณรงค์บ้านแพง เราได้ทำการศึกษาเรื่องนี้ พร้อมกับได้ช่วยเหลือกลุ่มแม่บ้านในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ช่วยส่งเสริมการขาย การประรูปผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยปรับรูปเป็น กระเป้าลือ กระเป้ามือถือ ทำให้ผลิตภัณฑ์น่าสนใจมากยิ่งขึ้น และขายดี เรายังศึกษาความเชื่อ ที่ได้ช่วยเหลือกลุ่มแม่บ้าน เป็นการต่อยอดงานวิจัยที่โรงเรียนเขว่าไร่ศึกษา

5. มุมมองโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

มีผู้ร่วมสนับสนุน 4 ท่าน ได้แก่ พศ.ดร.ทวีศิลป์ สีบัวณะ คุณประวัติ กองเมืองปัก ดร.อ่างทอง บุญเสริม อาจารย์ทม เกตุวงศ์ ผู้ดำเนินการสนับสนุน ดร.ประสารสุข ฤทธิเดช พศ.ดร.ทวีศิลป์ สีบัวณะ กล่าวว่า สิ่งที่ทีมยุววิจัยต้องทำ มี 3 ประการ

1. ครุภัณฑ์เรียนควรได้ฝึกฝนเรียนรู้การเก็บข้อมูลการวิจัย กลับไปดูงานแล้วแก้ไขให้ถูกต้อง
2. งานที่ทำยังไม่เป็นประวัติศาสตร์เท่าไร ขาดความเป็นประวัติศาสตร์ด้านคน ด้านมิติ เวลา การเปลี่ยนแปลง มีเรื่องประวัติศาสตร์เจ้าพ่อศรีนครฯ ที่ใช้ได้ เป็นประวัติศาสตร์ที่ถูกต้อง ตามหลักการวิจัย
3. ทีมยุววิจัยจะทำอย่างไรให้มีเครือข่ายทีมยุววิจัยเพิ่มขึ้น ให้ผู้อื่นได้มาร่วมทำวิจัยด้วย เป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ สร้างเครือข่ายอย่างไร

ดร.อ่างทอง บุญเสริม ผู้อำนวยการโรงเรียนนรบีอ กล่าวว่า จากการศึกษาประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นของนักเรียนโรงเรียนนรบีอ ต้องศึกษาบริบทของโรงเรียน วัฒนธรรมประเพณี ของชาวอำเภอ นรบีอ มีอาจารย์ในหมวดสังคมศึกษาที่เป็นคนในพื้นที่เป็นที่ปรึกษาในการทำงานวิจัย และ

งานวิจัยก็ได้สำเร็จด้วยดี เมื่อนำเสนอและเผยแพร่ ข้อมูลทำให้มีผู้คน และหน่วยงานสนใจให้การสนับสนุน ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นจำนวนมาก เป็นการต่อยอดจากการทำงานวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับ สกอ. ทำให้โรงเรียนบรรบือ ได้มีผลงาน โดยได้รับการสนับสนุนให้จัดตั้งแหล่งเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของอำเภอบรรบือ

คุณประวัติ กองเมืองปึก นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลูกดัง กล่าวว่า ในมุมมองของท้องถิ่นกับเรื่องประวัติศาสตร์ ชาวบ้านยังถือว่าเป็นเรื่อง ใกล้ตัว ชาวบ้านสนใจแต่เรื่องการทำมาหากินในปัจจุบันมากกว่า ส่วนการค้นหาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในชุมชนเป็นการค้นหาทุนทางสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับท้องถิ่น ผู้ที่มีความเชื่อ การเรียนรู้จากประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น ถือว่าสามารถช่วยในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม จนมีชื่อเสียง คือ ผ้าไหมลายสร้อยคอกหมาด เป็นผ้าไหมประจำจังหวัดมหาสารคาม สร้างรายได้ให้กับท้องถิ่น เป็นการสร้างมูลค่าให้กับท้องถิ่น

อาจารย์ทอม เกตุวงศา กล่าวว่า การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นต้องฝึกฝนเรียนรู้ เมื่อนหัดชี้จักษณ ต้องมีทักษะการเก็บข้อมูล การสัมภาษณ์ การทำงานวิจัย หัวใจของการศึกษาประวัติศาสตร์ คือ ท้องถิ่นต้องมีคน มีพื้นที่ การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัว การบรรยายพิเศษ โดย ดร.อมรรุษ นครทรรพ

6. ดร.อมรรุษ นครทรรพ บรรยายหัวข้อวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับเส้นทางปฏิรูปการเรียนรู้

กล่าวว่า เรื่องที่ทำเป็นเรื่องที่ดีมาก มีกระแสความนิยม การเปลี่ยนแปลง อย่างให้นำสูง ทำงานวิจัยอย่างมีความสุข ฝันให้ไกล ไปให้สูง เป็นกำลังใจให้กับน้อง ๆ ทุกคน คุณค่าของวิธีคิด คุณค่าของการปฏิรูปการเรียนรู้จากเรื่องที่เป็นเป้าหมายสำหรับเด็ก ให้กล้าแสดงออก ทำให้เกิด ความสำนึกรักท้องถิ่น การปฏิรูปการเรียนรู้จะสามารถใช้กับวิชาอื่น ๆ ได้ด้วย ให้เป็นโจทย์การเรียนรู้ ซึ่งได้คุณค่าอย่างมาก many ที่มีความนิยม ขยายเครือข่ายไปเรื่อย ๆ ถ้าเข้าถึงกระบวนการทำงานที่แท้จริง ไม่ต้องรอใคร อย่างรู้สึกทำการศึกษาได้เลย จะมีการขยายผลกิจกรรมใหม่ ต่อไปเรื่อย ๆ

ตอนบทเรียนจากครูที่ปรึกษาดูแลวิจัยประวัติศาสตร์ท่องถิ่น

โดย ผศ.ดร.สมศักดิ์ คำศรี มีกระบวนการดังนี้

- เลือกเล่านarration การบันทึกการประชุม อาจารย์จากโรงเรียนเมื่อกำ
- บทคัดย่อในรายงานต้องมีการปรับแก้ ฝากรที่ปรึกษาลับไปแก้ไข
- ปรับแก้ในเรื่องมิติคน และมิติเวลาที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท่องถิ่น
- ตอบคำถามวัดถุประสงค์ของการวิจัยไม่ตรงประเด็น ควรแก้ไขให้ถูกต้อง

คำถามตอนบทเรียนข้อที่ 1 ท่านคาดหวังอย่างไรจากการดำเนินการ โครงการดูแลวิจัย

ประวัติศาสตร์ท่องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

- คาดหวังว่าจะสามารถทำเป็นหลักสูตรการเรียน เรื่องประวัติศาสตร์ท่องถิ่น
 - มีทักษะกระบวนการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ สามารถเขียนรายงานการวิจัยได้ตามรูปแบบการวิจัย
 - ทีมดูแลวิจัยเกิดความรักความภาคภูมิใจในท่องถิ่นของตนเอง
- คำถามตอนบทเรียนข้อที่ 2 หลังจากที่คาดหวังแล้ว ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

อย่างไร

- บรรลุตามวัตถุประสงค์ คือ เข้าใจวิธีการรูปแบบการวิจัยประวัติศาสตร์ท่องถิ่นมากขึ้น
- บรรลุตามวัตถุประสงค์ สามารถทำเป็นหลักสูตรการเรียน เขียนรายงานการวิจัยได้ตามรูปแบบการวิจัย นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจสำนึกรักท่องถิ่น

คำถามตอนบทเรียนข้อที่ 3 ถ้าข้อนเวลาลับไปได้อยากให้ดูวิจัยได้ความรู้อะไรเพิ่มขึ้น

- อยากอธิบายกระบวนการทำวิจัยให้ถูกต้อง สามารถนำมาจากอาจารย์ยังไม่เข้าใจจึงอธิบายไม่ได้เพิ่งเข้าใจในช่วงหลัง ควรเดินเต็มกระบวนการวิจัยให้นักเรียน
- อยากให้เด็กเขียนรายงานการวิจัยให้ครบ และถูกต้อง
- อยากให้เด็กเข้าใจกระบวนการเก็บข้อมูลประวัติศาสตร์อย่างท่องแท้
- อยากให้เด็กในทีมดูแลวิจัยมีจำนวนมากขึ้น เพิ่มจำนวนประเมินในการวิจัย

คำถามตอนบทเรียนข้อที่ 4 ครูมีวิธีการอย่างไรในการช่วยตั้งคำถามและช่วยส่งเสริมการ

เก็บข้อมูลกับเด็ก อย่างไร

- ช่วยตั้งคำถามแบบแก้ต่างไป ช่วยแก้ไขคำถามที่ถามไม่เข้าใจ
- ช่วยเตรียมคำถามให้ ช่วยตรวจสอบคำถาม ที่เด็กทำมาแล้ว
- ช่วยแนะนำผู้ให้สัมภาษณ์ จากคำถามของนักเรียน
- ครุภักดินักเรียนช่วยกันตั้งคำถาม ลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยกัน

คำาณถอดบทเรียนข้อที่ 5 ท่านคิดว่าจะนำโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท่องถินไปปรับใช้ในการเรียนการสอนอย่างไร

- เปิดเป็นชั้นรมประวัติศาสตร์ท่องถินในโรงเรียน
- เจียนเป็นหลักสูตรการเรียนท่องถิน
- บูรณาการใช้วิธีการวิจัยกับรายวิชาอื่น
- สร้างเครือข่ายยุววิจัยไปกับโรงเรียนอื่น

คำาณถอดบทเรียนข้อที่ 6 ในปีการศึกษานี้มีแนวทางขยายผลโครงการยุววิจัย

ประวัติศาสตร์ท่องถินอย่างไร

- ส่งเสริมแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เลือกเรื่องประวัติศาสตร์ท่องถินในการทำวิจัย
- จัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ยุววิจัยประวัติศาสตร์ท่องถินในโรงเรียนเข้าไว้
- จัดตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมและ ประวัติศาสตร์ โรงเรียนนาคูนประชาสรรค์
- ขยายผลการวิจัยให้กับครูในโรงเรียน ในหมวดสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในเรื่องการตั้ง คำาณโรงเรียน เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้คิดวิเคราะห์

ผู้บันทึกการประชุม

(นางสาวอำนวยพร ศิริมณี)

ภาพประกอบกิจกรรม

การประชุมปิดโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

ศูนย์เบี่ยงแบ่งลูกหลานชาวอีสาน คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วันที่ 29 มีนาคม 2553 ณ ห้องประชุมวิญญาณุคุวันนันท์

ดร.ประสารสุข อุทัยเดช หัวหน้าโครงการกล่าวรายงานผลการดำเนินโครงการ
ยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

ผศ.ดร.สุรవาท ทองนุ คณบดีคณะครุศาสตร์ เป็นประธานเปิดการประชุม
โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

นักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการลงทะเบี่ยนก่อนเข้าห้องประชุม

ทีมยุววิจัยจาก 20 โรงเรียนเข้าร่วมโครงการ

การสนทนารื่องเล่าจากความทรงจำ
ของทีมยุววิจัยประวัติศาสตร์ท่องถินจังหวัดมหาสารคาม

การสนทนารื่องมุนมองโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท่องถิน

การบรรยาย หัวข้อ ยุววิจัยประวัติศาสตร์ท่องถินกับเส้นทางการปฏิรูปการเรียนรู้
โดย ดร.อมรรัชช์ นครทรรพ

การตอบบทเรียนจากครูที่ปรึกษายุววิจัยประวัติศาสตร์ท่องถิน จาก 20 โรงเรียน

การแสดงละครนิทานพื้นบ้าน เรื่อง หมอยาสมุนไพรพื้นบ้าน จากโรงเรียนบ้านเม่นใหญ่

การแสดงละคร เรื่อง วิถีชีวิตบ้านกุดแคนกับหัวยคำพู

โดยทีมยุววิจัยโรงเรียนบ้านโคกก่อ

ผศ.ดร.สุรవาท ทองบุ ประธานพิธีเปิด เดินชมนิทรรศการ
ของทีมยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

ผลงานของทีมยุววิจัย
โรงเรียนบ่อเรือง มัธยมศึกษาล่าง

ເອກສາຣກາລົງທະເນີນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໂຄຮງການ

ผู้หัวร่วมประชุม (ครุฑ์ปรีกษา)
 การนำเสนอผลการวิจัยของชุดโครงการยุววิจัย
 โครงการยุววิจัยประวัติตามสคร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ 2553

ณ ห้องประชุมวิจัยคุณภาพน้ำที่ ชั้น 5 อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ลำดับ	โรงเรียน	ครุฑ์ปรีกษาโครงการ	ลายเซ็น	เบอร์โทรศัพท์/โทรศัพท์
1	โรงเรียนโකก่อพิทยาคม	อ. จาเรณี ดวงชัย		
2	โรงเรียนบ้านคงน้อย	อ. แก้วตา สุวรรณศรี	ลงชื่อ	086-2191112
3	โรงเรียนชุมชนบ้านลาด	อ. เวียงจัน อินทะวงศ์	ลงชื่อ	081-5178575
4	โรงเรียนบ้านหนองโนอีคำ	อ. วรากร พ.ไสโค	ลงชื่อ	085-7525191
5	โรงเรียนพดุงนรี	อ. รุจิรา วงศ์แก้ว	ลงชื่อ	081-0512519
6	โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร	อ. จันทร์เพ็ญ มนีจันทร์	ลงชื่อ	083-1459219
		อ. พุ่นพรี จันทร์เชริญ	ลงชื่อ	089-5768892
7	โรงเรียนสารคามพิทยาคม	อ. ศรีลักษณ์ เหมบุรุษ		
		อ. ทวี พิมพ์สิน	ลงชื่อ	085-7504188
8	โรงเรียนบ้านเม่นใหญ่	อ. พิชชากร พ.ประดังดาโต	ลงชื่อ	081-8726652
9	โรงเรียนโคงล่ำ	อ. วันเพ็ญ วงศ์ไว	ลงชื่อ	085-1541303
10	โรงเรียนบ้านบีอ	อ. สายหยุด วันนา	ลงชื่อ	089-3556323
		อ. นิตวรรณ พนิชนาพันธ์	ลงชื่อ	089-5200523
		อ. นิตรชัย แคลวินิจ	ลงชื่อ	
11	โรงเรียนนาคูนประชาสรรค์	อ. พยนต์ บุญเพ็ง	ลงชื่อ	0879634144
		อ. นกัท พูลพัฒน์		
		อ. วิรัตน์ ปักการะนา		
12	โรงเรียนบ้านวังแสง	อ. ศรีญญา สาร์ห้า	ลงชื่อ	089-2358285
13	โรงเรียนพัคคุมภูมิวิทยาคาร	อ. ยกสิทธิ์ กิจเจริญสิน	ลงชื่อ	087-0644213
		อ. จันดนา แก้วพะเนว	ลงชื่อ	7
14	โรงเรียนประชาพัฒนา	อ. ณัญญา ไชยเกตุ	ลงชื่อ	089-5720385
		อ. บุษนา ศีบสิงห์	ลงชื่อ	087-8506885
15	โรงเรียนบ้านเม็กคำ	อ. พยอง ภาริเทพ	ลงชื่อ	0824759202
16	โรงเรียนเหล่ากาชาดวิทยาคาร	อ. จาเรพร ชูติยะ	ลงชื่อ	081-0768213
17	โรงเรียนบ้านบ่อใหญ่	อ. ประภาพร ประดังค์ศิริปี		

		อ. นรินทร์ จันทร์ลักษณ์		089-8400237
18	โรงเรียนบ้านกอหมอนองพือ	อ. ประคอง พิมพา		081-8739604
19	โรงเรียนชื่นชมพิพาการ	อ. มารค วงศ์ช่าง		
		อ. สุมาลี ทุรัตน์		0845180581
20	โรงเรียนเขว้าไรส์กี้ญา	อ. สุธีรา เรืองสุวรรณ		089 8416827

- หมายเหตุ : รายชื่อไม่ถูกต้องของอภิภัย ณ โอกาสสนีด้วย

ผู้เข้าร่วมประชุม บุคคลทั่วไป
การนำเสนอผลการวิจัยของชุดโครงการยุววิจัย
โครงการยุววิจัยประจำวิชาศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดนonthาสารคาม
วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ 2553
ห้องประชุมวิทยุคุวานันท์ ชั้น 5 อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา
นบทิพย์ราษฎร์ภูมายาสารคาม

- หมายเหตุ : รายชื่อไม่ถูกต้องของภัย ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้เข้าร่วมประชุม (ที่นั่งวิจัย)

การนับถือศาสนาคริสต์ของครุกราชวิจัย

โครงการชุมวิจัยประจำต่อต้านท่องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2553

ณ ห้องประชุมวิชชูทุวานันท์ ชั้น 5 อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อยุวจิตรฯ	ลายมือ	เบอร์โทรศัพท์	e-mail
1	โรงเรียนโศกภพพิทยาคม	นางสาวปริญญา พุ่มประเสริฐ			
	นางสาวกนิษฐา ฤทธิ์เสน	หนึ่ง ๑๓๔๗๔๗๖	๐๔๐-๖๐๕๗๙๔๐๔		
2	โรงเรียนนาคราชนุกูล	นางสาวจิราวรรณ ศรีอินทร์	ชัยชนก ๔๘๗๗๖	๐๘๕-๐๑๓๑๑๙๔	
	เด็กหญิงกวางวินทร์ พงษ์จินดา	เกรียงไกร ๔๙๖๖๗			
	เด็กหญิงกรรณิ์ ไชยบุรี	รุ่ง-๑๙๙			
3	โรงเรียนชุมชนบ้านนา	เด็กหญิงศรีลักษณ์ มากิน	จิรลักษณ์ ๙๗๓๖		
	เด็กหญิงน้ำเงินญาณุญาณ์ แกร้วปานกัน	พัชร์ญาญ่า แท่นบูรพา	๐๘๙-๐๑๖๖๖๖๔		
	เด็กหญิงกัลยาณี ศรีวนนท์	กัญญา ตุลากุล	๐๘๐-๒๐๖๘๔๕๖		
	เด็กหญิงนันดา บุญสืบสกุล	บัญชิรา หนองน้ำ	๐๘๖-๐๐๐๑๕๖๑		
4	โรงเรียนบ้านหนองโนยคำ	เด็กหญิงรัตน์ ทึกทา	ธนกร ๗๗๗๗๗		
	เด็กหญิงรุ่งพิษ ลังทิน	ธนกร ๗๗๗๗๗			
	เด็กหญิงนันดา บุญสืบสกุล	ธนกร ๗๗๗๗๗			
	เด็กหญิงรัตน์ ทึกทา	ธนกร ๗๗๗๗๗			
	เด็กหญิงรุ่งพิษ ลังทิน	ธนกร ๗๗๗๗๗			
	เด็กหญิงนันดา บุญสืบสกุล	ธนกร ๗๗๗๗๗			

5	โรงเรียนพดุงนารี	นางสาวศศิราลัย ชัยแสง นางสาวอรุณ พงษ์สิทธิ์	นายศรัณณ์ นันโนนงก อนันต์ อนันต์สิริ
6	โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร	นางสาวกานุญาติ คำชาช นางสาวอรุณรัตน์ สกุลธรรม	อนันต์ อนันต์สิริ
7	โรงเรียนตากใบพิทยาคม	นางสาวจิรา ภิรมย์จันทร์ นางสาวอติพร วงศ์ศิริ	จิราสุร์ ภิรมย์จันทร์ อติพร วงศ์ศิริ
8	โรงเรียนบ้านบานแม่หิน	เด็กหญิงจิราพร พลศักดิ์ชัย เด็กหญิงอริสรา อุ่นตระคร เด็กหญิงกานต์รัตน์ ยอดพชานาญ เด็กชายพชรอม ใจดี วิมุกตานันท์ นายนพจันรรถ อุณรัตน์ นางสาวศรีรัตน์ บุราพา นางสาวพิมพ์ภรณ์ แก้วศรีหาราช เด็กชายบิ๊ตตี้สกัด อุทา neat เด็กชายธนวัฒน์ ตันนทดามาดย เด็กหญิงพชรินทร์ รัตน์ณ เด็กหญิงกิตติภา การกิริม เด็กชายศุภชัย หม่อมกรุงโภ	จิราพร อนันต์สิริ จิราพร อนันต์สิริ
9	โรงเรียนโภกคำน	เด็กหญิงไนมพพร สมสีไถย นางสาวกานดา ภานุวงศ์	

10	โรงพยาบาลรัฐ	เตือนภัยฉุกเฉิน ระดับผู้ดูแล เตือนภัยฉุกเฉินภารณ์ เพชรบุรี	ศูนย์ฯ โรงพยาบาล แห่งชาติ ใหญ่ที่สุด แห่งชาติ
11	โรงพยาบาลราชวิถี	นางสาว สองร้านต์ กาญจน์ ทวารตน นางสาวปริญญาภรณ์ ภูมิบุรี นางสาวศรีพร ชัยรัตน นางสาวน้ำฝน บุณย์นา	นายชุดรุ่นรองฯและนักศึกษา ศัลยแพทย์ นักศึกษา นักศึกษา
12	โรงพยาบาลราชวิถี	เตือนภัยฉุกเฉินจิรา บุศดีวงศ์ นางสาวอรรักษ์ ศรีล้านนาเหนือ นายพักรักกนก ภักดีล้านนา นางสาวศรีรัตน์พิพัท์พันธ์รักษ์ นางสาวทิพย์ภรณ์ ประชุมชา	ศูนย์ฯ เอกอัครราชทูต ต่อต้านยาเสื่อม ศูนย์ฯ เอกอัครราชทูต ต่อต้านยาเสื่อม ศูนย์ฯ เอกอัครราชทูต ต่อต้านยาเสื่อม ศูนย์ฯ เอกอัครราชทูต ต่อต้านยาเสื่อม ศูนย์ฯ เอกอัครราชทูต ต่อต้านยาเสื่อม
13	โรงพยาบาลราชวิถี	นายสุทธิพันธ์ เสนารินทร์ นางสาวจุฬารัตน์ พุฒิเดชานันท์	นายสุจลารักษ์ พันธ์วงศ์ 小姐 0 นักศึกษา
14	โรงพยาบาลราชวิถี	นางสาวอ้อมใจ บ่างแพ้ว	นางสาวนันดา ภานุรัตน์

		นางสาวดือน บุญครรภะยอม นางชนิล ใจหานออง	นางสาวอรอนงค์ ภูวดล
15	โรงเรียนบ้านเมืองคำ	เด็กหญิงฐานี ประจิ้ง เด็กหญิงอุษรา ณรงค์ศักดิ์ เด็กหญิงสุนิตา บุญครรภ์ เด็กชายปูริ สังเวย	รุ่งอรุณ รัชดา วนิศา ปูริ
16	โรงเรียนห้วยยาววิทยาคาร	นายนพชัยกัด คงชาญ นายนรัชมนิ ใจวะสุข นายสิทธิ์ จันทร์วรา นางสาวกัญชาลารั พิชิตวงศ์ นางสาวอุษลักษณ์ พิจิตร	กานนท์ ภานุชัย (นันนุล) กานนท์ ภานุชัย (นันนุล) กานนท์ ภานุชัย (นันนุล)
17	โรงเรียนบ้านมอใหญ่	นางสาววิมล รุ่งทำ เด็กหญิงอรุณรัตน์ หมายรุจุน เด็กหญิงสุพรยา ใจกันหา เด็กหญิงรัษฎาภรณ์ แซ่บวิทยา ^{เด็กชายพงษ์ดันย์ พึงอนันต์}	อรุณรัตน์ หมายรุจุน อรุณรัตน์ หมายรุจุน อรุณรัตน์ หมายรุจุน
18	โรงเรียนบ้านกอหนอนผด	น.ส.สุกาวี พรมแ 若要 น.ส.สาวิตรี สิงหนา劲 เด็กหญิงวิชุดา แคนกอย	น.ส.ส.สุกาวี พรมแ 若要 น.ส.สาวิตรี สิงหนา劲 น.ส. จิรา แหลมทอง

		ເຊື້ອມຕະຫຼາດ	ເຊື້ອມຕະຫຼາດ	ເຊື້ອມຕະຫຼາດ	ເຊື້ອມຕະຫຼາດ
19	ໂຮງຮົບນິ້ນຂັ້ນພິບຄາວ	ນາງສາວິນວິດທະາ ທາດທາ	ນິກົາ ທາດທາ	ນິກົາ ທາດທາ	
		ນາງສາວສາກີສີ ດາວວົງມາຕຣ	ນ.ສ. ສົກລົມ ດາວວົງມາຕຣ		
		ນາງສາວທິດກິຣີຕົນ ແສອບລ	ໄຕກວົກນ້ອງ ໄສ່ວົງໂລ		
		ນາງສາວເຊີຍກາຣນ໌ ມູນເໜັງຫຼັງ	ກົມກອດ ແກ້ວມະນີກົມ		
		ນາງສາວຕົນ ແຊ່ງຕ່າງ	ວິໄລມາ ແກ້ວມະນີກົມ		
20	ໂຮງຮົບນາງໄວໄສ໌ຄາຍ	ນາງສາວທິດຂັນກ ຕີ່ມູນເດືອນ			
		ນາງສາວຄວາງໃຈ ຈິ້ນທີ່ນຸ່ມຄາ			
		ນາງສາວບ່າງຈຸງຈາກ ພາຈັນທີ່			
		ນາງສາວຈຸດທາ ຄໍາຕິ່ງຕິ່ປີ			
		ໂຮງຮົບ	ໜ້ອມວິຫັນ	ຄາຍືນ	ເນັດກົງຫຼັກພົດ
1	ກົດຕານິ້ນຫາດນ	ພະກາກຕ ບຸນດົດຕ່າ	ທີ່	ທີ່	e-mail
2	"	ນາງຂອງລົງໄມ້ລ ດີ = ດ ດ			
3	ເຊົາມີຫຼັງ	ສະຫະມາກ ອານຸມາດນ	ທີ່	ທີ່	
4	"	ນ. ສ. ກະລົມທະນາ	ທີ່	ທີ່	
5	"	ພາຂ ແກ້ວມະນີ ພິມາກົມ	ທີ່	ທີ່	
6	"	ກ.ນ. ກົມຄອງ	ທີ່	ທີ່	
7	"	ກົມຄອງຄົງ	ທີ່	ທີ່	
8	ບໍ່ໄດ້ຫຼັງ	ທີ່	ທີ່	ທີ່	

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อยุววิจัยฯ	ลายชื่อ	บอร์ดรหัสพท	e-mail
9.	พัฒน์ทูล บ้านบ้านทุ่ง	๑.๙ ชิตารัตน์ ภรรจันทร์	ชิตารัตน์		
10	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ นันดา ลับด้วดี	นันดา		
11	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ ตวงศิริ ท่องพัน	ตวงศิริ		
12	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		
13	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		
14	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		
15	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		
16	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		
17	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		
18	"	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		
19	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		
20	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		
21	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		
22	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		
23	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		
24	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		
25	"	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		
26	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		
27	บ้านบ้านทุ่ง	๓.๙ ภัสสร ใจดี	ภัสสร		

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อยุววิทยา	เด็กหญิง	เด็กชาย	เด็กผู้ชาย	e-mail
๑๕	บ้านศรีบุรุษฯ	เจตภรณ์ ภูริษา	ร่วมทางภาคตื้น	กานดา	ภูษากานดา	
๒๕	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	พี่น้ำ บุญเรือง	นิตยาภรณ์	นิตยาภรณ์	นิตยาภรณ์	นิตยาภรณ์
๒๖	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	นพสุรดา ศรีสุวัฒน์	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา
๒๗	"	นพสุรดา ฟองฟ้า	ฟองฟ้า	ฟองฟ้า	ฟองฟ้า	ฟองฟ้า
๒๘	"	นพสุรดา ใจกลาง	ใจกลาง	ใจกลาง	ใจกลาง	ใจกลาง
๒๙	"	นพสุรดา น้ำหวานรัตน์	น้ำหวานรัตน์	น้ำหวานรัตน์	น้ำหวานรัตน์	น้ำหวานรัตน์
๓๐	"	นพสุรดา นพสุรดา นิสิตา	นิสิตา	นิสิตา	นิสิตา	นิสิตา
๓๑	"	นพสุรดา ไชยรัตน์	ไชยรัตน์	ไชยรัตน์	ไชยรัตน์	ไชยรัตน์
๓๒	ก	นพสุรดา ไชยรัตน์	ไชยรัตน์	ไชยรัตน์	ไชยรัตน์	ไชยรัตน์
๓๓	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	นพสุรดา ศรีสุวัฒน์	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา
๓๔	"	นพสุรดา ศรีสุวัฒน์	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา
๓๕	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	นพสุรดา ศรีสุวัฒน์	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา
๓๖	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	นพสุรดา ศรีสุวัฒน์	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา
๓๗	นพสุรดา	นพสุรดา ศรีสุวัฒน์	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา
๓๘	นพสุรดา	นพสุรดา ศรีสุวัฒน์	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา
๓๙	นพสุรดา	นพสุรดา ศรีสุวัฒน์	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา
๔๐	นพสุรดา	นพสุรดา ศรีสุวัฒน์	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา
๔๑	นพสุรดา	นพสุรดา ศรีสุวัฒน์	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา
๔๒	นพสุรดา	นพสุรดา ศรีสุวัฒน์	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา
๔๓	นพสุรดา	นพสุรดา ศรีสุวัฒน์	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา
๔๔	นพสุรดา	นพสุรดา ศรีสุวัฒน์	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา
๔๕	นพสุรดา	นพสุรดา ศรีสุวัฒน์	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา	นพสุรดา

ภาคผนวก ญู

สื่อที่เผยแพร่

สื่อที่เผยแพร่

คู่มือยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นพิมพ์จำนวน 60 เล่ม เผยแพร่ให้โรงเรียนต่าง ๆ 30 เล่ม และผู้สนใจในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 30 เล่ม

เอกสารสรุปความเป็นมาของโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เผยแพร่ ไปยัง 40 โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามาตราภารกาน เขต 1-3 ได้เข้าร่วมโครงการ

เอกสารแผ่นพับประกอบโครงการในกิจกรรมรายงานประชุมความก้าวหน้าระยะ 6 เดือน วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 เพื่อเผยแพร่ให้โรงเรียนต่าง ๆ ที่เข้าร่วมประชุมในโครงการฯ และผู้สนใจ เผยแพร่จำนวน 120 แผ่น

ป้ายยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 จัดทำโดยผู้สื่อข่าวร่วมกับโครงการยุววิจัย สายไลน์เคเบิล ทีวี จังหวัดมหาสารคาม เผยแพร่ ในรายการการศึกษา เวลา 19.00 น. – 19.30 น. ของสถานีโทรทัศน์ท้องถิ่น สายไลน์ เคเบิล ทีวี พร่าวิภาพในเขตอำเภอเมือง อำเภอกรุงรัง อำเภอครบ อำเภอแก่ค่า ชื่นชม นาเชือก วานีปทุม นาดูน พยัคฆ์ภูมิพิสัย กันทร์วิชัย โภสุมพิสัย ของจังหวัดมหาสารคาม

ป้ายยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม วันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2552 จัดทำโดยผู้สื่อข่าวทีวีท้องถิ่นสายไลน์ เคเบิล ทีวี ร่วมมือกับโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม เผยแพร่ข่าวในรายการข่าวการศึกษา เวลา 19.00 น. – 19.30 น. ของ สถานีโทรทัศน์ท้องถิ่น สายไลน์ เคเบิล ทีวี พร่าวิภาพในเขตอำเภอเมือง อำเภอกรุงรัง อำเภอครบ อำเภอแก่ค่า ชื่นชม นาเชือก วานีปทุม นาดูน พยัคฆ์ภูมิพิสัย กันทร์วิชัย โภสุมพิสัย ของจังหวัดมหาสารคาม

ป้ายการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2553 จัดทำโดย ผู้สื่อข่าวสายไลน์เคเบิล ทีวี จังหวัดมหาสารคาม ร่วมกับโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม นำเสนอรายการข่าวการศึกษา เวลา 19.00 น. – 19.30 น. ของสถานีโทรทัศน์ ท้องถิ่นสายไลน์เคเบิล ทีวี พร่าวิภาพในจังหวัดมหาสารคาม

สารคดีโครงการยุววิจัย โรงเรียนบรือ เรื่อง “มัณฑะวินล้าน” จัดทำโดยทีม ยุววิจัยและครุฑ์ปรึกษา ร่วมกับทีมประสานงานจังหวัดมหาสารคาม เผยแพร่ให้กับโรงเรียน 20 โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ในกิจกรรมการจัดปิดประชุมโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2553

สารคดีโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ โรงเรียนชื่นชมวิทยาการ เรื่อง “กะหล่ำปลี เงินล้านกับวิถีชีวิตของชาวชื่นชม” จัดทำโดยทีมยุววิจัยและครุฑ์ปรึกษา ร่วมกับทีมประสานงาน

จังหวัดมหาสารคาม เพย์แพร์ให้กับโรงเรียน 20 โรงเรียน ที่เข้าร่วมโครงการในกิจกรรมการจัดประชุมโครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2553